

5/10
ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ - ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΕΞΕΤΑΣΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ - ΑΘΗΝΑΙ 1962

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Α. ΚΡΗΤΙΚΟΣ
ΜΙΑΤΤΑΛΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε΄ ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

18063

Ηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΔΕΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
ΠΕΡΙΟΔΗ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ
ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε΄ ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΕΞΑΤΑΞΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1962

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΙΛΙΑΔΟΥ ΓΕΛΑΤΟΥ
ΝΙΚΤΗΡΟΣ Δ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΛΥΡΙΚΟΙ
(ΕΚΛΟΓΑΙ)

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε΄ ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΒΕΒΑΤΩΝ ΤΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΠΙ ΤΑΥΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΥΝΕΤΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΑΝΘΩΝΙΟΝ ΠΑΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣ Α Γ Ω Γ Η

Η ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἐκαλλιέργησαν θαυμασίως ὅλα τὰ εἶδη τοῦ γραπτοῦ λόγου. Τὰ ἀθάνατα ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων δεικνύουν, ὅτι καὶ ἡ ποίησις καὶ ὁ πεζὸς λόγος ἐφθασαν εἰς ὑψιστον βαθμὸν ἀναπτύξεως.

Καὶ ἡ μὲν ποίησις γενικῶς προηγῆθη τοῦ πεζοῦ λόγου,

διότι αὕτη εἶναι προῖον φαντασίας, τὴν ὁποῖαν εἶχε πλουσίαν ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἐνῶ ὁ πεζὸς λόγος ἀπαιτεῖ ὀριμότητα σκέψεως καὶ ἀκρίβειαν ἐκφράσεων.

Εἰδικώτερον δὲ ἢ ἐπικὴ ποίησις εἶναι τὸ ἀρχαιότερον εἶδος, ἀναπτυχθὲν πρὸ τῆς λυρικῆς καὶ τῆς δραματικῆς, διότι οἱ Ἕλληνες, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπεκράτουν ἀκόμη αἱ παλαιαὶ βασιλεῖαι, ἐτέρποντο ἀκούοντας τὰς μυθικὰς παραδόσεις περὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν ἡρώων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνῆγον τὸ γένος των οἱ ἄνακτες.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ἡ λυρικὴ ποίησις ἀνεπτύχθη βραδύτερον τῆς ἐπικῆς. Καὶ εἶχε μὲν καὶ αὕτη τὴν ἀρχὴν παλαιότατα εἰς τὰ ἄσματα τοῦ λαοῦ ἐν ἀτέχνῳ ἢ δημῳδῷ ποιήσει (ιδίως εἰς θρησκευτικὰ ἄσματα πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἀπόλλωνος), ἀλλὰ ὡς ἔντεχνον εἶδος ἡ λυρικὴ ποίησις ἤρχισεν ἀναφαινομένη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Η' π. Χ. αἰῶνος, ἦτοι πολὺ μετὰ τὴν ἐπικὴν.

Ἡ ἐκδήλωσις καὶ αὐτῆς ἔγινεν εἰς προσήκοντα τόπον καὶ χρόνον. Κάτω ἀπὸ τὸν λαμπρὸν οὐρανὸν τῆς Ἰωνίας « μὲ τὸ γλυκύτερον κλίμα τοῦ κόσμου » οἱ Ἕλληνες εἶχον ἰδρῦσαι μεγάλας καὶ πλουσίας πόλεις. Εἰς ἐλευθέραις καὶ ἀκμαζούσαις πολιτείας οἱ ποιητικοὶ Ἴωνες ἐπλημμυρίζοντο ἀπὸ συναισθήματα, τὰ ὁποῖα ἐζήτουν νὰ ἐξωτερικευθοῦν. Ἠσθάνοντο βαθύτατα τὴν ἀνάγκην καὶ εἶχον πλήρη τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ πλουσίου ψυχικοῦ των κόσμου.

Κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν δημιουργικὴν ἐποχὴν εὐρέθησαν ἄνδρες ἔχοντες τὴν ἰκανότητα ν' ἀνταποκριθοῦν εἰς τὴν ἀνάγκην αὐτὴν καὶ ἤρχισαν οὕτω τὴν πρώτην ἔντεχνον λυρικὴν δημιουργίαν. Ἀπὸ τότε βαθμηδὸν ἡ λυρικὴ ποίησις προήχθη μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ε' π. Χ. αἰῶνος, ὅτε ἔφθασεν εἰς ὑψίστην ἀκμὴν, διαδοθεῖσα εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ὁ ἐσωτερικὸς ψυχικὸς κόσμος, τὸν ὁποῖον ἐκφράζει ἡ λυρική ποίησις, εἶναι ποικίλος. Σκέψεις, ἰδέαι, συναισθήματα, πάθη διάφορα, χαρά, λύπη, ἐνθουσιασμός, ἀπογοήτευσις, ὄρμη πρὸς δρᾶσιν, ἀπελπισία, θαυμασμός, ἀγάπη, ἔχθρα, τόλμη, φόβος καὶ τόσα ἄλλα πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ καὶ ἐξωτερικεῦνται διὰ τῶν προϋόντων τῆς ποιήσεώς του. Ἐπειτα καὶ οἱ τρόποι τῆς ἐξωτερικεύσεως ποικίλουν. Τὰ μέτρα, οἱ ῥυθμοί, ἡ γλῶσσα, ἡ ἀπαγγελία ἢ ἡ μετὰ μουσικῆς ἐκφρασις τῶν λυρικῶν ποιημάτων ποικίλουν ἐπίσης.

Τοιουτοτρόπως ἡ λυρική ποίησις, ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς μορφῆς διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζεται, διακρίνεται εἰς τέσσαρα κύρια εἶδη : εἰς τὴν **ἐλεγειακὴν**, τὴν **ιαμβικὴν**, τὴν **μελικὴν** καὶ τὴν **χορικὴν**. Τὰ εἶδη ταῦτα διεμορφώθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀλληλοδιαδόχως, ἕκαστον δ' ἐξ αὐτῶν προῆλθεν ἐκ τοῦ προηγουμένου κατὰ φυσικὴν καὶ κανονικὴν πρόοδον μὲ τὴν ἐπέκτασιν καὶ τοῦ νοήματος καὶ ἰδίως τοῦ μέτρου. Διότι τὸ μέτρον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ κυριώτερον στοιχεῖον εἰς τὴν ἑλληνικὴν ποίησιν, διαδοχικῶς μεταβαλλόμενον καὶ πλατυνόμενον ἔφθασεν ἀπὸ τὸν ἀπλούστατον ἐλεγειακὸν τύπον εἰς τὰ τεχνικώτατα καὶ ποικιλώτατα συστήματα τῆς χορικῆς ποιήσεως.

Α'. ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ πρῶτον προῖον τῆς λυρικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ **ἐλεγεία**, ἐξ ἧς καὶ ἡ ποίησις λέγεται **ἐλεγειακὴ**.

Ἡ ἐλεγεία εἶναι δημιούργημα τῶν Ἰώνων καὶ ἐμφαίνεται κατὰ τὸ 700 - 600 π. Χ. Ἐλαβε δὲ τὸ ὄνομά της ἐκ τῆς λέξεως **ἔλεγος**, ἡ ὁποία ἐσήμαινεν ἄσμα θρηνώδες, ἄδόμενον πρὸς αὐλόν. Ἐπομένως ὁ ἀρχικὸς χαρακτήρ τῆς ποιήσεως ταύτης ἦτο μᾶλλον θρηνώδης. Βραδύτερον ὅμως ὁ κύκλος τῆς ἐλεγείας ἐπεξετάθη καὶ δὲν ἐξέφραζεν αὐτὴ μόνον

θρῆνον, ἀλλὰ καὶ οἰανδήποτε σφοδρὰν ψυχικὴν συγκίνησιν, ἤτοι χαρὰν, λύπην, ἔρωτα, ἐnthουσιασμόν καὶ ἄλλα.

Ἐπίσης εἰς τὴν ἔλεγείαν ὑπάγεται καὶ τὸ λεγόμενον **ἐπίγραμμα**, τὸ ὁποῖον εἶναι σύντομος ἔλεγεία, ἀποτελουμένη ἀπὸ ἓν δίστιχον, σπανίως δὲ ἀπὸ περισσότερα.

Γλῶσσα τῆς ἔλεγείας εἶναι ἡ **ἰωνικὴ διάλεκτος**, ὅπως καὶ τοῦ ἔπους, μὲ πολλοὺς αἰολισμοὺς καὶ δωρισμούς. Κυριώτεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ἔλεγειακῆς ποιήσεως εἶναι ὁ Καλλίνος, ὁ Τυρταῖος, ὁ Μίμνερος, ὁ Σόλων, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Θέογνις, εἰδικῶς δὲ εἰς τὸ ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὁ Κεῖος. (Περὶ τοῦ βίου αὐτῶν βλέπε εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις).

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Συγχρόνως πρὸς τὴν ἔλεγειακὴν διεμορφώθη εἰς χωριστὸν εἶδος καὶ ἡ **ιαμβικὴ ποίησις**, ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τὸν **ἱαμβόν**, ὁ ὁποῖος ἐσήμαινε σκῶμμα καὶ σκωπτικὸν στίχον. Ὡστε ἀρχικῶς ἡ ἱαμβικὴ ποίησις ἦτο καθαρῶς σκωπτικὴ, χλευαστικὴ καὶ εἰρωνικὴ, προελθοῦσα ἀπὸ παλαιότατα δημώδη σκωπτικὰ ἄσματα, ἀνταλλασσόμενα μεταξὺ τῶν ἑορταστῶν τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου, οἱ ὁποῖοι ἐπετρέπετο νὰ σκώπτουν ἐλευθέρως ἀλλήλους.

Βραδύτερον ὅμως προσέλαβε μεγαλυτέραν εὐρύτητα. Καὶ εἶχε μὲν ὡς βᾶσιν τὸ σκῶμμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀπέβλεπεν εἰς τὴν διόρθωσιν ἀτομικῶν ἐλαττωμάτων, ἤσχολεῖτο ὅμως καὶ μὲ κοινωνικὰ ἢ πολιτικὰ θέματα, λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς ταραχὰς καὶ τὰς ἔριδας, ἀπὸ τὸν σάλον καὶ τὴν τρικυμίαν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Καὶ ἡ ἱαμβικὴ ποίησις, ὅπως καὶ ἡ ἔλεγεία, ἀνεπτύχθη εἰς τὴν Ἰωνίαν. Ἐνῶ ὅμως ἡ ἔλεγεία, ὅπως προηγουμένως τὸ ἔπος, διεδόθη καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ φύλα καὶ μετερρυθμίσθη κατὰ τὴν ἰδιοφυῖαν ἐκάστου τούτων, ἡ ἱαμβικὴ ποίησις παρέμεινε κυρίως ὡς χαρακτηριστικὸν ἰωνικὸν εἶδος, μὴ δυνάμενον ν' ἀναπτύχθῃ παρὰ μόνον εἰς τοὺς ἐλευθεριάζοντας Ἰωνας.

Γλῶσσα καὶ τῆς ἱαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ἡ ἰωνικὴ

διάλεκτος, διάφορος ὅμως τῆς ἐπικῆς καὶ τῆς ἐλεγειακῆς ὡς μᾶλλον ἐγγυτέρως πρὸς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον. Σπουδαιότεροι δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς ἰαμβικῆς ποιήσεως εἶναι ὁ Ἄρχιλοχος καὶ ὁ Σημωνίδης ὁ Ἀμοργῖνος. (Περὶ τοῦ βίου αὐτῶν βλέπε εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις).

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Ἡ ἐλεγειακὴ καὶ ἡ ἰαμβικὴ ποίησις προπαρεσκευάσαν τὴν ἐμφάνισιν τῆς **μελικῆς ποιήσεως**, ἡ ὁποία μετὰ τῆς χορικῆς ἀποτελεῖ τὴν κυρίως λυρικὴν ποίησιν. Σὺν τῷ χρόνῳ δηλαδὴ συνεδυάσθη ἡ ποίησις μετὰ τῆς ὁλονὲν προαγομένης μουσικῆς καὶ ταιουτοτρόπως ἐδημιουργήθη ποίησις συνοδευομένη ὑπὸ τῆς λύρας ἢ ἄλλου μουσικοῦ ὄργανου. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ Αἰολέων, δι' ὃ καὶ καλεῖται **αἰολικὴ μελικὴ ποίησις** (ἢ **αἰολικὸν μέλος**). Μὲ τὸ νέον τοῦτο εἶδος ἡ ποίησις ἀνυψώθη πολὺ, ἠδ' ὑνύθη ἔτι περισσότερον ὁ κύκλος τῶν θεμάτων τῆς καὶ τὸ μέτρον ἔλαβε μεγάλην ποικιλίαν.

Γλῶσσα τῆς μελικῆς ποιήσεως εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ **αἰολικὴ διάλεκτος**. Ἐπιφανέστεροι δὲ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς εἶναι ὁ Ἄλκαϊος, ἡ Σαπφὼ καὶ ὁ Ἀνακρέων.

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Παραλλήλως πρὸς τὴν μελικὴν ποίησιν ἀνεπτύχθη καὶ ἡ λεγομένη **χορικὴ ποίησις**, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἄσμα ἤδετο συνοδείᾳ καὶ μουσικοῦ ὄργανου καὶ χοροῦ ὀρχουμένου. Ἀποτελεῖ δηλαδὴ συνδυασμὸν ποιήσεως, μουσικῆς καὶ ὀρχήσεως. Εἶναι ἐπομένως ἔτι τελειότερον εἶδος τῶν προηγουμένων καὶ ἐκφράζει συνθετώτερα συναισθήματα. Ἡ δὲ συνοδεία χοροῦ προσδίδει εἰς τὴν ποίησιν ὁμαδικώτερον χαρακτῆρα.

Ὡστε, ἐνῶ ἡ μελικὴ ποίησις ἐξωτερικεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς ψυχῆς ἐνὸς ἀτόμου, τοῦ ποιητοῦ, ἡ χορικὴ ποίησις ἐκφράζει σχέψεις, συναισθήματα, πάθη καὶ πόθους τοῦ πλήθους, λαμβάνουσα κυρίως ὡς θέματα τὴν ἐξύμνησιν θεῶν,

ἡρώων, νικητῶν καὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν, εἰς ἑορτὰς καὶ πανηγυρικὰς ἐκδηλώσεις.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκαλλιεργήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Δωριέων, οἱ ὅποιοι ἐκ χαρακτῆρος ὑπέτασσον τὸ ἄτομον εἰς τὴν ὀλότητα καὶ προῆλθεν ἀπὸ ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Ἐκ τῆς προελευσεώς του δὲ ταύτης ὠνομάσθη καὶ **δωρικὴ μελικὴ ποίησις ἢ δωρικὸν μέλος.**

Γλῶσσα τῆς χορικῆς ποιήσεως εἶναι κυρίως ἡ **δωρικὴ διάλεκτος**, ὀνομαστότεροι δὲ ἐκπρόσωποι ταύτης εἶναι ὁ Σιμωνίδης (ὁ Κεῖος), ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ

Ὁ ἀναγνώστης τῶν περιεχομένων εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην ποιημάτων θὰ προσκόψῃ ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς τὰς ποικίλας διαφορὰς, τὰς ὁποίας παρουσιάζουν αἱ ἄλλαι διάλεκτοι ἀπὸ τὴν ἀττικὴν. Δύναται ὅμως νὰ ἐξοικιωθῇ εἰς αὐτάς, ἐὰν λάβῃ ὡς βᾶσιν τὴν ἀττικὴν διάλεκτον καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων προσέξῃ τὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται αἱ διαφοραὶ αὗται. Πρὸς διευκλύνσιν του σημειώνομεν τὰς σπουδαιότερας τῶν διαφορῶν τούτων ὡς πρὸς τὴν ἀττικὴν.

Ἡ **ἰωνικὴ διάλεκτος** α) συνηθίζει νὰ τρέπη τὸ **α** εἰς **η**: **ἡμέρη** (ἀντὶ **ἡμέρα**), **λίην** (ἀντὶ **λίαν**), **πενίη** (ἀντὶ **πενία**) κλπ.— β) συναιρεῖ συχνὰ τὸ **εο** εἰς **ευ** καὶ ὄχι εἰς **ου**: **μέχρι τευ** (ἀντὶ **μέχρι τοῦ**, δηλ. **μέχρι τίνος**), **ἐποίευν** (ἀντὶ **ἐποίουν**) κλπ.— γ) ἀφήνει πολλάκις ἀσυναίρετα τὰ φωνήεντα: **φᾶος** (ἀντὶ **φῶς**), **νόον** (ἀντὶ **νοῦν**), **τῶν δυσμενέων** (ἀντὶ **τῶν δυσμενῶν**) κλπ.— δ) προτιμᾷ τὰ ψιλὰ σύμφωνα: **ἀπίκετο** (ἀντὶ **ἀφίκετο**), **δέχομαι** (ἀντὶ **δέχομαι**) κλπ.

Ἡ **αιολικὴ διάλεκτος** α) ἔχει ψιλὴν εἰς ὅλα τὰ φωνήεντα: **ὄ, ἦ, ὕδωρ, ὑπὸ** κτλ.—β) ἀναβιβάζει τὸν τόνον ὑπεράνω τῆς ληγούσης: **χείμων, μέγαλαι, ἄσπιδες, θῦμος**.—γ) σχηματίζει τὰ συνηρημένα ῥήματα εἰς—**μι**: **ὄρημι**

(ἀντὶ ὄρῳ), φίλημι (ἀντὶ φιλῶ) κλπ.—δ) διακτηρεῖ
συχνὰ τὸ δίγαμμα : Φέργον, Φίδω, Φέαγε κλπ.—ε) ἐναλ-
λάσσει τὰ φωνήεντα : κρέτος (ἀντὶ κράτος), ὠρανος
καὶ ὄρανος (ἀντὶ οὐρανός), κῆνος (ἀντὶ ἐκεῖνος) καὶ
ἐπίσης τὰ σύμφωνα : κότε, ὀκότε (ἀντὶ πότε, ὀπότε,),
ᾄκατα (ἀντὶ ὄμματα) κλπ.

Ἡ δωρική διάλεκτος α) ἔχει τὸ α ἀντὶ τοῦ η: ἄμερα,
σελάνα, (ἀντὶ ἡμέρα, σελήνη).—β) συναίρει τὸ αω εἰς
α: πολιτᾶν, μουσαῖν (ἀντὶ πολιτῶν, μουσῶν).—γ) ἔχει
ῥηματικὰς καταλήξεις παρηλλαγμένας, ὥστε σχηματίζει τύ-
πους : λέγομες (ἀντὶ λέγομεν), τίθητι (ἀντὶ τίθησι),
φατὶ (ἀντὶ φησί), φαντὶ (ἀντὶ φασί), διδομεν (ἀντὶ
διδόναι) κλπ.—δ) ἔχει πολλοὺς συνηρημένους μέλλοντας:
δωσῶ, θεραπευσῶ, ἴξοῦμαι (ἀντὶ δώσω, θεραπεύσω,
ἴξομαι) κλπ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΟΤΗΡΙΑ

Μ Ε Ρ Ο Σ Π Ρ Ω Τ Ο Ν
Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο Ν

ου-ου-ου-ου-ου-ου-
ου-ου-ου-ου-ου-ου-

Α'

Ε Λ Ε Γ Ε Ι Δ Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

M E P O S P P L T O N

K E I M E N O N

υ υ υ , υ υ υ , υ υ υ , υ υ υ , υ υ υ , υ υ υ
υ υ υ , υ υ υ , υ υ υ , υ υ υ , υ υ υ , υ υ υ

E V E T E I A K H P O I H S T S

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

Κ Α Λ Λ Ι Ν Ο Σ

1. ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΣΑΛΠΙΣΜΑ

Μέχρις τεῦ κάτακεισθε; κόντ' ἄλκιμον ἔξετε θυμόν,
 ὦ νέοι; οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας,
 ὦδε λίην μεθιέντες; ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
 ἦσθαι, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει...
 καί τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.

5

τιμῆν τε γὰρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
 γῆς περὶ καὶ παίδων κουριδῆς τ' ἀλόχου
 δυσμένεσιν· θάνατος δὲ τότε ἔσσεται, ὄκκοτε κεν δὴ
 Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλὰ τις ἰθὺς ἴτω
 ἔγχος ἀνασχόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
 ἔλσας, τὸ πρῶτον μειγνυμένου πολέμου.

10

οὐ γὰρ κως θάνατόν γε φυγεῖν εἰμαρμένον ἐστὶν
 ἀνδρῶν, οὐδ' εἰ προγόνων ἢ γένος ἀθανάτων.
 πολλὰκι δηιοτήτα φυγῶν καὶ δούπον ἀκόντων
 ἔσαν ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.

15

ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐμπης δῆμῳ φίλος οὐδὲ ποθεινός,
 τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἦν τι πάθῃ.

διὸ εἰς ὄνον ἰὸν γαῖαν ἀνασάξω ὁ ἀνδρῶν
 λαῶ γὰρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρῶς
 θνησκοντος, ζῶων δ' ἄξιος ἡμιθέων.

20 ὥσπερ γὰρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀρώσιν.
 ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μῶνος ἔων.

Τ Υ Ρ Τ Α Ι Ο Σ

~ ἔπειτα πάλι οὐκ ἔπαινον
 ἔπειτα πάλι ἔπαινον

2 (1). ΥΠΟΘΗΚΗ

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
 ἀνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον.
 τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίνοντας ἀγρούς
 πτωχεύειν πάντων ἐστ' ἀνιηρότατον,

5 πλαζόμενον σὺν μητοὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
 παῖσι τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλοχῷ.
 ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται, οὓς κεν ἰκῆται,

10 χρημοσύνη τ' εἰκῶν καὶ στυγερῇ πενήτι,
 αἰσχυνεὶ τε γένος, κατὰ τ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
 πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακοτῆς ἐπέται.

εἰ δ' οὕτως ἀνδρὸς τοι ἀλωμένου οὐδεμὶ ὥρη
 γίγνεται, οὐτ' αἰδῶς οὐτ' ὀπίς οὐτ' ἔλεος,
 θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παίδων

καὶ ὁ κρησθαλίησιν ἄλλοις ἢ κρησθαλίησιν
θνήσκωμεν φυγῶν μηκέτι φειδόμενοι.

ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες,
μηδὲ φυγῆς αἰσχρῆς ἀρχέτε μηδὲ φόβου, 15

ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρναμένοι.

τοὺς δὲ παλαιότερους, ὧν οὐκετι γούνατ' ἐλαφρά,
μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραίους. 20

αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντ᾽
κεισθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,

ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολλὸν τε γένειον,
θυμὸν ἀποπνεῖοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,

καὶ χροᾶ γυμνωθέντ᾽· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέσεικεν,
ὄφρ' ἐρατῆς ἤβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχη. 25

ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξίν,
ζῶος ἑῶν, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.

ἀλλὰ τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδοῦσι δακῶν. 30

3 (2). ΥΠΟΘΗΚΗ

Οὐτ' ἂν μνησαίμην οὐτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθειμῶν
οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαιμοσύνης,

οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,
νικήη δὲ θεῶν Θρηίκιον Βορέην, 5

οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἶη,
πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω μάλιον,

οὐδ' εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἶη,
γλῶσσαν δ' Ἀδρήστου μελιχόγηρυν ἔχοι,

- οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν, πλὴν θούριδος ἀλκιῆς·
10 οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ,
εἰ μὴ τετλαίῃ μὲν ὄρων φόνον αἱματόεντα
καὶ δῆλιον ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἰστάμενος.
- ἦδ' ἀρετῇ, τόδ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον
κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.
15 ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόλῃ τε παντί τε δῆμῳ,
ὅστις ἀνὴρ διαβάς ἐν προμάχοισι μὲνη
νωλεμέως, αἰσχροῆς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθηται,
ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
θαρσύνη δ' ἔπεσιν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεστῶς·
20 οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ·
αἰψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
τρηχείας, σπουδῇ τ' ἔσχεθε κῦμα μάχης·
- αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὤλεσε θυμὸν,
ἄστῃ τε καὶ λαοῦς καὶ πατέρ' εὐκλείσας,
25 πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος.
τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες,
ἀργαλέῳ τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις·
καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποισ' ἀρίσημοι
30 καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω,
οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ,
ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἑὼν γίγνεται ἀθάνατος,
ὄντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε μαρνάμενόν τε
γῆς πέρι καὶ παίδων θεοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.
- 35 εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο,
νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἔλῃ,

πάντες μὲν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοί,
πολλὰ δὲ τερπνὰ παθῶν ἔρχεται εἰς Ἀΐδην·
γηράσκων ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει,
πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι οἳ τε κατ' αὐτὸν
εἴκουσ' ἐκ χώρας οἳ τε παλαιότεροι.

ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἰκέσθαι
πειράσθω θυμῷ, μὴ μεθιεῖς πολέμου.

4 (3). EMBATHPION

Ἄγετ', ὦ Σπάρτας εὐάνδρω
κῶροι πατέρων πολιατᾶν,
λαιᾶ μὲν ἔτυν προβάλεσθε,
δόρυ δ' εὐτόλμως ἀνσχεσθε
μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς·
οὐ γὰρ πάτριον ἰᾶ Σπάρτα.

Δ Ρ Χ Ι Λ Ο Χ Ο Σ

5 (1). Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ ΑΣΠΙΣ

Ἀσπίδι μὲν Σαίων τις ἀγάλλεται, ἦν παρὰ θάμνω
ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων·

αὐτὸς δ' ἐξέφυγον θανάτου τέλος· ἀσπίς ἐκείνη
ἐρρέτω· ἐξαῦτις κτήσομαι οὐ κακίω.

6 (2). ΔΕΝ ΩΦΕΛΟΥΝ ΟΙ ΘΡΗΝΟΙ

Κήδεα μὲν στονόεντα, Περίκλεες, οὔτε τις ἀστῶν
μεμψόμενος θαλῆς τέρψεται οὐδὲ πόλις·
τοίους γὰρ κατὰ κῦμα πολυφλοίσβιο θαλάσσης
ἐκλυσεν· οἰδαλέους δ' ἄμφ' ὀδύνησ' ἔχομεν
5 πνεύμονας· ἀλλὰ θεοὶ γὰρ ἀνηκέστοισι κακοῖσιν,
ὦ φίλ', ἐπὶ κρατερὴν τλημοσύνην ἔθεσαν
φάρμακον· ἄλλοτε δ' ἄλλος ἔχει τάδε· νῦν μὲν ἐς ἡμέας
ἐτράπεθ', αἱματόεν δ' ἔλκος ἀναστένομεν,
ἐξαῦτις δ' ἐτέρους ἐπαμείψεται· ἀλλὰ τάχιστα
10 τλῆτε γυναικεῖον πένθος ἀπωσάμενοι.

Μ Ι Μ Ν Ε Ρ Μ Ο Σ

7 (1). Η ΝΕΟΤΗΣ

Ἡμεῖς δ' οἶά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὄρη
ἔαρως, ὅτ' αἶψ' αὐγῆσ' αὐξάνεται ἡελίου,
τοῖσ' ἵκελοι πῆχυιον ἐπὶ χρόνον ἀνθεσιν ἤβης

τερπόμεθα, πρὸς θεῶν εἰδότες οὔτε κακὸν
οὔτ' ἀγαθόν. Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι, 5
ἥ μὲν ἔχουσα τέλος γήρατος ἀργαλέου,
ἡ δ' ἑτέρη θανάτιο· μίνυθα δὲ γίγνεται ἥβης
καρπός, ὅσον τ' ἐπὶ γῆν κίδναται ἡέλιος.

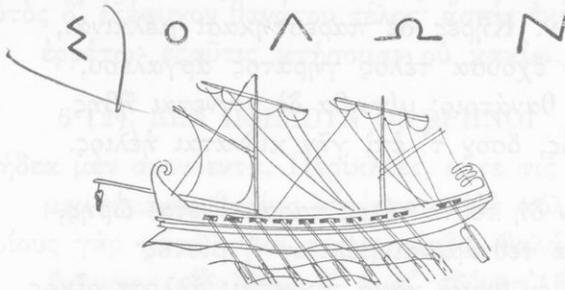
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοῦτο τέλος παραμείψεται ὥρης,
αὐτίκα τεθνάμεναι βέλτιον ἢ βίοτος· 10
πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε οἶκος
τρυχοῦται, πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει·
ἄλλος δ' αὖ παιδῶν ἐπιδευέεται, ὧν τε μάλιστα
ἱμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀΐδην· 15
ἄλλος νοῦσον ἔχει θυμοφθόρον· οὐδέ τις ἔστιν
ἀνθρώπων, ᾧ Ζεὺς μὴ κακὰ πολλὰ διδοῖ.

8 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Αὐτίκα μοι κατὰ μὲν χροίην ῥέει ἄσπετος ἰδρώς,
πτοιῶμαι δ' ἔσορῶν ἄνθος ὀμηλικίης
τερπνὸν ὁμῶς καὶ καλόν, ἐπεὶ πλέον ὠφέλεν εἶναι·
ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον γίγνεται ὥσπερ ὄναρ 5
ἥβη τιμήεσσα· τὸ δ' ἀργαλέον καὶ ἄμορφον
γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται,
ἐχθρὸν ὁμῶς καὶ ἄτιμον, ὃ τ' ἄγνωστον τιθεῖ ἄνδρα.
βλάπτει δ' ὀφθαλμούς καὶ νόον ἀμφιχυθέν.

Λ (1). ΣΑΛΑΜΙΣ

Αὐτὸς κήρυξ ἦλθον ἀφ' ἡμερτῆς Σαλαμῖνος
κόσμον ἐπέων ᾠδὴν ἀντ' ἀγορῆς θεμενος....

εἶην δὴ τότε' ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινῆτης
ἀντὶ γ' Ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος·
5 αἴψα γὰρ ἂν φάτις ἦδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο·
«Ἄττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιναφετῶν!»...

ἴομεν ἐς Σαλαμίνα μάχηςόμενοι περὶ νήσου
ἡμερτῆς χαλεπὸν τ' αἴσχος ἀπωσόμενοι.

Λ 10 (2). ΥΠΟΘΗΚΗ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

Ἡμετέρη δὲ πόλις κατὰ μὲν Διὸς οὐ ποτ' ὀλεῖται
αἴσαν καὶ μακάρων θεῶν φρένας ἀθανάτων·
τοίη γὰρ μεγάλθυμος ἐπίσκοπος ὀβριμοπάτρη
Παλλὰς Ἀθηναίη χειῖρας ὑπερθεν ἔχει·

5 αὐτοὶ δὲ φθείρειν μεγάλην πόλιν ἀφραδίησιν
ἄστοι βούλονται χρήμασι πειθόμενοι,
δῆμου θ' ἡγεμόνων ἄδικος νόος, οἷσιν ἐτοῖμον

ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλά παθεῖν)
οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν κόρον οὐδὲ παρούσας
εὐφροσύνας κοσμεῖν δαίτιος ἐν ἡσυχίᾳ... 10
πλουτοῦσιν δ' ἀδίκους ἔργμασι πειθομένοι...
οὐθ' ἱερῶν κτεσάνων οὔτε τι δημοσίων
φειδόμενοι κλεπτοῦσιν ἐφ' ἀρπαγῇ ἄλλοθεν ἄλλος,
οὐδὲ φυλάσσουνται σεμνά θεμεθλα Δίκης,
ἢ σιγῶσα συνοῖδε τὰ γιγνομένα πρό τ' εὐντά, 15
τῶ δὲ χρόνῳ πάντως ἦλθ' ἀποτεῖσομένη.

Γ τοῦτ' ἤδη πάση πόλει ἔρχεται ἔλκος ἀφυκτον'
ἐς δὲ κακὴν ταχέως ἤλυθε δουλοσύνην,
ἢ στάσιν ἔμφυλον πόλεμον θ' εὐδοντ' ἐπεγείρει,
ὃς πολλῶν ἑρατὴν ὤλεσεν ἡλικίην· 20
ἐκ γὰρ δυσμενέων ταχέως πολυήρατον ἄστυ
τρύχεται ἐν συνόδοις τοῖς ἀδίκουσι φίλοις.

ταῦτα μὲν ἐν δήμῳ στρεφεται κακά· τῶν δὲ πενιχρῶν
ἰκνοῦνται πολλοὶ γαῖαν ἐς ἄλλοδαπὴν
πραθέντες δεσμοῖσί τ' αἰκελίοισι δεθέντες, 25
καὶ κακὰ δουλοσύνης στυγὰ φέρουσι βία.
οὕτω δημοσίον κακὸν ἔρχεται οἴκαδ' ἐκάστω,
αὔλειοι δ' ἔτ' ἔχειν οὐκ ἐθέλουσι θύραι,
ὑψηλὸν δ' ὑπὲρ ἔρκος ὑπέθορον, εὔρε δὲ πάντως,
εἰ καὶ τις φεύγων ἐν μυχῶ ἢ θαλάμου. Γ 30

ταῦτα διδάξει θυμὸς Ἀθηναίους με κελεύει,
ὡς κακὰ πλεῖστα πόλει δυσνομίη παρέχει,
εὐνομίη δ' εὐκοσμία καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει
καὶ θ' ἅμα τοῖς ἀδίκουσι ἀμφιτίθησι πέδας· 35
τραχέα λειαίνει, παύει κόρον, ὕβριν ἀμαυροῖ,

αυαίνει ἄτης ἄνθεα φυόμενα,
εὐθύνει δὲ δίκας σκολιάς ὑπερήφανά τ' ἔργα
πραῦνει, παύει δ' ἔργα διχοστασίας,
παύει δ' ἀργαλέης ἔριδος χόλον, ἔστι δ' ὑπ' αὐτῆς
40 πάντα κατ' ἀνθρώπους ἄρτια καὶ πιτυτά.

11 (3). ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,
Μοῦσαι Πιερίδες, κλυτὲ μοι εὐχομένῃ·
ὄλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθὴν·
5 εἶναι δὲ γλυκὺν ὦδε φίλοισ', ἐχθροῖσι δὲ πικρόν,
τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.

χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.
πλοῦτον δ', ὃν μὲν δῶσι θεοί, παραγίγνεται ἀνδρὶ
10 ἔμπεδος ἐκ νεάτου τυθμένος ἐς κορυφὴν·
ὃν δ' ἄνδρες μετίωσιν ὑφ' ὕβριος, οὐ κατὰ κόσμον
ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκοισ' ἔργμασι πειθόμενος
οὐκ ἐθέλων ἔπεται, ταχέως δ' ἀναμίσγεται ἄτη·
ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,
15 φλαυρὴ μὲν τὸ πρῶτον, ἀνιερῆ δὲ τελευτᾷ.
οὐ γὰρ δὴν θνητοῖσ' ὕβριος ἔργα πέλει·

ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπίνης δὲ
ὥστ' ἄνεμος νεφέλας αἴψα διεσκέδασεν

ἤρινός, ὃς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτοιο
 πυθμένα κινήσας, γῆν κατά πυροφόρον 20
 δηώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἕδος αἰπὺν ἰκάνει
 οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖτις ἔθηκεν ἰδεῖν·
 λάμπει δ' ἡελίοιο μένος κατὰ πίονα γαῖαν
 καλόν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν·
 τοιαύτη Ζηγὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἐφ' ἐκάστω, 25
 ὥσπερ θνητὸς ἀνὴρ, γίγνεται ὀξύχολος·
 αἰεὶ δ' οὐ ἐλέγηθε διαμπερές, ὅστις ἀλιτρὸν
 θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη·
 ἀλλ' ὃ μὲν αὐτίκ' ἔτεισεν, ὃ δ' ὕστερον· οἳ δὲ φύγωσιν
 αὐτοὶ μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιούσα κίχη, 30
 ἤλυθε πάντως αὖτις· ἀνάιτιοι ἔργα τίνουσιν,
 ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἐξοπίσω.

Ξ Ε Ν Ο Φ Α Ν Η Σ

12. ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
 καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους
 ἄλλος· ὃ δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει

Θ Ε Ο Γ Ν Ι Σ

13 (1). ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

ὦ ἄνα, Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος, οὔποτε σεῖο
λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀποπαυόμενος,
ἀλλ' αἰεὶ πρῶτον σέ καὶ ὕστατον ἔν τε μέσοισιν
ἀείσω· σὺ δέ μοι κλύθι καὶ ἐσθλά δίδου.

Φοῖβε ἄναξ, ὅτε μὲν σε θεὰ τέκε πότνια Λητώ, 5
φοίνικος ῥαδινῆς χερσὶν ἐφαψαμένη,
ἀθανάτων κάλλιστον, ἐπὶ τροχοειδέι λίμνῃ,
πᾶσα μὲν ἐπλήσθη Δῆλος ἀπειρεσίῃ
ὄδμῆς ἀμβροσίης, ἐγέλασσε δὲ γαῖα πελώρη, 10
γῆθησεν δὲ βαθὺς πόντος ἄλδος πολιῆς.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

I

14 (2). ΟΥΔΕΝ ΦΙΛΤΕΡΟΝ ΠΑΤΡΗΣ

Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ ἐς Σικελίην ποτε γαῖαν,
ἦλθον δ' Εὐβοίης ἀμπελόεν πεδίον
Σπάρτην τ' Εὐρώτα δονακοτρόφου ἀγλαὸν ἄστν

καὶ μ' ἐφίλευν προφρόνως πάντες ἐπερχόμενον·
5 ἀλλ' οὔτις μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἤλθεν ἐκείνων.
οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης.

II

15 (3). ΗΝ ΔΕ ΚΑΚΟΙΣΙΝ ΣΥΜΜΙΣΓΗΣ...

Ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι· κακοῖσι δὲ μὴ προσομίλει
ἀνδράσιν, ἀλλ' αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἔχειο·
ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἅπ' ἐσθλά μαθήσεται· ἦν δὲ κακοῖσιν
συμμίσγης, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἔοντα νόον.
5 τοὶ κακοὶ οὐ πάντως κακοὶ ἐκ γαστρὸς γεγόνασιν,
ἀλλ' ἄνδρεςσι κακοῖς συνθέμενοι φιλίην
ἔργα τε δεῖλ' ἔμαθον καὶ ἔπη δύσφημα καὶ ὕβριν,
ἐλπόμενοι κείνους πάντα λέγειν ἔτυμα.

III

16 (14₁). Ο ΔΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΦΙΛΟΣ

Εἶ τις ἐπαινῆσθαι σε τόσον χρόνον, ὅσσον ὀρέψης,
νοσφισθεὶς δ' ἄλλη γλῶσσαν ἰῆσι κακὴν,
τοιουτὸς τοι ἐταῖρος ἀνὴρ φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός,
ὅς κ' εἴπη γλώσση λῶια, φρονῆ δ' ἕτερα.
5 ἀλλ' εἴη τοιουτὸς ἐμαὶ φίλος, ὅς τὸν ἐταῖρον
γινώσκων ὀργὴν καὶ βαρὺν ὄντα φέρει
ἀντὶ κασιγνήτου· σὺ δέ μοι, φίλε, ταῦτ' ἐνὶ θυμῷ
φράζεο, καὶ ποτέ μευ μνήσεται ἐξοπίσω.

IV

17 (5). ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ

Μὴ μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλας,
εἶ με φιλεῖς καὶ σοι πιστὸς ἔνεστι νόος,

ἀλλὰ φίλει καθαρὸν θέμενος νόον, ἧ μ' ἀποσιπῶν
ἔχθαιρ', ἀμφαδίην νεῖκος ἀειράμενος.
ὅς δὲ μιῇ γλώσση δίχ' ἔχει νόον, οὗτος ἑταῖρος
δειλός, Κύρν', ἐχθρός βέλτερος ἢ φίλος ὢν.

V

18 (6). ΣΠΑΝΙΟΣ Ο ΠΙΣΤΟΣ ΦΙΛΟΣ

Παύρους δ' εὐρήσεις, Πολυπαῖδη, ἄνδρας ἑταίρους
πιστοὺς ἐν χαλεποῖς πρήγμασι γιγνομένους,
οἵτινες ἂν τολμῶεν, ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντες,
ἴσον τῶν ἀγαθῶν τῶν τε κακῶν μετέχειν.
τόσσους δ' οὐ χ' εὖροις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας
ἀνθρώπους, οὐς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι,
οἷσιν ἐπὶ γλώσση τε καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἔπεστιν
αἰδώς, οὐδ' αἰσχρὸν χρῆμ' ἐπι κέρδος ἄγει.

VI

19] (7). Η ΠΕΝΙΑ

Μήποτε τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χολωθεῖς
μηδ' ἀχρημοσύνην οὖλομένην πρόφερε.
Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλως,
ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε μηδὲν ἔχειν.

VII

20 (7). Η ΕΛΠΙΣ

Ἐλπίς ἐν ἀνθρώποις μούνη θεὸς ἐσθλή ἔνεστιν,
ἄλλοι δ' Οὐλύμπόνδ' ἐκπρολιπόντες ἔβαν.
ᾤχετο μὲν Πίστις, μεγάλη θεός, ᾤχετο δ' ἀνδρῶν

Σωφροσύνη· Χάριτες τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον.
 5 εὐσεβέων δ' ἀνδρῶν γένος ἔφθιτο, οὐδὲ θέμιστας
 οὐκέτι γινώσκουσ', οὐδὲ μὲν εὐνομίας.
 ἀλλ' ὄφρα τις ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἡλίοιο,
 εὐσεβέων περὶ θεοὺς Ἐλπίδα προσμενέτω,
 εὐχόμενος δὲ θεοῖσι καὶ ἀγλαὰ μηρία καίων
 10 Ἐλπίδι τε πρώτῃ καὶ πυμάτῃ θυέτω.

Ξ Ι Μ Ω Ν Ι Δ Η Ξ
 (Ο Κ Ε Ι Ο Ξ)

21. ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεῖ·
 ἐν δέ, τὸ κάλλιστον, Χῖος ἔειπεν ἀνὴρ·
 «οἷη περ φύλλων γενεή, τοίῃ δὲ καὶ ἀνδρῶν».
 παῦροι μὲν θνητῶν οὔασι δεξάμενοι
 5 στέρνοισ' ἐγκατέθεντο· πάρεστι γὰρ ἐλπίς ἐκάστω
 ἀνδρῶν, ἧ τε νέων στήθεσιν ἐμφύεται.

θνητῶν δ' ὄφρα τις ἀνθος ἔχη πολυηράτου ἤβης,
 κοῦφον ἔχων θυμὸν πόλλ' ἀτέλετσα νοεῖ.

οὔτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν οὐδὲ θανεῖσθαι,
οὔθ', ὕγιης ὅταν ᾗ, φροντίδ' ἔχει καμάτου.

10

νήπιοι, οἷς ταύτη κεῖται νόος, οὐδὲ ἴσασιν
ὡς χρόνος ἔσθ' ἥβης καὶ βιότοι' ὀλίγος
θνητοῖς· ἀλλὰ σὺ ταῦτα μαθὼν βιότου ποτὶ τέρμα
ψυχῇ τῶν ἀγαθῶν τλήθι χαριζόμενος.

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ

22 (1). ΕΙΣ ΤΟΥΣ
ΜΑΡΑΘΩΝΟΜΑΧΟΥΣ
ΑΘΗΝΑΙΟΥΣ

Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

23 (2). ΕΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΣ

Μυριάσιν ποτὲ τῆδε τριακοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.

24 (3). ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

Ἦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῆδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

25 (4). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΜΕΤΑ ΛΕΩΝΙΔΟΥ

Εὐκλέας αἶα κέκευθε, Λεωνίδα, οἷ μετὰ σεῖο
τῆδ' ἔθανον, Σπάρτης εὐρυχόρου βασιλεῦ,
πλείστων δὴ τόξων τε καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων
Μηδείων τ' ἀνδρῶν δεξάμενοι πολέμου.

26 (5). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ᾠ ξεῖν', εὐδρον ποτ' ἐναίομεν ἄστῃ Κορίνθου,
νῦν δ' ἄμ' Αἴαντος νᾶσος ἔχει Σαλαμῖς·
ἐνθάδε Φοινίσσας νῆας καὶ Πέρσας ἐλόντες
καὶ Μήδους ἱερὰν Ἑλλάδα ρυσάμεθα.

27.(6). ΕΙΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

Ἄσβεστον κλέος οἶδε φίλῃ περὶ πατρίδι θέντες
κῦανεν θανάτου ἀμφεβάλοντο νέφος·
οὐδὲ τεθναῖσι θανόντες, ἐπεὶ σφ' ἀρετὴ καθύπερθεν
κυδαίνουσ' ἀνάγει δώματος ἐξ Αἰδέω.

28 (7). ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΗΔΙΚΩΝ
ΠΕΣΟΝΤΑΣ ΗΡΩΑΣ

Εἰ τὸ καλῶς ἠθνήσκειν ἀρετῆς μέρος ἐστὶ μέγιστον,

ἡμῖν ἐκ πάντων τοῦτ' ἀπέμεινε τύχη'
Ἑλλάδι γὰρ σπεύδοντες ἐλευθερίην περιθεῖναι
κείμεθ' ἀγῆραντῳ χρώμενοι εὐλογίῃ.

29 (8). ΣΚΩΠΤΙΚΟΝ
ΕΙΣ ΤΙΜΟΚΡΕΟΝΤΑ ΡΟΔΙΟΝ

Πολλὰ φραγῶν καὶ πολλὰ πιῶν καὶ πολλὰ κάκ' ἐπὼν
ἀνθρώπους κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

30 (9). ΕΥΤΡΑΠΕΛΟΝ' ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Σῶσος καὶ Σωσῶ, Σῶτερ, σοὶ τόνδ' ἀνέθηκαν,
Σῶσος μὲν σωθεῖς, Σωσῶ δ' ὅτι Σῶσος ἐσώθη.

Π Α Τ Τ Ω Ν

31 (1) ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΚΡΑΝ
ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΑΠΑΧΘΕΝΤΑΣ
ΕΡΕΤΡΕΙΕΙΣ

Εὐβοίης γένος ἐσμέν Ἐρετρικόν, ἄγχι δὲ Σούσων
κείμεθα, φεῦ, γαίης ὅσσον ἀφ' ἡμετέρης!

32 (2). ΕΙΣ ΦΙΛΟΝ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΙΟΔΙΦΗΝ
ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἄστῆρ πρὶν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν Ἐῶος,
νῦν δὲ θανῶν λάμπεις Ἑσπερος ἐν φθιμένοις.

33 (3). ΕΙΣ ΣΑΠΦΩ

Ἐννέα τὰς Μούσας φασὶν τινες· ὡς ὀλιγώρως!
ἤνιδε καὶ Σαπφὼ Λεσβόθεν ἡ δεκάτη.

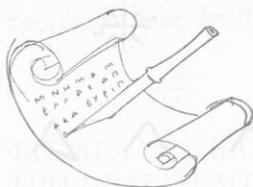

34 (4). ΕΙΣ ΑΠΟΛΕΞΑΝΤΑ ΧΡΥΣΟΝ
ΚΑΙ ΕΥΡΟΝΤΑ ΒΡΟΧΟΝ

Χρυσὸν ἀνὴρ εὐρῶν ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσόν,
ὄν λίπεν, οὐχ' εὐρῶν ἤψεν, ὄν εὔρε βρόχον.

Θ Ο Υ Κ Υ Δ Ι Δ Η Σ

35 ΕΙΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΝ

Μνήμα μὲν Ἑλλάς ἅπασ' Εὐριπίδου, ὅστέα δ' ἴσχει
γῆ Μακεδῶν· τῇ γὰρ δέξατο τέρμα βίου.

πατρὶς δ' Ἑλλάδος Ἑλλάς, Ἀθῆναι· πλεῖστα δὲ μούσαις
τέρψας, ἐκ πολλῶν καὶ τὸν ἔπαινον ἔχει.

Α Ν Δ Κ Ρ Ε Ω Ν

36. Η ΜΥΚΩΜΕΝΗ ΒΟΥΣ

Βουκόλε, τὰν ἀγέλαν πόρρω νέμε, μὴ τὸ Μύρωνος
βοῖδιον ὡς ἔμπνουν βουσῑ συνεξελάσης.

Φ | ^ | Γ Γ Ο Σ

37. ΕΙΣ ΦΕΙΔΙΑΝ ΠΟΙΗΣΑΝΤΑ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΔΙΑ

Ἦ θεὸς ἦλθ' ἐπὶ γῆν ἐξ οὐρανοῦ εἰκόνα δείξων,
Φειδία, ἧ σὺ γ' ἔβης τὸν θεὸν ὀψόμενος.

Γ Δ ^ Δ Δ Δ Σ

38. ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΜΟΝΗΝ

Εἰ τὸ φέρον σε φέρει φέρε καὶ φέρου· εἰ δ' ἀγανακτεῖς,
καὶ σ' αὐτὸν λυπεῖς καὶ τὸ φέρον σὲ φέρει.

Δ Δ Ε Σ Γ Ο Τ Δ

39. ΕΙΣ ΝΕΑΡΑΝ ΠΑΡΘΕΝΟΝ

Παρθένος Ψούσα τέθνηκα Λεοντώ ὡς νέον ἄνθος
ῶρης Ψπαντοθαλοῦς πρωτοφανῆς Ψκαλύκων·
καὶ Ψμέλλουσα γάμφ δεκαπενταετῆς μείγνυσθαι
ἐν φθιμένοις κεῖμαι ὕπνον ἔχουσα μακρόν.

40. ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΡΟΒΙΟΝ
ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΕΚΝΟΝ
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΝ

Εἴκοσι Καλλικράτεια καὶ ἐννέα τέκνα τεκοῦσα
οὐδ' ἐνός οὐδὲ μιῆς ἐδρακόμην θάνατον,
ἀλλ' ἑκατὸν καὶ πέντε διηυσάμην ἐνιαυτοῦς,
σλίπωνι τρομεράν οὐκ ἐπιθεῖσα χέρα.

41. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΝΙΟΒΗΣ
ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

Ἐκ ζωῆς με θεοὶ τεῦξαν λίθον· ἐκ δὲ λίθοιο
ζωὴν Πραξιτέλης ἔμπαλιν ἠργάσατο.

42. ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΣΑΤΥΡΟΥ
ΥΠΟ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

*Η Σάτυρος τὸν χαλκὸν ὑπέδραμεν ἢ διὰ τέχνης
χαλκὸς ἀναγκασθεὶς ἀμφεχύθη Σατύρω.

43. ΕΠΙ ΑΝΔΡΙΑΝΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Εἶπερ ἴσῃν γνώμῃ ῥώμῃν, Δημόσθενες, εἶχες
οὐ ποτ' ἂν Ἑλλήνων ἤρξεν Ἄρης Μακεδών.

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ

ΕΝ ΤΩ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Οι φίλοι μὲν ἐστὶν ἀπαιτητικὸν εἶδος διακρίσεων
οὐδὲ βραχυτάτην γὰρ ἐστὶν ἡ ἀπαιτητικὴ
ἀλλὰ οἱ σπουδαῖοι τὸν καὶ περιπέτειαν
ἐπιζητοῦντες ἀπαιτοῦντες καὶ ἀπαιτοῦντες

Β'

Ι Δ Μ Β Ι Κ Η Π Ο Ι Η Ξ Ι Ξ

ΕΙΣ ΑΓΑΘΙΑ ΣΑΤΙΡΟΙ
ΠΡΟ ΠΡΑΣΙΝΕΑΟΙΣ
ΠΟΙΗΘΕΝ

Ἡ Σάτιρος τῶν ἀποστόλων Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου
καὶ τῶν ἀποστόλων Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΠΑΤΕΡΑ
ΚΑΙ ΤΟΝ ΥΙΟΝ

Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου
καὶ τῶν ἀποστόλων Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου

Β

Ι Δ Ψ Β Ι Κ Η Γ Ο Ι Η Ξ

Δ Ρ Χ Ι Λ Ο Χ Ο Σ

Α'. ΤΡΙΜΕΤΡΑ

44 (1). ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΘΑΣΟΥ

...ἦδε δ' ὥστ' ὄνου ῥάχισ
ἔστηκεν ὕλης ἀγρίης ἐπιστεφής·
οὐ γάρ τι καλὸς χῶρος οὐδ' ἐφίμερος
οὐδ' ἐρατός, οἶος ἀμφὶ Σίριος ῥόας.

45 (2). ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ ΔΙΑ ΤΑ ΕΓΚΟΣΜΙΑ

·Οὔ μοι τὰ Γύγῳ τοῦ πολυχρύσου μέλει,
οὐδ' εἶλέ πώ με ζῆλος, οὐδ' ἀγαίομαι
θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἔρέω τυραννίδος·
ἀπόπροθεν γάρ ἐστὶν ὀφθαλμῶν ἐμῶν.

Β'. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

46 (3). Η ΜΕΓΑΛΑΥΧΙΑ

·Οὐ φιλέω μέγαν στρατηγὸν οὐδὲ διαπεπλιγμένον
οὐδὲ βοστρύχοισι γαῦρον οὐδ' ὑπεξυρημένον,
ἀλλὰ μοι σμικρὸς τις εἶη καὶ περὶ κνήμας ἰδεῖν
ῥοϊκός, ἀσφαλέως βεβηκῶς ποσσὶ, καρδίης πλέως.

47 (4). ΕΚ ΘΕΩΝ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Τοῖς θεοῖς τίθει τὰ πάντα· πολλάκις μὲν ἐκ κακῶν
 ἄνδρας ὀρθοῦσιν μελαίνῃ κειμένους ἐπὶ χθονί,
 πολλάκις δ' ἀνατρέπουσι καὶ μάλ' εὖ βεβηκότας
 ὑπτίους κλίνουσ'· ἔπειτα πολλὰ γίγνεται κακὰ
 5 καὶ βίου χρήμη πλανᾶται καὶ νόου παρήγορος.

48 (5). ΘΑΡΡΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Θυμέ, θύμ', ἀμηχάνοισι κήδεσιν κυκώμενε,
 ἀνάδου, δυσμενῶν δ' ἀλέξευ προσβαλῶν ἐναντίον
 στέρνον, ἐν δοκοῖσιν ἐχθρῶν πλησίον κατασταθεῖς
 ἀσφαλῆως· καὶ μήτε νικῶν ἀμφάδην ἀγάλλεο,
 5 μήτε νικηθεὶς ἐν οἴκῳ καταπεσῶν ὀδύρεο,
 ἀλλὰ χαρτοῖσιν τε γαῖρε καὶ κακοῖσιν ἀσχάλα
 μὴ λίην· γίνωσκε δ' οἷος ῥυσμός ἀνθρώπους ἔχει.

49 (6). ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΠΙΘΑΝΑ

Χρημάτων ἀελπτον οὐδὲν ἐστίν οὐδ' ἀπώμοτον,
 οὐδὲ θαυμάσιον, ἐπειδὴ Ζεὺς πατὴρ Ὀλυμπίων
 ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτ' ἀποκρύψας φάος
 ἡλίου λάμποντος· λυγρὸν δ' ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπους δέος.
 5 ἐκ δὲ τοῦ καὶ πιστὰ πάντα κἀπίελπτα γίγνεται
 ἀνδράσιν· μηδεὶς ἔθ' ὑμέων εἰσορῶν θαυμαζέτω,
 μηδ' ὅταν δελφῖσι θῆρες ἀνταμείψωνται νομὸν
 ἐνάλιον καὶ σφιν θαλάσσης ἠχέεντα κύματα
 φίλτερ' ἠπείρου γένηται, τοῖσι δ' ἠδὺ ἦν ὄρος.

Α. ΤΡΙΜΕΤΡΑ

50 (1). Ο ΣΚΟΠΟΣ
ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΟΥ

Ἐγὼ δέ, τῶν μὲν οὖνεκα ξυνήγαγον
 δῆμον, τί τούτων πρὶν τυχεῖν ἐπαυσάμην;
 συμμαρτυροίη ταῦτ' ἂν ἐν δίκῃ χρόνου
 μήτηρ μεγίστη δαιμόνων Ὀλυμπίῳ
 ἄριστα, Γῆ μέλαινα, τῆς ἐγὼ ποτε 5
 ὄρους ἀνεῖλον πολλαχῆ πεπηγότας·
 πρόσθεν δὲ δουλεύουσα νῦν ἐλευθέρα.
 πολλοὺς δ' Ἀθήνας πατρίδ' εἰς θεόκτιτον
 ἀνήγαγον πραθέντας, ἄλλον ἐκδίκως,
 ἄλλον δικαίως, τοὺς δ' ἀναγκαίης ὑπο 10
 χρειοῦς φυγόντας, γλῶσσαν οὐκέτ' Ἀττικὴν
 ἰέντας, ὡς ἂν πολλαχῆ πλανωμένους.
 τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοῦ δουλίην ἀεικέα
 ἔχοντας, ἤδη δεσποτῶν τρομευμένους,
 ἐλευθέρους ἔθηγα. ταῦτα μὲν κράτει 15
 νόμου, βίην τε καὶ δίκην συναρμόσας,
 ἔρεξα καὶ διῆλθον, ὡς ὑπεσχόμην.
 θεσμοὺς δ' ὁμοίως τῷ κακῷ τε κάγαθῷ,

20 εὐθεΐαν εἰς ἕκαστον ἀρμόσας δίκην,
ἔγραψα. κέντρον δ' ἄλλος ὡς ἐγὼ λαβὼν,
κακοφραδῆς τε καὶ φιλοκτῆμων ἀνὴρ,
οὐκ ἂν κατέσχε δῆμον· εἰ γὰρ ἤθελον
ἅ τοῖς ἐναντίοισιν ἠνδανεν τότε,
25 αὖθις δ' ἅ τοῖσιν οὔτεροι φρασχίατο,
πολλῶν ἂν ἀνδρῶν ἤδ' ἐχρώθη πόλις.
τῶν οὖνεκ' ἀλκὴν πάντοθεν ποιούμενος
ὡς ἐν κυσὶν πολλῆσιν ἐστράφην λύκος.

Β'. ΤΕΤΡΑΜΕΤΡΑ

51 (21). ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΑ

(Κερδοσκοπός)

« Οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνὴρ·
ἐσθλὰ γὰρ θεοῦ διδόντος αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο·
περιβαλὼν δ' ἄγραν, ἀγασθεὶς οὐκ ἐπέσπασε μέγα
δίκτυον, θυμοῦ θ' ἁμαρτῆ καὶ φρενῶν ἀποσφαλείς·
5 ἤθελον γὰρ κεν κρατήσας, πλοῦτον ἄφθονον λαβὼν
καὶ τυραννεύσας Ἀθηνῶν μοῦνον ἡμέραν μίαν,
ἀσκόδς ὕστερον δεδάρθαι κάπιτετριῖφθαι γένος ».

(Σόλων)

... Εἰ δὲ γῆς ἐφεισάμην

10 πατρίδος, τυραννίδος δὲ καὶ βίης ἀμειλίχου
οὐ καθηψάμην μιάνας καὶ καταισχύνας κλέος,
οὐδὲν αἰδεῦμαι· πλέον γὰρ ὧδε νικήσειν δοκέω
πάντας ἀνθρώπους...

Ξ Η Μ Ω Ν Ι Δ Η Ξ
(Δ Μ Ο Ρ Γ Ι Ν Ο Ξ)

52 (1). ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ

ὦ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκτυπος
πάντων, ὅσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὅκη θέλει·
νοῦς δ' οὐκ ἐπ' ἀνθρώποισιν· ἀλλ' ἐπήμεροι
ἅ δὴ βοτὰ ζώουσιν, οὐδὲν εἰδότες,
ὅκως ἕκαστον ἐκτελευτήσει θεός.

5

ἐλπίς δὲ πάντα κάπιπειθείη τρέφει
ἄπρηκτον ὀρμαίνοντας· οἱ μὲν ἡμέρην
μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπὰς·
νέωτα δ' οὐδεὶς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
πλούτῳ τε κάγαθοῖσιν ἴζεσθαι φλύων.

10

φθάνει δὲ τὸν μὲν γῆρας ἄζηλον λαβόν,
πρὶν τέρμ' ἴκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
φθείρουσι θνητῶν· τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
πέμπει μελαίνης Ἀΐδης ὑπὸ χθονός·
οἱ δ' ἐν θαλάσῃ λαίλαπι κλονεύμενοι
καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρέης ἁλός
θνήσκουσιν, εὔτ' ἂν ἡδὺ νώσωνται ζόειν·
οἱ δ' ἀγχόνην ἄψαντο δυστήνῳ μόρῳ

15

καυτάγρετοι λείπουσιν ἡλίου φάος.

20 Οὕτω κακῶν ἀπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρίαί
βροτοῖσι κῆρες κἀνεπίφραστοι δύαι
καὶ πῆματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο,
οὐκ' ἂν κακῶν ἐρῶμεν οὐδ' ἀπ' ἄλγεσιν
κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰκίζοίμεθα.

53 (2). ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Χωρὶς γυναικὸς θεὸς ἐποίησεν νόον
τὰ πρῶτα· τὴν μὲν ἐξ ὑὸς τανύχτριχος,
τῇ πάντ' ἂν οἶκον βορβόρω πεφυρμένα
ἄκοσμα κεῖται, καὶ κυλινδεῖται χαμαί·
5 αὐτὴ δ' ἄλουτος ἀπλύτοις τ' ἐν εἴμασιν
ἐν κοπρίῃσιν ἡμένῃ παίνεται.

τὴν δ' ἐξ ἀλιτρῆς θεὸς ἔθηκ' ἀλώπεκος
γυναῖκα, πάντων ἴδριν· οὐδέ μιν κακῶν
λέληθεν οὐδέν, οὐδὲ τῶν ἀμεινόνων.
10 τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν εἶπε πολλάκις κακόν,
τὸ δ' ἐσθλόν· ὄργῃν δ' ἄλλοτ' ἄλλοιῃν ἔχει.

τὴν δ' ἐκ θαλάσσης, ἥ δὲ ἐν φρεσὶν νοεῖ.
τὴν μὲν γελᾷ τε καὶ γέγηθεν ἡμέρη·
ἐπαινέσει μιν ξεῖνος ἐν δόμοισ' ἰδῶν·
15 « Οὐκ ἔστιν ἄλλη τῆσδε λωίων γυνή
ἐν πᾶσιν ἀνθρώποισιν οὐδὲ καλλίων ».
τὴν δ' οὐκ ἀνεκτὸς οὔτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν
οὔτ' ἄσσον ἐλθεῖν, ἀλλὰ μαίνεται τότε
ἄπλητον, ὥσπερ ἀμφὶ τέκνοισιν κύων.

ἀμείλιχος δὲ πᾶσι κάποθυμῆ
ἐχθροῖσιν ἴσα καὶ φίλοισι γίγνεται·
ὥσπερ θάλασσα πολλάκις μὲν ἀτρεμῆς
ἔσθηκ', ἀπήμων, χάρμα ναύτησιν μέγα,
θέρεος ἐν ὥρῃ, πολλάκις δὲ μαίνεται
βαρυκτύποισι κύμασιν φορευμένη·
ταύτη μάλιστ' ἔοικε τοιαύτη γυνή.

τὴν δ' ἵππος ἀβρῆ χαιτέεσσ' ἐγείνατο
ἢ δούλι' ἔργα καὶ δύην περιτρέπει·
κουτ' ἂν μύλης ψύσειεν, οὔτε κόσκινον
ἄρειεν, οὔτε κόπρον ἐξ οἴκου βάλοι. . .
λουῖται δὲ πάσης ἡμέρας ἄπο ρύπον
δίς, ἄλλοτε τρίς, καὶ μύροισ' ἀλείφεται·
ἀεὶ δὲ χαίτην ἐκτενισμένην φορεῖ
βλοῦσαν, ἀνθέμοισιν ἐσκιασμένην.
καλὸν μὲν ὦν θέημα τοιαύτη γυνή
ἄλλοισι, τῷ δ' ἔχοντι γίγνεται κακόν,
ἦν μή τις ἢ τύραννος ἢ σκηπτοῦχος ἦ,
ὅστις τοιούτοις θυμὸν ἀγλαΐζεται.

τὴν δ' ἐκ μελίσσης· τὴν τις εὐτυχεῖ λαβών·
κεῖνη γὰρ οἷη μῶμος οὐ προσιζάνει,
θάλλει δ' ἀπ' αὐτῆς ἀπαέξεται βίος·
φίλη δὲ σὺν φιλεῦντι γηράσκει πόσι,
τεκοῦσα καλὸν κούνομάκλυτον γένος·
κάριπρεπῆς μὲν ἐν γυναιξὶ γίγνεται
πάσῃσι, θείη δ' ἀμφιδέδρομεν χάρις.

Γ'

Μ Ε Λ Ι Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Δ Λ κ Δ Ι ο Σ

54 (1). Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

Μαρμαίρει δὲ μέγας δόμος χάλκῳ· παῖσα δ' Ἄρη κεκόσμηται στέγα
λάμπραισιν κυνίαισι, κατ' τᾶν λεῦκοι κατύπερθεν ἵππιοι λόφοι
νεύοισιν, κεφάλαισιν ἄνδρων ἀγάλματα· χάλκιοι δὲ πασσάλιοι
κρύπτοισιν περικείμεναι λάμπραι κνάμιδες, ἄρκος ἰσχύρω βέλευς,
θώρακές τε νέω λίνω κοίλαί τε κατ' ἄσπιδες βεβλήμεναι· 5
πάρ δὲ Χαλκίδικαι σπάθαι, πάρ δὲ ζώματα πόλλα καὶ κυπάσσιδες.
τῶν οὐκ ἔστι λάσθεσθ', ἐπειδὴ πρότιστ' ὑπὸ Φέργον ἔσταμεν τόδε.

55 (2). Η ΠΟΛΙΣ ΕΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Ἄσυνέτημι τῶν ἀνέμων στάσιν·
τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κῦμα κυλίνδεται,
τὸ δ' ἔνθεν· ἄμμες δ' ὄν τὸ μέσσον
ναῖ φορήμεθα σὺν μελαίνα,
χείμωνι μοχθεῦντες μεγάλῳ μάλα·
πὲρ μὲν γὰρ ἄντλος ἰστοπέδαυ ἔχει,
λαῖφος δὲ πᾶν ζάδηλον ἤδη
καὶ λάκιδες μεγάλαι κατ' αὐτο·
χόλαισι δ' ἄγκυλαι...

56 (3). ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

Ἵγει μὲν ὁ Ζεὺς, ἐκ δ' ὀράνω μέγας
 χεῖμων, πεπάγαισιν δ' ὑδάτων ῥοαί. . .
 κάββαλλε τὸν χεῖμων', ἐπὶ μὲν τίθεις
 πῦρ, ἐν δὲ κέρναις οἶνον ἀφειδέως
 μέλιχρον, αὐτὰρ ἀμφὶ κόρσα
 μάλθακον ἀμφιβαλὼν γνόφαλλον.

57 (4). ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΔΣΜΑ

Πίνωμεν· τί τὰ λύχν' ὀμμένομεν ; δάκτυλος ἀμέρα.
 κὰδ δ' ἄερρε κυλίχναις μεγάλαις, αἶτα, ποικίλαις·
 οἶνον γὰρ Σεμέλας καὶ Δίος υἱὸς λαθικάδεα
 ἀνθρώποισιν ἔδωκ'· ἔγχεε κέρναις ἓνα καὶ δύο
 5 πλέας κακ κεφάλας, ἃ δ' ἑτέρα τὰν ἑτέραν κύλιξ
 ὠθήτω. . .

58 (5). ΧΑΙΡΕΚΑΚΙΑ

Νῦν χρὴ μεθύσθην καὶ τινα πρὸς βίαν
 πώνην, ἐπειδὴ κάτθανε Μύρσιλος.

Ξ Α Π Φ Ω

59 (1). ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Ποικιλόθρον' ἀθάνατ' Ἀφρόδιτα,
 παῖ Δίος, δολόπλοκε, λίσσομαί σε,

μη μ' ἄσαισι μηδ' ὀνίαισι δάμνα,
πότνια, θῦμον·

ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ', αἶ πότα κἀτέρωτα

5

τᾶς ἔμας αὐδῶς αἰοῖσα πήλυι

ἔκλυες, πάτρος δὲ δόμον λίποισα

χρῦσιον ἤλθες

ἄρμ' ὑπασδεύξαισα· κάλοι δὲ σ' ἄγον

ὤκεες στρουῖθοι περὶ γᾶς μελαίνας

10

τύκνα δίνεντες πτέρ' ἀπ' ὠράνω· αἶθε-

ρος διὰ μέσσω.

αἶψα δ' ἐξίκοντο· τὺ δ', ὦ μάκαιρα,

μειδιάσαισ' ἀθανάτῳ προσώπῳ

ἦρε', ὅττι δηῦτε πέπονθα κώττι

15

δηῦτε κάλημι,

κώττι ἔμφ μάλιστα θέλω γένεσθαι

μαινόλα θύμῳ· « Τίνα δηῦτε Πείθω

μαῖσ' ἄγην ἐς σάν φιλότατα, τίς σ', ὦ

Ψάπφ', ἀδικήει ;

20

καὶ γὰρ αἶ φεύγει, ταχέως διώξει,

αἶ δὲ δῶρα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δώσει,

αἶ δὲ μὴ φίλει, ταχέως φιλήσει

κῶνκ ἐθέλοισαν ».

ἔλθε μοι καὶ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λῦσον

52

ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι

θῦμος ἱμέρρει, τέλεσον· σὺ δ' αὐτά

σύμμαχος ἔσσο.

60 (2). Η ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΗ ΦΙΛΗ

Ἄπυ Σαρδίῳν

πόλλακι τυῖδε νῶν ἔχοισα
ὡς πεδεζώομεν, βεβάως ἔχεν
σὲ θεὰ ἰκέλαν Ἄρι-
5 γνωτα, σᾶ δὲ μάλιστ' ἔχαιρε μόλπα.

νῦν δὲ Λύδαισιν ἐμπρέπεται γυναί-
κεσσιν, ὡς ποτ' ἀελίῳ
δύντος ἅ βροδοδάκτυλος σελάννα
πάντα περρέχοισ' ἄστρα, φάος δ' ἐπί-
10 σχει θάλασσαν ἐπ' ἀλμύραν
ἴσως καὶ πολυανθέμοις ἀρούραις.

ἅ δ' ἔέρσα κάλα κέχυται, τεθά-
λαισι δὲ βρόδα κᾶπαλ' ἄν-
θρυσκα καὶ μελίλωτος ἀνθεμώδης.
15 πόλλα δὲ ζαφοίταισ' ἀγάνας ἐπι-
μνάσθεις Ἄτθιδος, ἡμέρω
λέπταν ποι φρένα, κῆρ δ' ἄσα βόρηται.

κῆθι δ' ἔλθην ἄμμ' ὄξυ βοᾶ· τὰ δ' οὐ
νῶν τᾶπυστα νύξ πολύως
20 γαρύει δι' ἄλος. . .

61 (3). ΕΙΣ ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΜΟΥΣΩΝ

Κατθάνοισα δὲ κείσαι οὐδέ ποτα μναμοσύνα σέθεν
ἔσσετ' οὐδ' ἔρος εἰς ὕστερον· οὐ γὰρ πεδέχεις βρόδων

τῶν ἐκ Πιερίας· ἀλλ' ἀφάνης κῆν Ἄϊδα δόμοις
φοιτάσεις πεδ' ἀμαύρων νεκύων ἐκπεποταμένα.

62 (4). ΕΙΣ ΩΡΑΙΑΝ ΚΟΡΗΝ,
ΑΚΟΜΗ ΑΝΥΠΑΝΔΡΟΝ

Οἶον τὸ γλυκύμαλον ἐρεύθεται ἄκρω ἐπ' ὕδωρ,
ἄκρον ἐπ' ἀκροτάτῳ, λελάθοντο δὲ μολοδρόπης,
οὐ μὰν ἐκλελάθοντ', ἀλλ' οὐκ ἐδύναντ' ἐπίκεσθαι.

63 (5). « ΥΠΕΡΟΧΗ »

Ἄστερες μὲν ἀμφὶ κάλαν σελάνναν
ἄψ ἀπυκρύπτοισι φάεννον εἶδος,
ὅπποτα πλήθοισα μάλιστα λάμπη
γαῖν ἐπὶ παῖσαν
ἀργυρέα...

64 (6). ΡΕΜΒΗ

... ἀμφὶ δ' ὕδωρ
ἴψοθεν ψυχρον κελάδει δι' ὕδωρ
μαλίνων, αἰθυσσομένων δὲ φύλλων
κῶμα καταρρεῖ.

Ἕψοι δὴ τὸ μέλαθρον
 — Ἕμῆναον —
 ἀέρρετε τέκτονες ἄνδρες·
 — Ἕμῆναον —
 γάμβρος ἐσέρχεται ἴσσοσ Ἄρει,
 — Ἕμῆναον —
 ἄνδρος μεγάλω πόλυ μείζων.

66 (8). Ο ΘΥΡΩΡΟΣ

Θυρώρω πόδες ἐπτορόγυιοι,
 τὰ δὲ σάμβαλα πεντεβόγη,
 πίσυγγοι δὲ δέκ' ἐξεπόνασαν.

Α Ν Α Κ Ρ Ε Ω Ν

67 (1). ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ
 ΔΙΑ ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Ἄγε δὴ φέρ' ἡμῖν, ὦ παῖ,
 κελέβην, ὅκως ἄμυστιν
 προπίω, τὰ μὲν δέκ' ἐγχεάσ

ὔδατος, τὰ πέντε δ' οἴνου
κυάθους, ὡς ἀνυβρίστως
ἀνά δηῦτε βασσαρήσω. . .

5

ἄγε δηῦτε μηκέθ' οὔτω
πατάγω τε κάλαλητῶ
Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνω
μελετῶμεν, ἀλλὰ καλοῖς
ὑποπίνοντες ἐν ὕμνοις.

10

68 2). ΣΤΕΝΑΓΜΟΙ ΓΗΡΑΤΟΣ

Πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη κρόταφοι κάρη τε λευκόν,
χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἤβη πάρα, γηραλέοι δ' ὀδόντες.
γλυκεροῦ δ' οὐκέτι πολλὸς βιότου χρόνος λέλειπται.
διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω θαμὰ Τάρταρον δεδοικώς·
Ἄιδεω γάρ ἐστι δεινὸς μυχός, ἀργαλέη δ' ἐς αὐτὸν
κάθοδος· καὶ γὰρ ἐτοῖμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

5

69 (3). ΓΕΡΟΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Σφαίρη δηῦτε με πορφυρέη
βάλλων χρυσοκόμης Ἔρωσ
νήνι ποικιλοσαμβάλω
συμπαίζειν προκαλεῖται·
ἦ δ', ἔστιν γὰρ ἀπ' εὐκτίτου
Λέσβου, τὴν μὲν ἐμὴν κόμην,
λευκὴ γάρ, καταμέμφεται,
πρὸς δ' ἄλλην τινὰ χάσκει.

Χ Ο Ρ Ι Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

10

ὄντας τὰ πάντα ὁ ἴσθιον
καύθουε, ὡς ἀνεβρίστον
ἀνά θύρετρα βασιλευσάντων
ἔχε δὲ θύρετρα ἐκείνη
πατάσῃ τε κἀλαγὰς
Σκορπὸν πῶσα πρὸς ἑνὸς
μελετώμεν, ἀλλὰ καλοῖσθε
ὀπιπίνοντες ἐν ὑμῖν

88 2) ΣΤΕΦΑΝΟΙ ΕΠΗΤΟΙ

Πολιοὶ μὲν τὴν ῥῆν κρόταφον κέρη τε λακόν,
χρῆσασθαι ὁ ὄκεν, ῥῆν κέρη γυρολάτοι ὁ ὀδόντες
γυροσθῶν ὁ ὀκέτε κολλῶς βίοντος χρόνος λέλειπται
δὲ τῶν ἀνασταλῶν θεῶν Τάραρον δευτικῶς
Αἰβω γὰρ ἐστὶ θεῖος μυθῶν ἀργαλέν ὁ ἐς αὐτόν
κάθοδος, καὶ γὰρ ἐτοῖμον καταβάντι μὴ ἀνεῖναι.

89 (3) ΤΕΡΟΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΘΩΝ

Σφαίρη θύρετρα με πορφυρῆν
ἄλλων χρυσοκράνης ἦτορ
νῆν κοκκινισμένην
σφαιρῶν προκαλεῖται
ἦ ὁ, ἐστὶν γὰρ ἅπ' ἐκτίτου
Λέβου, τὴν μὲν ἑμὴν κόμην
λευκὴ γὰρ, χροματισμένη
πρὸς ὁ, ἄλλην τινὰ χροματῶν.

ὡς ἴσθιον
νῆν κοκκινισμένην
σφαιρῶν προκαλεῖται

ΤΡΕΠΔΑΝΔΡΟΣ

Τὸν πῦρ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐβόησεν
τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐβόησεν

Τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐβόησεν
καὶ τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐβόησεν

Τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐβόησεν
καὶ τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐβόησεν

Δ Λ Κ Μ Δ Ν

Δ'

Χ Ο Ρ Ι Κ Η Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

3 1 3 Η 1 0 7 Η Χ 1 4 0 Χ

Τ Ε Ρ Γ Α Ν Δ Ρ Ο Σ

70. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

᾽Απ. 1.

Ζεῦ, πάντων ἀρχά, πάντων ἀγήτωρ,
Ζεῦ, σοὶ πέμπω ταύταν ὕμνων ἀρχάν.

᾽Απ. 2.

Ἐνθ' αἰχμά τε νέων θάλλει καὶ μῶσα λίγεια
καὶ δίκαια εὐρυάγρια, καλῶν ἐπιτάρροθος ἔργων.

᾽Απ. 3.

Σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγγηρυν ἀποστέρξαντες αἰοιδᾶν
ἐπτατόνω φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Δ Λ Κ Μ Α Ν

71 (1). ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΗΡΕΜΙΑ

Εὐδουσιν δ' ὀρέων κορυφαί τε καὶ φάραγγες
πρώονές τε καὶ χαράδραι,

φῦλά θ' ἔρπετά, τόσσα τρέφει μέλαινα γαῖα,
 θῆρες τ' ὄρεσκαῖοι καὶ γένος μελισσᾶν
 5 καὶ κνώδαλ' ἐν βένθεσσι πορφυρέας ἄλως·
 εὔδουσιν δ' οἰωνῶν
 φῦλα ταχυπτερύγων.

72 (2). ΤΟ ΓΗΡΑΣ

Οὐ μ' ἔτι, παρθενικαὶ μελιγάρυες ἡμερόφωνοι,
 γυῖα φέρειν δύναται· βάλε δὴ βάλε κηρύλος εἶην,
 ὅστ' ἐπὶ κύματος ἄνθος ἄμ' ἀλκυόνεσσι ποτῆται
 νηδεὲς ἦτορ ἔχων, ἀλιπόρφυρος εἶαρος ὄρνις.

Ξ Τ Η Ξ Ι Χ Ο Ρ Ο Σ

73. ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἄελιος δ' Ὑπεριονίδας δέπας ἐσκατέβεινεν
 χρύσειον, ὄφρα δι' Ὠκεανοῖο περάσας
 ἀφίκοιθ' ἱεράς ποτὶ βένθεα νυκτὸς ἔρεμνᾶς
 ποτὶ ματέρα κουριδίην τ' ἄλοχον παίδας τε φίλους.
 5 ὁ δ' ἐς ἄλλος ἔβα δάφναισι κατάσκιον
 ποσσὶ πάϊς Διός.

ΞΙΜΩΝΙΔΗΣ
(ΟΚΕΙΟΣ)

74 (1). ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ
ΕΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ

Τῶν ἐν Θερμοπύλαισι θανόντων
εὐκλεῆς μὲν ἂ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότιος,
βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόων δὲ μνᾶστις, ὁ δ' οἶκος
ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὐτ' εὐρώς (ἔπαινος·
οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρῶσει χρόνος·
ἄνδρῶν ἀγαθῶν ἔδε σακὸς οἰκέταν εὐδοξίαν
'Ελλάδος εἴλετο· μαρτυρεῖ δὲ καὶ Λεωνίδας,
ὁ Σπάρτας βασιλεὺς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπῶς
κόσμον ἀέναόν τε κλέος.

75 (2). ΑΣΤΑΘΗ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ

Ἄνθρωπος ἐὼν μὴ ποτε φάσῃς ὅτι γίνεται αὔριον
μηδ' ἄνδρα ἰδὼν ὄλβιον, ὅσσον χρόνον ἔσσειται·
ὠκεῖα γὰρ οὐδὲ τανυπτερύγου μυίας
οὕτως ἂ μεταστάσις.

76 (3). Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ἀνθρώπων ὀλίγον μὲν κάρτος, ἄπρακτοι δὲ μεληδόνες,
αἰῶνι δὲ παύρῳ πόνος ἀμφὶ πόνῳ·
ὁ δ' ἄφυκτος ὁμῶς ἐπικρέμαται θάνατος·
κείνου γὰρ ἴσον λάχον μέρος οἱ τ' ἀγαθοὶ
5 ὅστις τε κακός.

77 (4). Η ΑΡΕΤΗ

Ἔστι τις λόγος
τὰν Ἀρετὰν ναίειν δυσαμβάτοις ἐπὶ πέτραις·
ἀγνὰν δὲ μιν θεὰν χῶρον ἀγνὸν ἀμφέπειν.
οὐδὲ πάντων βλεφάροις θνατῶν ἔσοπτος,
5 ᾧ μὴ δακέθυμος ἰδρῶς ἔνδοθεν μόλη
ἴκη τ' ἐς ἄκρον ἀνδρείας.

78 (5). ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΥ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τίς κεν αἰνήσειε νόφ' πίσυρος Λίνδου ναέταν Κλεόβουλον
ἀεναίσις ποταμοῖσιν ἄνθεσσι τ' εἰαρινοῖς
ἀελίου τε φλογὶ χρυσέας τε σελάνας
καὶ θαλασσαιαῖσι δίναισι ἀντία θέντα μένος στάλας ;
5 ἅπαντα γὰρ ἔστι θεῶν ἦσσω· λίθον δὲ
καὶ βρότεοι παλάμαι θραύοντι· μωροῦ φωτὸς ἄδε βουλά.

Β Δ Κ Χ Υ Λ Ι Δ Η Σ

79 (1). ΠΑΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗΝ

Τίτκει δέ τε θνατοῖσιν εἰρήνα μεγάλη
 πλοῦτον καὶ μελιγλώσσω ἀοιδᾶν ἄνθεα,
 δαιδαλέων τ' ἐπὶ βωμῶν θεοῖσιν αἴθεσθαι βοῶν
 ξανθᾶ φλογὶ μῆρα ταχυτρίχων τε μήλων,
 γυμνασίων τε νέοις αὐλῶν τε καὶ κώμων μέλειν. 5

ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἰθᾶν
 ἀραχνᾶν ἴστοι πέλονται·
 ἔγχεά τε λογχωτὰ ξίφεά τ' ἀμφάκεα δάμναται εὐρώς·

χαλκεᾶν δ' οὐκ ἔστι σαλπίγγων κτύπος·
 οὐδὲ συλᾶται μελίφρων ὕπνος ἀπὸ βλεφάρων, 10
 ἄψος ὃς θάλπει κέαρ.
 συμποσίων δ' ἐρατῶν
 βρίθοντ' ἀγυαί, παιδικοὶ θ' ὕμνοι φλέγονται.

80 (2). ΜΙΑ Η ΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Εἷς ὄρος, μία βροτοῖσιν ἔστιν εὐτυχίας ὁδός,
 θυμὸν εἴ τις ἔχων ἀπενθῆ διατελεῖν δύναται βίον·
 ὃς δὲ μυρία μὲν ἀμφιπολεῖ φρενί,
 τὸ δὲ παρ' ἅμᾶρ τε καὶ νύκτα μελλόντων χάριν
 ἐὼν ἰάπτεται κέαρ, ἄκαρπον ἔχει πόνον. 5

Στρ. α'. Χορός.

Βασιλεῦ τᾶν ἰερῶν Ἀθανᾶν,
 τῶν ἄβροβίων ἄναξ Ἴώνων,
 τί νέον ἔκλαγε χαλκοκώδων
 σάλπιγξ πολεμηϊαν αἰοδᾶν ;
 ἦ τις ἀμετέρας χθονὸς
 δυσμενῆς ὄρι' ἀμφιβάλλει
 στραταγέτας ἀνῆρ ;
 ἦ λησται κακομάχανοι
 ποιμένων ἀέκατι μῆλων
 10 σέοντ' ἀγέλας βία ;
 ἦ τί τοι κραδίαν ἀμύσσει ;
 φθέγγευ· δοκέω γάρ εἴ τιμι βροτῶν
 ἀλκίμων ἐπικουρίαν
 καὶ τὴν ἔμμεναι νέων,
 15 ὦ Πανδίωνος υἱὲ καὶ Κρεούσας.

Στρ. β'. Κορυφαῖος.

Νέον ἦλθεν δολιχὰν ἀμείψας
 κάρυξ ποσὶν Ἴσθμίαν κέλευθον·

ἄφατα δ' ἔργα λέγει κραταιοῦ
 φωτός· τὸν ὑπέρβιον τ' ἔπεφνεν 20
 Σίνιν, ὃς ἰσχύι φέρτατος
 θνατῶν ἦν, Κρονίδα Λυταίου
 σεισίχθονος τέκος·
 σὺν τ' ἀνδροκτόνον ἐν νάπαις
 Κρεμμυῶνος, ἀτάσθαλόν τε 25
 Σκίρωνα κατέκτανεν,
 τάν τε Κερκυόνος παλαιστραν
 ἔσχεν, Πολυπήμονός τε καρτεράν
 σφῦραν ἐξέβαλεν Προκό-
 πτας, ἀρείονος τυχῶν
 φωτός· ταῦτα δέδοιχ' ὅπα τελεῖται. 30

Στρ. γ'. Χορός.

Τίνα δ' ἔμμεν, πόθεν ἄνδρα τοῦτον
 λέγει, τίνα τε στολὰν ἔχοντα ;
 πότερα σὺν πολεμηίοις ὄ-
 πλοισι στρατιὰν ἄγοντα πολλάν ; 35
 ἢ μοῦνον σὺν ὀπάοσιν
 στείχειν ἔμπορον οἷ' ἀλάταν
 ἐπ' ἄλλοδαμίαν
 ἰσχυρόν τε καὶ ἄλκιμον
 ὦδε καὶ θρασύν, ὃς τοσοῦτων 40
 ἀνδρῶν κρατερόν σθένος
 ἔσχεν ; ἦ θεὸς αὐτὸν ὄρμαῖ,
 δίκας ἀδίκοισιν ὄφρα μῆσεται·
 οὐ γὰρ ῥάδιον αἰὲν ἔρ-
 δοντα μὴ ἵντυχεῖν κακῶ.
 πάντ' ἐν τῷ δολιχῶ χρόνῳ τελεῖται. 45

Στρ. δ'. Κορυφαῖος.

Δύο Φοι φῶτε μόνους ὀμαρτεῖν
λέγει, περὶ φαιδίμοισι δ' ὤμοις
ξίφος ἔχειν ἑλεφαντόκωπον·
ξεστοὺς δὲ δὺ' ἐν χέρεσσ' ἄκοντας
50 κηῦτυκτον κυνέαν Λάκαι-
ναν κρατὸς πέρι πυρσοχαίτου.
χιτῶνα πορφύρεον
στέρνοις τ' ἀμφί, καὶ οὐλίον
Θεσσαλὰν γλαμύδ'· ὀμμάτων δὲ
55 στίλβειν ἀπο Λαμνίαν
φοίνισσαν φλόγα· παῖδα δ' ἔμμεν
πρώθηβον, ἀρηίων δ' ἀθυρμάτων
μεμῶσθαι πολέμου τε καὶ
χαλκιοκτύπου μάχας·
60 δίζησθαι δὲ φιλαγλάους Ἀθάνας.

82 (4). ΕΠΙΝΙΚΟΣ ΑΡΓΕΙΩ ΚΕΙΩ ΠΑΙΔΙ
ΠΥΚΤΗ ΙΣΘΜΙΑ

Στρ. "Αἶξον, ὦ σεμνοδότειρα Φήμα,
ἔς Κέον ἱεράν, χαριτώ-

φπμδλΟ' νυμον φέρουσ' ἀγγελίαν,
ὅτι μάχας θρασύχειρος Ἄρ-
γεῖος ἄρατο νίκαν·

5

Ἄντιστρ. καλῶν δ' ἀνέμνασεν, ὅσ' ἐν κλεσεννῶ
αὐχένι Φισθμοῦ ζαθέαν
λιπόντες Εὐξαντίδα νᾶ-
σον ἐπεδείξαμεν ἐβδομή-
κοντα σὺν στεφάνοισιν.

10

Ἐπωδός. καλεῖ δὲ Μοῦσ' αὐθιγενῆς
γλυκεῖαν αὐλῶν καναχάν,
γεραίρους' ἐπινικίους
Πανθείδα φίλον υἱόν.

Π Ι Ν Δ Δ Ρ Ο Σ

83 (1). ΠΡΟΣΟΔΙΟΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

Στροφή. Χαῖρ', ὦ θεοδμάτα, λιπαροπλοκάμου παι-
δεσσι Λατοῦς ἡμεροέστατον ἔρνος,
πόντου θύγατερ, χθονὸς εὐρείας ἀκί-
νητον τέρας, ἄν τε βροτοὶ

5 Δᾶλον κικλήσκοισιν, μάκαρες δ' ἐν Ὀλύμπῳ
τῆλέφαντον κυανέας χθονὸς ἄστρον . . .

Ἄντιστρ...ῆν γὰρ τὸ πάροιθε φορητὰ κυμάτεσ-
σιν παντοδαπῶν τ' ἀνέμων
ῤιπαῖσιν· ἀλλ' ἅ Κοιογενῆς ὀπότ' ὠδί-
10 νεσσι θυίοισ' ἀγχιτόκοις ἐπέβα νιν,
δῆ τότε τέσσαρες ὄρθαι
πρέμων ἀπώρουσαν χθονίων,
ἂν δ' ἐπικράνοις σχέθον πέτραν ἀδαμαντοπέδιλοι
κίονες· ἔνθα τεκοῖσ' εὐδαίμον' ἐπόψατο γένναν.

84 (2). ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ
(ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ)

Ἴδετ' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι,
ἐπὶ τε κλυτὰν πέμπετε χάριν, θεοί,
πολύβατον οἷ τ' ἄστεος ὀμφαλὸν θυόεντα
ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθάναις
5 οἶχνεῖτε πανδαίδαλόν τ' εὐκλέ' ἀγοράν·

ἰοδέτων λάχετε στεφάνων τὰν ἐαρίδρεπτον
λοιβάν· Διόθεν τέ με σὺν ἀγλαῖα
ἴδετε πορευθέντ' ἀοιδᾶν

δεύτερον ἐπὶ κισσοδέταν θεόν,
 Βρόμιον ὃν τ' Ἐριβόαν τε βροτοὶ καλέομεν, 1
 γόνον ὑπάτων μὲν πατέρων μελπέμεν
 γυναικῶν τε Καδμειᾶν.
 ἐναργέα τελέων σάματ' οὐ λανθάνει,
 φοινικοσάνων ὅπότη' οἰχθέντος Ὠρᾶν θαλάμου
 εὐδομον ἐπάγησιν ἕαρ' φυτὰ νεκτάρεια 15
 τότε βάλλεται, τότε' ἐπ' ἀμβρόταν χθόν' ἔραται
 ἴων φόβαι ῥόδα τε κόμαισι μείγνυται.
 ἀχεῖτ', ὄμφαι μελέων σὺν αὐλοῖς,
 ἀχεῖτε Σεμέλαν ἐλικάμπυκα, χοροί.

85 (3). ΔΙΟΥΡΑΜΒΟΣ
 (ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΩΝ ΛΘΗΝΩΝ)

ὦ ται λιπαραὶ καὶ ἰοστέφανοι καὶ αἰοίδιμοι,
 Ἑλλάδος ἔρεισμα, κλειναὶ Ἀθᾶναι,
 δαιμόνιον πτολίεθρον. . .
 . . . ὅθι παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλοντο φαεννὰν
 κρηπίδ' ἐλευθερίας.

86 (4). ΠΑΙΑΝ
 (ΕΠΙ ΤΗ ΕΚΛΕΙΨΕΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ)

Στρ. Ἀκτὶς ἀελίου, τί, πολὺσκοπε, μήσσαι,
 ὦ μᾶτερ ὀμμάτων, ἄστρον ὑπέρτατον,

έν ημέρα κλεπτόμενον ; τί δ' ἔθηκας ἀμάχανον
ἰσχὺν τ' ἀνδράσιν καὶ σοφίας ὁδόν,
5 ἐπίσκοτον ἀτραπὸν ἐσσυμένα ;
ἐλαύνεις τι νεώτερον ἢ πάρος ;

ἀλλὰ σε πρὸς Διός, ἵπποσά θοάς,
ἱκετεύω, ἀπήμονα
10 εἰς ὄλβον τινὰ τράποιο Θήβαις,
ὦ πότνια, πάγκοινον τέρας.

ἦρ ἀτασθαλίαισι κοτεσσαμένα βροτῶν
πάμπαν μὲν οὐ θέλεις ἐξελέμεν φάος
αἰῶνος ἀγνόν, πολέμοιο δὲ σᾶμα φέρεις τινός,
ἦ καρποῦ φθίσιν, ἦ νιφετοῦ σθένος
15 ὑπέρφρατον, ἦ στάσιν οὐλομέναν,
ἦ πόντου κενέωσιν ἄρ' ἀμ πέδον
ἦ παγετὸν χθονός, ἦ νότιον θέρος
ὔδατι ζακότῳ ῥέον ;
ἦ γαῖαν κατακλύσαισα θήσεις
20 ἀνδρῶν νέον ἐξ ἀρχᾶς γένος ;
ὀλοφύρομαι οὐδέν, ὅ,τι πάντων μέτα πείσομαι.

87 (5). ΕΠΙΝΙΚΟΣ ΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΝ
ΑΣΩΠΙΧΩ, ΟΡΧΟΜΕΝΙΩ ΠΑΙΔΙ
★ ΣΤΑΔΙΕΙ (476 π.Χ.)

Στρ. α'. Καφισίων ὑδάτων λαχοῖσαι
ταί τε ναίετε καλλίπωλον ἔδραν,
ὦ λιπαρᾶς αἰδίδμοι βασίλειαι

Χάριτες Ἐρχομενοῦ, παλαιγόνων Μινυῶν ἐπίσκοποι, 5
κλυτ', ἐπεὶ εὐχομαι· σὺν γὰρ ὕμνῳ τὰ τερπνὰ καὶ

τὰ γλυκῆ ἀνεταί πάντα βροτοῖς,
εἰ σοφός, εἰ καλός, εἰ τις ἀγλαός ἀνήρ. 10

οὐδὲ γὰρ θεοὶ σεμνὰν Χαρίτων ἄτερ
κοιρανέοντι χοροὺς οὔτε δαίτας· ἀλλὰ πάντων ταμίαι

ἔργων ἐν οὐρανῷ, χρυσότοζον θέμεναι πάρα 15
Πύθειον Ἀπόλλωνα θρόνους,

αἰέγαον σέβοντι πατρὸς Ὀλυμπίου τιμάν·

Στρ. β'. ὦ πότνι, Ἀγλαΐα φιλι-
μολπέ τ' Εὐφροσύνα, θεῶν κρατίστου 20

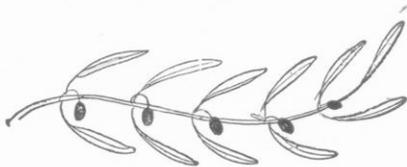
παῖδες, ἐπαχοοιτέ νυν, Θαλία τε
ἐρασίμολπε, Φιδοῖσα τόνδε κῶμον ἐπ' εὐμενεῖ τύχα,

κούφα βιβῶντα· Λυδῶ γὰρ Ἀσώπιχον τρόπον 25
ἐν μελέταις τ' αἰδῶν ἔμολον,

οὐνεκ' Ὀλυμπιονίκος ἅ Μινυεῖα
σεῦ Φέατι. μελαντειχέα νῦν δόμον

Φερσεφόνας ἴθι, Φαχοῖ, πατοὶ κλυτὰν φεροῖς ἀγγελίαν, 30
Κλεοδάμον ὄφρ' ἰδοῖς υἱὸν εἵπης, ὅτι Φοι νέαν

κόλποις παρ' εὐδοξοῖς Πίσας
ἔστεφάνωσα κυδίμων ἀέλθων πτεροῖσι χαίταν. 35

8 Χρηστέες βεβαιότητες, καλκιδόνων Μινωϊκῶν ἐπισκοποῦ
 κλῆς, ἐπεὶ εὐχόμεθα τὴν γὰρ ἀμὴν τῶν τερπνῶν καὶ
 τῶν ἄλλων, ἕκαστα πάντα βεβαιότερα
 10 εἰσφέρει εἰς καλὰς εἰς τὴν ἀνάγκην ἑσθῆς
 οὐδὲ γὰρ βραβείον οὐδὲ τιμὴν Χρηστέων ἀπὸ
 κοινωκονοῦντων χάριτος οὐδὲ δαίμων ἀλλὰ πέντων τυχόντων
 12 ἔργων ἐν αἰσιν, ὁ χρυσότορον βεβαιότερα
 Πάθον Ἀπόλλωνος θεοῦ
 αἰώνων εὐχόμενοι πατρὸς Ὀδυσσεύου τρυφῶν

Στρ. β'. ὁ παῖς Ἀχιλλεύου εὐχόμενος
 20 καλὰς εἰς τὴν ἀνάγκην ἑσθῆς καὶ τῶν
 ἄλλων, ἕκαστα πάντα βεβαιότερα
 εἰσφέρει εἰς καλὰς εἰς τὴν ἀνάγκην ἑσθῆς
 22 οὐδὲ γὰρ βραβείον οὐδὲ τιμὴν Χρηστέων ἀπὸ
 κοινωκονοῦντων χάριτος οὐδὲ δαίμων ἀλλὰ πέντων τυχόντων
 ἔργων ἐν αἰσιν, ὁ χρυσότορον βεβαιότερα
 Πάθον Ἀπόλλωνος θεοῦ
 αἰώνων εὐχόμενοι πατρὸς Ὀδυσσεύου τρυφῶν

Στρ. γ' Καρπίων ἰσχυρὸν γὰρ ἔστιν
 καὶ τε νοεῖτε καλλίστην ἑσθῆν,
 ἢ ἰσχυρῶς εὐχόμενοι βεβαιότερα

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ

(α = γλωσσικαὶ καὶ σημασιολογικαὶ παρατηρήσεις·
β = πραγματικαὶ παρατηρήσεις).

Δ' ΕΛΕΓΕΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Ι. ΕΛΕΓΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΝΟΣ

Ὁ Καλλῖνος εἶναι ὁ ἀρχαιότερος τῶν σωζομένων ἐλεγειακῶν ποιητῶν καὶ λέγεται διὰ τοῦτο πατὴρ τῆς ἐλεγειακῆς ποιήσεως, ὅπως ὁ Ὅμηρος πατὴρ τῆς ἐπικῆς. Πατὴρ αὐτοῦ ἦτο ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἰωνίας Ἐφεσος. Ἦκμασε περὶ τὸ 650 π.Χ. Ἄλλα στοιχεῖα τοῦ βίου του εἶναι ἄγνωστα.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ποιητοῦ ἡ πατρίς του ἠπειλήθη σοβαρῶς ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν βαρβάρων Κιμμερίων. Οὗτοι κατέκουον ἀρχικῶς εἰς τὴν Ταυρικὴν χερσόνησον (Κριμαίαν), διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς πορθμὸς λέγεται Κιμμέριος Βόσπορος. Ἐξωσθέντες ὅμως οἱ Κιμμέριοι ὑπὸ τῶν ἄλλων Σκυθῶν ἐπέδραμον εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν λεηλατοῦντες καὶ ἐρημοῦντες τὰ πάντα. Ἐπειτα ἐστράφησαν καὶ ἐναντίον τῆς πλουσίας Ἐφέσου, ἡ ὁποία τότε διέτρεξε μέγαν κίνδυνον. Εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίστασιν τῆς πατρίδος του ὁ ποιητὴς ἔγραψε πολεμικὴν ἐλεγείαν, διὰ τῆς ὁποίας παρῶρμα τοὺς συμπατριώτας του εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν εἰσβολέων. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἐσώθη μόνον τὸ παρατιθέμενον ἐδῶ ἀπόσπασμα. Ἄλλα ποιήματα τοῦ Καλλίνου δὲν ἔχομεν.

1. Πολεμικὸν σάλπισμα.

α) Στ. 1 - 5. **μέχρι τεῦ** ἕως πότε (**τεῦ** = τοῦ, τίνος· ἐκ τοῦ **τέο** κατὰ ἰων. συναίρ.) . — **κατάκειμαι** μένω κατάκοιτος, ἀδρανῶ. — **κότε** (ἰων.) πότε. — **ἀμφιπερικτίονες** = ἀμφικτίονες, περίοικοι, γείτονες (**ρίζα** : **κτι-, κτίζω**). — **μεθήμι** (ἐμαυτὸν) ἀφήνομαι ἀδρανῆς, ἀμελῶ. — **ᾧδε λίην** (= λίαν) τόσον πολὺ. — **ἤμαι** κάθημαι, εὐρίσκομαι. — **ἀτὰρ** (ἰων.) ἀλλά. — **ῦστατ(α)** διὰ τελευταίαν φοράν, πρὶν ἐκπνεύσῃ.

Στ. 6-11. περί (=περι) ὑπέρ. — **ἄλοχος** σύζυγος. — **κουρίδιος** νόμιμος, ἐκείνη τὴν ὁποίαν κόρη οὖσαν νυμφεύεται τις· (τὸ ἐπίθετον συνοδεύει κανονικῶς τὸ **ἄλοχος** καὶ συναποτελεῖ μετ' αὐτοῦ μίαν ἔννοιαν, ὥστε κατὰ τὴν ἐρμηνείαν δύναται νὰ παραλειφθῇ· προῆλθεν ἐκ τοῦ **κούρη-κόρη**). — **δυσμενέσιν**, εἰς τὸ **μάχεσθαι**· **δυσμενῆς** ἐχθρός. — **ὀκνότε** (ἰων.) = **ὀπότε** (ὁ διπλ. τοῦ **κ** χάριν τοῦ μέτρου). — **ἐπικλώθω** ὀρίζω, προορίζω· **μεταφορὰ** ἐκ τοῦ : κλώθω (τὸ νῆμα τῆς ζῶης) ἐπίτινος, ἐξ οὗ καὶ **Κλωθώ** μία τῶν Μοιρῶν. — **ἀλλά** (παρακελ.) ἐμπρός· **λοιπόν**. — **ἰθύς** εὐθύς (ἐδῶ εἶναι ἐπίρρ.). — **ἔγχος** δόρυ. — **ἀνέχομαι** ὑψώνω. — **ὕπ' ἀσπίδος** = **ὕπ' ἀσπίδα**. — **ἤτορ** καρδιά. — **ἔλασας**, τοῦ β. **εἴλω** συνθλίβω, σφίγγω (πρβλ. «σφίγγω τὴν καρδιά μου» = κατασιγάω τὸν φόβον, τὴν ἀνησυχίαν ἢ οἰονδήποτε ἄλλο συναίσθημα, διὰ νὰ συγκεντρώσω ὅλην τὴν ψυχικὴν μου δύναμιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν σοβαροῦ καθήκοντος). — **μείγνυται πόλεμος** γίνεται πολεμικὴ μεῖξις, ἀρχίζει πολεμικὴ σύρραξις.

Στ. 12-15. οὐκως = οὐ πως κατ' οὐδένα τρόπον. — **οὐδ' εἴ ἤ**, ποιητ. ἀντι **οὐδ' ἂν ἤ**. — **δηιοτής** (γεν. **-ῆτος**) σφαγή, μάχη. — **φυγῶν** (ὑποκμ. ἐνν. **ἀνὴρ**) ἐγκαταλείψας (ἐκ δειλίας). — **δοῦπος** λέξις **πεποιημένη**. — **οἱ ἄκοντες** τὰ ἀκόντια. — **ἔρχεται** ἐπανέρχεται (εἰς τὸν οἶκόν του). — **κίχάνω** συναντῶ, εὐρίσκω (**κίχεν**. — γνωμ. **ἀόρ.**).

Στ. 16-21. ἔμπης, ὅμως, μ' ὅλα ταῦτα (ἀν καὶ ἐσώθη). — **τὸν δέ** ἐνῶ τοῦτον (τὸν «καρτερόφρονα» στ. 18). — **στενάχω** (μεβτ.) θρηγῶ κάποιον. — **ὀλίγος καὶ μέγας** μικροὶ καὶ μεγάλοι. — **ζῶω ζῶ** (ἡ μτχ. χρον.) — **ἔρδω** πρᾶττω. — **μοῦνος ἔων** (μτχ. ἐναντ.) μόνος του. — **ἄξια πολλῶν** ὅσα πολλοὶ μαζί.

β) **Στ. 2. οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτίονας**· πρβλ. Ὁδύσ. β, 65 «ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους».

Στ. 5. ὁ στ. οὗτος δὲν ἔχει ἄμεσον συνοχὴν πρὸς τὰ προηγούμενα, διότι ἐξέλιπον ἐν τῷ μεταξὺ πολλοὶ στίχοι.

Στ. 7 γῆς περί καὶ παίδων κτλ. πρβλ. τὸ τοῦ Αἰσχύλου :

ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε,
ἐλευθεροῦτε πατρίδα, ἐλευθεροῦτε δέ

παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῶων ἔδη,
θῆκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἄγων.

(Πέρσαι, στίχ. 401 - 4)

Στ. 9. Μοῖραι. Κυρίως διὰ τῆς λέξεως **Μοῖρα** ἐκφράζεται ἡ ἀφηρημένη ἰδέα τῆς εἰμαρμένης καὶ δηλοῦται δι' αὐτῆς τὸ ἀναπόφευκτον μερίδιον ἐκάστου ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ἰδέα τῆς **Μοίρας** ἀντινὰ παρασταθῆ διὰ μιᾶς θεότητος, ἀποσυνετέθη σὺν τῷ χρόνῳ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν ἀρχαίων εἰς τρία πρόσωπα, σχηματίσαντα οὕτω σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν. Αὗται ἦσαν ἡ Κλωθῶ, ἡ Λάχεσις καὶ ἡ Ἄτροπος. Ἡ Κλωθῶ (ἡ κλώθουσα) ἐκφράζει τὴν πλοκὴν τῶν γεγονότων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς· ἡ Λάχεσις τὸν λαχόν, ὁ ὁποῖος προορίζεται δι' ἕκαστον ἄνθρωπον· ἡ Ἄτροπος τὴν ἀδυσώπητον ἀνάγκην τοῦ πεπρωμένου θανάτου. Ἐπειδὴ τοιοῦτοτρόπως προσωποποιοῦν τὴν ἰδέαν τῆς τάξεως καὶ τοῦ νόμου ἐν τῷ κόσμῳ, ἐαυτίσθη ἡ βούλησις αὐτῶν μὲ τὴν βούλησιν τοῦ ὑπερτάτου τῶν θεῶν καὶ ἐθεωρήθησαν αὗται ἀφ' ἑνὸς μὲν θυγατέρες τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος ὠνομάσθη « Μοιραγέτης », ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀδελφαὶ τῆς Εὐνομίας, τῆς Δίκης καὶ τῆς Εἰρήνης. Αἱ τρεῖς Μοῖραι ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς ἐλληνικῆς τέχνης σχηματίζουσι σύμπλεγμα τριῶν ἀδελφῶν καὶ εἰκονίζονται ἄλλοτε μὲν ὑπὸ μορφὴν γραιῶν, ἄλλοτε δὲ ὡς ὄριμοι γυναῖκες μὲ σοβαρὰν καὶ αὐστηρὰν φυσιογνωμίαν.

Στ. 12 - 13. Καὶ ἐδῶ δηλοῦται ἡ παναρχαία πίστις εἰς τὴν δύναμιν τοῦ πεπρωμένου· βλέπε ἀνωτέρω.

Στ. 14. δοῦπος ἀκόντων· ποιητικὴ ἢ παραστασις τῆς μάχης· πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς μάχης ὅπως τὴν παριστᾷ ὁ Σολωμός : « ἀκούω κούφια τὰ τουφέκια, — ἀκούω σμίξιμο σπαθιῶν, — ἀκούω ξύλα, ἀκούω πελέκια, — ἀκούω τρίξιμο δοντιῶν ».

Στ. 19. ἄξιος ἡμιθέων· πρβλ. Ἡσιόδου Ἔργ. 158. « ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἱ καλέονται ἡμίθεοι ».

— Διατὶ αἱ τρεῖς συνεχεῖς ἐρωτήσεις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ποιήματος ; Ποῖα συναισθήματα διεγείρει ὁ ποιητής ; Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεώς του ;

Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Τυρταῖος κατήγετο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Ἀττικῆς, ἦτο δὲ χωλὸς γραμματοδιδάσκαλος, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν εἰς τὴν Σπάρτην, ὅταν οἱ Σπαρτιᾶται τῇ συμβουλῇ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ἐζήτουν στρατηγόν. Κατ' ἄλλην παράδοσιν κατήγετο ἐξ Ἀφιδνῶν τῆς Λακωνικῆς. Πιθανώτατα ὅμως ἦτο Μιλήσιος, μετοικήσας εἰς τὴν Σπάρτην καὶ ζῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (685 - 667).

Οὗτος ἐποίησεν ἐλεγείαν γνωστὴν ὑπὸ τὴν τίτλον «Εὐνομία». Διὰ ταύτης παρεῖχεν εἰκόνα τοῦ λαμπροῦ πολιτεύματος τοῦ Λυκούργου καὶ συνίστα τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πολιτεύματος τούτου καὶ τὴν κατὰπαυσιν τῆς δεινῆς ἐσωτερικῆς ταραχῆς, ἡ ὁποία τότε συνεκλόνηζε τὴν Σπάρτην. Τῆς ἐλεγείας ταύτης ἔχομεν μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα. Πλὴν αὐτῆς ἔγραψε καὶ ἄλλας, τὰς λεγομένας « Ὑποθήκας » (= συμβουλὰς), διὰ τῶν ὁποίων παρῶρμα τοὺς Σπαρτιᾶτας εἰς ἀνένδοτον ἀγῶνα κατὰ τῶν Μεσσηνίων. Τῶν « Ὑποθηκῶν » τούτων ἐσώθησαν τρεῖς μόνον. Ἐπίσης συνέθεσε καὶ ἐμβατήρια εἰς δωρικὴν διάλεκτον καὶ ἀναπαιστικὸν μέτρον.

(Ἐδῶ περιελήφθησαν δύο ἐκ τῶν « Ὑποθηκῶν » του καὶ τὸ μόνον περισωθὲν ἐμβατήριον).

2 (1). Ὑπόθηκη

α) Στ. 1 - 10. γὰρ ὄντως, ἀληθῶς.—**τεθνάμεναι**, ἐνν. ὑποκ. **τινά**. — **μαρνάμενον**, μτχ. χρον. εἰς τὸ **πεσόντα** (**μάρναμαι** = μάχομαι). — **ἄνδρ' ἀγαθόν**, κτγρμ. — **περί** = ὑπέρ. — **ἦ—ἐῆ**. — **πίων** (θ. **πίεира**, οὐ. **πίον**) παχὺς, εὐφορός. — **πτωχεύω** ἐπαιτῶ. — **ἐχθρὸς** μισητός· **ἐχθρὸς μὲν γάρ**, αἰτιολογεῖ τὸ ἐν στ. 4· τὸ μὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ **τε** στ. 9. — **τοῖσι μετέσσειται—ἔσσειται μετὰ τοῖσι** θὰ ζῆ μεταξὺ αὐτῶν.— **οὖς** = πρὸς οὖς. — **χρησιμοσύνη** στέρησις, ἀνάγκη. (**χρῆ**, **χρεία**). — **εἶκω** ὑπέικω, κύπτω ὑπὸ τὸ βάρος. — **στυγερός** μισητός. — **αἰσχύνω** καταισχύνω, ἐντροπιάζω· (τοῦ **αἰσχύνει** ὑποκ. ὁ **προλιπὼν ἀνήρ**). — **κατελέγχω** ἀσχημίζω, κατεξευτελίζω. — **ἀγλαός**, λαμπρός, ὠραῖος.— **εἶδος** μορφή (ἑαυτοῦ).

Στ. 11-20. ὦρη φροντίς (« ὀλίγωρος — ὀλιγωρῶ, τιμωρός, θυρωρός »). — **ἄνδρὸς ἀλωμένου**, γεν. ἀντικ. εἰς τὸ **ὦρη** : κανεῖς δὲν φρον-

τίξει δι' ἄνδρα τοιουτοτρόπως περιπλανώμενον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ· τὸ ῥ. **ἀλῶμαι** = περιπλανῶμαι («ἀλήτης»). — **ὄπις** (γεν. **ὀπίδος**) προσοχή, σεβασμὸς (θ. **ὀπ.**: **ὀπωπα**). — **θυμῶ** ἐκθύμως, θαρραλέως. — **ψυχῇ** ζωή. — **ἀλλὰ μάχεσθε** τὸ **ἀλλὰ** παρακελ. = ἐμπρὸς λοιπόν. — **φιλοψυχῶ** γίνομαι φίλος τῆς ψυχῆς (ζωῆς) μου, φιλοσώματος. — **μαρνάμενοι**, μτχ. χρόν.

Στ. 21-28. **κεῖσθαι**, ἐπεξήγησις τοῦ **τοῦτο**. — **πολιὸς** ὑπόλευκος, ψαρός. — **χρόα**, αἰτ. τοῦ **κατά τι** = **κατὰ τὸ σῶμα**: (ὁ **χρῶς**, τοῦ **χρωτὸς** καὶ **χροός**, τῶ **χρωτὶ** καὶ **χροῖ**, τὸν **χρῶτα** καὶ **χρόα**: ἀρχικὴ σημ. = δέρμα). — **ἐπέοικε** ἀρμόζουν. — **ἄφρα (κεν) ἔχη** = **ἔως ἂν ἔχη** ἐφ' ὅσον κατέχει (αὐτοῦς, τοὺς νέους). — **ἐρατὸς ἀξιέραστος**, ποθητός. — **θηητὸς** θεατός. — **θηητὸς ἰδεῖν**, ἀξιοθέατος, ἀξιοθαύμαστος (ὕποκ. ὁ νέος).

Στ. 29-30. **ἀλλά**, ὅπως εἰς στ. 15. — **διαβαίνω** διασκελιζῶ, ἀνοίγω τὰ πόδια μου (διὰ τὰ στηριχθῶ καλὰ).

β) Ἡ ἐλεγεία μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ Κοραῆ καὶ τοῦ Σπυρίδωνος Τρικούπη. Ἡ μετάφρασις τοῦ τελευταίου εἶναι ἀρκετὰ γνωστὴ καὶ ἀρχίζει μὲ τοὺς στίχους «Τί τιμὴ σὸ παλληκάρι, ὅταν πρῶτο στῆ φωτιά — σκοτωθῆ γιὰ τὴν πατρίδα μὲ τὴ σπάθα στῆ δεξιὰ».

Στ. 3 τὸν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν· ἀντίθεσις πρὸς τὸν ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἧ πατρίδι μαρνάμενον· οἱ ἐγκατείποντες τὴν πόλιν, οἱ ἀποφεύγοντες τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς («οἱ τρέσαντες» καὶ «ῥιψάσπιδες») ἐθεωροῦντο ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἄξιοι καταισχύνης· διὰ τοὺς τοιοῦτους οἱ στίχοι 3-10.

Στ. 20. **μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιοὺς**· ἐκδηλοῦται ὁ βαθύτατος σεβασμὸς τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς γέροντας· τὸ νόημα ἐκφράζεται ἐντονώτερον εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας στ. 20-28.

Στ. 29-30. **Εἰ κ' ὦν** τοῦ ἀποφασιστικοῦ μαχητοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ ἀνοιγμα τῶν ποδῶν ἀποκτᾷ σταθερωτέραν βάσιν καὶ καταβάλλει μείζονα δύναμιν· μὲ τὸ δάγκωμα τῶν χειλέων ἐκφράζει τὴν ἄκαμπτον θέλησίν του καὶ τὴν καρτερίαν του.

— Συγκρίνατε τοὺς στ. 3-10 του Τυρταίου περὶ τοῦ ἐγκαταλείπον-

τοὺς τὴν πόλιν πρὸς τοὺς στ. 16-17 τοῦ Καλλίνου. Ἐπίσης τοὺς στ. 27-30 τοῦ Τυρταίου περὶ τοῦ γενναίου ἀνδρὸς πρὸς τοὺς στ. 18-21 τοῦ Καλλίνου.

3 (2). Ὑποθήκη

α) Στ. 1-12. οὐτ' ἂν μνησαίμην (προτασσομένη ἀπόδοσις εἰς τὴν ὑπόθεσιν στ. 3)· μιμνήσκομαι θεωρῶ ἄξιον μνείας. — ἐν λόγῳ τίθεμαι λογαριάζω (συνών. προηγουμένου). — ἀρετῆς, παλαιμοσύνης, γεν. τῆς αἰτίας· παλαιμοσύνη παλαιστικὴ δεξιότης (μυϊκὴ δύναμις). — οὐδ' εἰ, ἔνδοτ. προτάσεις. — βίη δύναμις. — φυῆ σωματικὴ διάπλασις. — Μίδεω, γεν. τοῦ Μίδης (-ας). — Κινύρεω γεν. τοῦ Κινύρης (-ας). — βασιλεύτερος ἰσχυρότερος βασιλεύς. — μελιχόγηρως γλυκύφωνος (ἐκ τοῦ μείλιχος = γλυκὺς καὶ γῆρως, γεν. γήρως = φωνή· ὁ καὶ ἡ μελιχόγηρως. τὸ μελιχόγηρως). — θοῦρος (θηλ. θοῦρις) ὀρμητικὸς, πολεμικὸς (« θούριον »). — τετλαίη τοῦ τέτληκα (μὲ σημασ. ἔνεστ.) ὑπομένω. — μέν, ἀπόδοσις ὁ κατωτέρω καί. — ὀρέγομαι τινος ἐκτείνομαι, πίπτω ἐπάνω εἰς κάποιον· ὀρμῶ ἐπάνω του. — δήιος ἐχθρός.

Στ. 13-22. ἦδε, καθ' ἕλξιν ἀντὶ τότε (τὸ ἀνωτέρω). — ἀεθλον ἄθλον, βραβεῖον. — φέρειν (ἀπαρ. τῆς ἀναφορᾶς) εἰς τὸ νὰ φέρῃ (αὐτό). — κάλλιστον φέρειν γίγνεται ἀξίζει πρωτίστως νὰ τὸ ἔχη. — ξυνὸς κοινὸς (ἐκ τῆς προθ. ξύν, σύν). — ἐσθλὸν (οὐσ.) κόσμημα. — ὅστις (ἂν) μένη = ἐάν τις μένη (ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο). — διαβαίνω, βλ. ἀνωτέρω « ὑποθήκη 2 », στ. 29. — νωλεμέως διαρκῶς, σταθερῶς. — ἐπί, μετὰ τοῦ λάθηται (τμησις). — πάγχυ = πάνυ ἐντελῶς. — τλήμων καρτερικὸς. — θυμὸς καρδιά. — παρατίθεμαι διακυβεύω, ριψοκινδυνεύω. — αἶψα ταχέως. — ἔτρεψε γνωμ. ἄορ. — ἔσχεθε (παρατεταμένος τύπος τοῦ ἔσχε, γνωμ. ἄορ.) ἀναχαιτίζω.

Στ. 23 - 34. φίλον θυμὸν τὴν ζωὴν του (τὸ ἐπίθ. φίλος τίθεται συνήθως ἀντὶ τῆς κτητ. ἀντων. γ' προσ., διότι τὸ ἀνήκον εἰς τινα εἶναι προσφιλὲς εἰς αὐτόν). — ὀμφαλόεις ὀμφαλωτός, κωνοειδής — ἔλληλαμένος τρυπημένος (τοῦ ἐλαύνομαι διαπερῶμαι). — ὁμῶς ὁμοίως. — κέκηδα (πρκ. μὲ σημ. ἔνεστ. τοῦ κήδομαι) φροντίζω (διὰ τὸν νεκρὸν), κηδεύω. — ἀργαλέω πόθῳ, δοτ. τοῦ αἰτίου. — ἀργαλέος,

ὑπερβολικός. — ἀρίσμημος περίβλεπτος. — γένος ἐξοπίσω ἢ μέλλουσα γενεά, οἱ ἀπόγονοι (τῷ πεσόντος). — θοῦρος, βλ. στ. 9.

Στ. 35 - 42. εἰ φύγη, ποιητ. σύνταξις ἀντὶ ἐὰν φύγη. — κῆρ ἢ μοῖρα. — τανηλεγῆς πικρότατος (ἐκ τοῦ τείνω + ἄλγος) — εὐχος καύχημα, δόξα· εὐχος αἰχμῆς πολεμικὴ δόξα. — μεταπρέπω διαπρέπω. — βλάπτω τινά τινος ἀποκλείω, στερεῶ κάποιον ἀπὸ κάτι. — αἰδῶς σεβασμός. — δίκη δίκαιον, δικαίωμα. — θῶκος ἔδρα, κάθισμα· ἐν θῶκοισιν (ὄντες) καθήμενοι. — οἱ κατ' αὐτὸν οἱ ὁμήλικες. — εἶκω χῶρης παραχωρῶ τὴν θέσιν μου.

Στ. 43 - 45. ταύτης... ἀρετῆς τῆς τοιαύτης ἀνδρείας. — νὺν λοιπόν. — τίς πᾶς τις, ὅλοι. — θυμῷ (δοτ. τροπ.) θαρραλέως. — μεθήμι ἀποχωρῶ.

β) **Στ. 2.** ποδῶν - παλαισμοσύνης· ἐννοοῦνται αἱ ἀθλητικαὶ ἱκανότητες τῶν δρομέων καὶ τῶν παλαιστῶν.

Στ. 3. Κύκλωπες· ὁ κατὰ τὸν Ὅμηρον ἄγριος ποιμενικὸς λαὸς (ἐν Σικελίᾳ)· οὗτοι ἦσαν πελώριοι μονόφθαλμοι καὶ ἀκαταβλήτου δυνάμεως (πρβλ. Ὀδυσσ. ι, 106 - 115, 187 - 192).

Στ. 4. Θρηήκιος Βορέης (-ας)· ὁ ἐκ Θράκης πνέων βορρᾶς (ἐδῶ προσωποποιούμενος) ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ὀρμητικῆς ταχύτητος καὶ δυνάμεως· συχνὰ δὲ εἰς τὴν ποίησιν λαμβάνεται ὡς μέτρον παρομοιώσεως τῆς πολεμικῆς ὀρμῆς (πρβλ. Παλαμᾶ : « ἀνάξιος ὅποιος τὰ φτερά του — φτερά ἀπὸ σκέψη ἢ ἀπὸ πράξη—δὲ γοργανοίγει τα, χαρὰ του, — γιὰ νὰ πετάξῃ — βοριάς θρακιάς, μὲ τοὺς ἀνέμους, — πρὸς τοὺς πολέμους », « Παράκαιρα »).

Στ. 5. Τιθωνός, υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Λαομέδοντος, περίφημος διὰ τὴν ὠραιότητά του.

Στ. 6. Μίδας, ὁ περίφημος διὰ τὰ πλούτη του βασιλεὺς τῆς Φρυγίας. — Κινύρας, μυθικὸς βασιλεὺς τῆς Κύπρου· τοῦτον ἠγάπησεν ὁ Ἀπόλλων καὶ κατέστησε πάμπλουτον.

Στ. 7. Πέλοψ, ὁ υἱὸς τοῦ Ταντάλου. Οὗτος μυθολογεῖται ὅτι σφαγείς ἀνοσίως ὑπὸ τοῦ πατρὸς του καὶ ἀναστηθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν κατέφυγεν εἰς Πίσαν τῆς Ἡλείας, ὅπου ἐνίκησε ἐν ἀρματοδρομίᾳ τὸν βασι-

λέα αὐτῆς Οἰνόμαον καὶ συνεζεύχθη τὴν κόρην του Ἴπποδάμειαν· λαβὼν δὲ τὸν θρόνον ἐξέτεινε τὴν ἀρχὴν εἰς ἅπασαν τὴν χερσόνησον, κληθεῖσαν ἀπ' αὐτοῦ Πελοπόννησον· ἐγέννησε τὸν Ἀτρέα (πατέρα τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου), τὸν Θυέστην (πατέρα τοῦ Αἰγίσθου) καὶ τὸν Χρῦσιππον· κατέστη παροιμιώδης διὰ τὸ μέγα κράτος του.

Στ. 8. Ἄδραστος· βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, ἀρχηγὸς τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, πενθερὸς δὲ τοῦ Πολυδαίμονος· ἐφημίζετο διὰ τὴν φυσικὴν εὐγλωττίαν του.

Στ. 24. διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος... καὶ διὰ θώρηκος· πρῶτον ὅσπερον. — **ὀμφαλόεσσα**· ἡ ἀσπίς ἔφερεν εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἐξοχὴν, καλουμένην **ὀμφαλόν**.

Στ. 26. πρόσθεν ἔλληλαμένος· τοῦτο ἦτο τιμητικὴ ἔνδειξις ἀνδρείας· τοῦναντίον τραύματα εἰς τὰ νῶτα ἦσαν δείγματα δειλίας, ὃ δὲ φέρων αὐτὰ ἐθάπτετο κατησχυμμένος ἐν σιγῇ.

Στ. 29. τύμβος· οἱ τάφοι τῶν ἡρωϊκῶν πεσόντων ἦσαν ἐν Σπάρτῃ εἰς περίβλεπτον μέρος (« ἀρίστημοι ») καὶ ἔφερον ἐπιτυμβίους πλάκας μετὰ ὀνόματά των.

Στ. 41 - 42. Καὶ οἱ γέροντες ἀκόμη ἠγείροντο πρὸ τῶν ἡρώων καὶ παρεχώρουν τὴν θέσιν των κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς ἐκκλησίας, τῆς γερουσίας κλπ.

— *Ποίας ἀθροπίνας ἀρετὰς ἀναφέρει εἰς τοὺς στ. 2-12 καὶ ποία ἢ ἵπερτάτη τούτων;*

4(3). Ἐμβατήριον.

ἄγετε (πρῶτον. παρακλ.) ἐμπρός.— **Σπάρτας** (δωρ. τύπ.) Σπάρτης.— **κῶροι (κοῦροι)** τέκνα.— **πολιάτας** δωρ., **πολιότης** ἰων. = **πολίτης (πολιατῶν, γεν. πληθ.)**· τὸ **πολιτῶν** μετ' ἐμφάσεως κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τοὺς περιοίκους.— **λαιᾶ** (ἐνν. χειρὶ) μετὰ τὴν ἀριστεράν.— **ἴτυς-υος** ἢ περιφέρεια τῆς ἀσπίδος, ἢ ἀσπίς.— **ἄνσχεσθε, ἀνάσχεσθε** ἀνυψώσατε, ἀναλάβετε (ἐνν. τῇ δεξιᾷ).— **πάτριος** πατροπαράδοτος.

— *Ποίας ὁμοιότητος ἔχει ἡ ποίησις τοῦ Τυρταίου πρὸς τὴν τοῦ Καλλίνου;*

(Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀρχιλόχου βλέπε εἰς τὸ τμήμα τῆς
 λαμβικῆς ποιήσεως, σελ. 110).

5 (1). Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀσπίς

α) ἀγάλλομαι εὐφραίνομαι, καυχῶμαι, κομπάζω. — Σάιοι ἔθνος
 θρακικὸν κατοικοῦν παρὰ τὸν Νέστον ποταμὸν. — ἔντος (τὸ) ὄπλον. —
 ἀμώμητος ἀμεμπτος, ἄψογος. — κάλλιπον (κάτ-λιπον) κατέλιπον. —
 αὐτὸς δὲ ἐγὼ ὅμως, ὅπως κι' ἂν ἔχη. — ἔρρέτω προστκ. τοῦ ῥ. ἔρρω)
 ἀς πάη στὸ καλὸ, στ' ἀνάθεμα. — ἐξαῦτις αὖθις, πάλιν.

β) Εἰς τοὺς στίχους τούτους ὁ Ἀρχιλόχος μετὰ μεγάλης ἀφελείας
 ἀστεΐζεται διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀσπίδος του. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν δύ-
 νάμεθα νὰ τοῦ καταλογίσωμεν ἀνανδρίαν, διότι, ἂν πράγματι ἦτο ἀναν-
 δρος, θὰ προσεπάθει νὰ ἀποκρύψει τὸ ἀτύχημά του, ἀντὶ νὰ τὸ τιμῆσῃ
 μὲ ἄσμα. Ἀλλὰ καὶ ἀξιοκατάκριτος ἂν θεωρηθῆ, πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ'
 ὄψιν τὰ ἐλαφρυντικά ὅτι, ὅταν ἀπώλεσε τὴν ἀσπίδα του, ἦτο μισθοφόρος,
 ὅτι ὁ ἀγὼν ἐγίνετο μεταξὺ μισθοφόρων καὶ βαρβάρων καὶ ὅτι διὰ τὴν
 πατρίδα του ὄχι μόνον δὲν ἐγινε φυγὰς, ἀλλ' ἠγωνίσθη ὠρωϊκῶς καὶ
 ἐθυσίασε καὶ τὴν ζωὴν του. Πάντως διὰ τὸν ἀστεϊσμόν του αὐτὸν ἀπε-
 πέμφθη ἐκ Σπάρτης, ὅτε κάποτε μετέβη ἐκεῖ.

6 (2). Δὲν ὠφελοῦν οἱ θρήνοι.

α) κήδεα θλίψεις, πένθη (τὸ κῆδος), ἀντικ. εἰς τὸ μεμφόμενος. —
 στονόεντα συνοδευόμενα μὲ γόους, μὲ θρήνους. — μεμφόμενος κατα-
 κρίνων, ἀποδοκιμάζων (μὲ τὸ νὰ ἀποδοκιμάζῃ). — θαλίη συμπόσιον,
 εὐωχία, (θαλίης = θαλίας, δοτ. τοπικὴ ἢ καὶ ὄργαν.) — τοίους τόσον
 σπουδαίους (ἀνδρας). — κατὰ... ἔκλυσεν, κατέκλυσεν (τμησίς) κατε-
 κάλυψεν. — οἰδαλέος ἐξωγκωμένος, πρησμένος. — ἀνήκεστος ἀθε-
 ράπευτος, ἐλεύθερος (ἀφόρητος). — τλημοσύνη καρτερία, ὑπομονή. —
 ἐπί... ἔθεσαν, ἐπέθεσαν (τμησίς). — φάρμακον, κατηγορημ. — ἐτρά-
 πεθ', ἐτράπετο ὑποκ. τάδε, δηλ. αἱ ὀδύνη, τὰ κακά. — ἀναστένω
 στεναζῶ γοερῶς, θρηνηῶ. — αἱματόεν ἔλκος αἱματωμένη πληγὴ, με-
 ταφ. μεγάλη καταστροφή. — ἐξαῦτις δ' ἐτέρους ἐπαμείφεται (ὑποκ.
 τὰ κακά) = μὲ τὴν σειρὰν των δὲ ἄλλους θὰ ἐπισκεφθοῦν. — τλήτε (ἐξ

ἀχρήστου ἐνεστ. **τλάω**) = κάμετε ὑπομονήν, παρηγορηθῆτε.—**γυναι-
κεῖον πένθος**, ἐξωτερικεῖσις πένθους τοιαύτη, ὅποια ἀρμόζει εἰς
γυναῖκας.

β) Τὴν ἐλεγείαν ταύτην ἔγραψεν ὁ Ἀρχίλοχος, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὴν
θρηνήσῃ τὸν πνιγμὸν συμπολιτῶν του εἰς τι ναυάγιον, εἰς τὸ ὁποῖον
ἐπνίγη καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφῆ γαμβρός του, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν παρηγο-
ρήσῃ τὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ ποιήματος ἀναφερόμενον φίλον του Περικλῆν.

ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ

Μίμνερμος ὁ Κολοφώνιος ἔζησε περὶ τὰ τέλη τοῦ Ζ' αἰῶνος π.Χ.
Μέγα μέρος τῆς Ἰωνίας καὶ ἡ πατρίς του Κολοφών ὑπέκυψαν εἰς τὸν
ζυγὸν τῶν Λυδῶν, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀλυάττου εἶχον ἀπο-
κτήσει μεγάλην δύναμιν. Ὁ Μίμνερμος προσεπάθησε τότε διὰ πολεμι-
κῶν ἐλεγείων νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς συμπατριώτας του ὑπενθυμίζων εἰς
αὐτοὺς τὴν παλαιὰν δόξαν τῆς πατρίδος του. Ἀπὸ τὰς πολεμικὰς του
ἐλεγείας ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἔχομεν. Αἱ περισωθεῖσαι ἐλεγείαι
του (ἀνήκουσαι εἰς τὴν συλλογὴν αὐτοῦ, ἡ ὅποια ἐκαλεῖτο «Ναννῶ») ἐξυμνοῦν τὴν
ῥαιότητά τῆς νεανικῆς ἡλικίας, παριστάνουν τὸ φευγα-
λέον αὐτῆς, ἐκφράζουσι τὴν λύπην διὰ τὸ γῆρας καὶ τὸν πόνον διὰ τὸν
θάνατον. Ἡ ποιήσῃς του εἶναι καθαρῶς ὑποκειμενικῆ· ἀντικατοπτρίζει
ὅμως τὴν ἐποχὴν του, καθ' ἣν οἱ συμπατριῶται του ἐζήτουν νὰ ἀναπλη-
ρώσουν τὴν ἀπολεσθεῖσαν πολιτικὴν ἐλευθερίαν μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν καὶ
τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς.

7 (1). Ἡ νεότης.

α) **Στ. 1 - 8.** οἶά τε ὅπως. — αἶψα εὐθύς. — αὐγῆσ(ι) δοτ.
ὄργ. — αὐγαὶ ἀκτῖνες. — ἵκελος ὁμοῖος. — πῆχυιος μικρὸς (ὅσον ὁ πῆ-
χυς τῆς χειρός). — εἰδότες οὔτε... μὴ γνωρίζοντες, μὴ δοκιμάσαντες
(ἀκόμη), ἄπειροι. — **Κῆρες** Μοῖραι. — **τέλος γῆραος**, περίφρασις =
γῆρας, τὸ βαθὺ γῆρας. — **ἀργαλέος**, πολύμοχος, φρικτός. — **μίνυνθα**
(ἐπίρρ.) ἐπ' ὀλίγον· ἔχει θέσιν κτηρμ. εἰς τὸ **καρπὸς ἡβης**, ἀντὶ **μι-
νυνθάδιος**, ὀλιγοχρόνιος. — **κίδναμαι**, σκεδάννυμαι, ἐξαπλοῦμαι.

Στ. 9 - 16. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ἀλλ' ὅταν πλέον. — **τέλος ὥρης**,
περίφρασις = ὥρα, ἡ ἡλικία. — **παραμείβομαι** παρέρχομαι. — **τρυ-**

χοῦμαι κατατρώχομαι, ὑποφέρω. — ἔργα ἀποτελέσματα. — ἐπιδεύομαι (ἰων.) = ἐπιδέομαι στεροῦμαι. — ἰμείρω ποθῶ.

β) **Στ. 1. οἶά τε φύλλα** σάν τὰ φύλλα, σάν τὰ ἄνθη ἢ λέξις φύλλα με γενικώτερον νόημα : τὰ κατὰ τὴν ἀνοιξιν ἐκφυόμενα φύλλα, ἄνθη κτλ. πρβλ. καὶ Ἰλ. Ζ, 146 - 149 «οἷη περ φύλλων γενεῆ τοιήδε καὶ ἀνδρῶν» κτλ.

Στ. 5. Κῆρες μέλαινοι (οἱ μαῦρες Μοῦρες), πρβλ. Καλλίνου, στ. 9.

Στ. 6. τέλος γήραος ἀργαλέου· ἡ μαύρη μοῦρα τοῦ γήρατος παραστέκει πλησίον τῶν νέων ὡς φρικτὴ ἀπειλή· πρβλ. τὴν εἰκόνα τῆς ὠραίας νέας, ἢ ὁποῖα, ὅπως τὴν παριστάνει ὁ Γρυπάρης, εὔχεται νὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος « σὲ ξανθοὺς κι ἀζάρωτους κροτάφους... γιατί με πόνοςτὰ βαριά τὰ χρόνια, δίχως πόθο, δίχως ἀγάπη, ἀσπρόμαλλη ὁ νοῦς γριά με βλέπει... » (« Φλώρα Μιράμπιλις »).

Στ. 7. ἡ δ' ἑτέρη θανάτοιο· ἐννοεῖ τὸν πρόωρον θάνατον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τέλος γήραος.

Στ. 14. παίδων ἰμείρων κατὰ γῆς ἔρχεται εἰς Ἀίδην· οἱ ἄτεκνοι φεύγουν ἀπὸ τὸν κόσμον με πικρίαν διὰ τὸν ἀνεκπλήρωτον πόθον τοῦ νὰ ἴδουν καὶ νὰ χαροῦν τὰ παιδιὰ των : « Ἄν οἱ μαῦροι νὰ ζοῦμε ἄτεκνοι γέροι — ἐπρόσταζε αὐστηρὸ θέλημα θεῖο — τὸ χέρι ἑνὸς τ' ἄλλου ἄς βασιτάῃ τὸ χέρι — ὡς νὰ τ' ἀκούσῃ ἀνάισθητο καὶ κρῦο ». Μακρορᾶς.

— Ποῖα αἱ παρομοιώσεις, μεταφοραί, προσωποποιαίαι εἰς τὸ ποίημα; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἀπαισιοδοξία τοῦ ποιητοῦ;

8 (2). Τὸ γῆρας.

α) **Στ. 1 - 8. χροιή**, τὸ δέρμα· κατ' ἐπέκτασιν = τὸ σῶμα. — ἄσπετος ἀνέκφραστος (ἀνείπωτος), ἐδῶ : ἄφθονος (ἀπεριγράφτως πολὺς). — **πτοιῶμαι** (ἰων.) = πτοοῦμαι, τρέμω. — **δηλικίης** τῶν ὀμηλικῶν μου (δηλ. ὅλων τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν ἡλικίαν μου). — **ὁμῶς** ὁμοίως. — **πλέον ὠφελεν εἶναι** ἔπρεπε νὰ ᾔτο μακροτέρας διαρκείας. — **τιμήσσα** πολῦτιμος. — **ἀργαλέος**, βλ. ἀνωτέρω στ. 6. — **ἄτιμον** ἀποκρουστικόν. — **ὄ τ' (ὄ τε)** τὸ ὅποῖον (ἐκτὸς τῶν ἄλλων κακῶν, τὰ ὁποῖα φέρει). — **ἄγνωστος** ἀγνώριστος. — **ἀμφιχύνομαι** ξεχειλίζω, ἀπλώνομαι.

β) Οἱ ἐξ πρώτοι στίχοι τοῦ ἀποσπάσματος ἀποδίδονται ὑπὸ τινῶν ἐκδοτῶν εἰς τὸν Θέογιν, μεταγενέστερον τοῦ Μιμνέρμου.

Στ. 6. ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτίχ' ὑπερκρέμαται. ἀπειλητικὸν τὸ γῆρας κρέμαται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τῶν νέων ὡς ἄλλη δαμόκλειος σπάθη.

Στ. 8. ἀμφιχυθέν, μεταφορὰ ἀπὸ τὸ γέμισμα τῆς ὑδρίας ὅπως βαθμιαίως τὸ νερὸ χυνόμενον ἐντὸς αὐτῆς ἀνέρχεται, ἕως ὅτου ξεχειλίζει καὶ περιχύνεται, ὁμοίως καὶ τὸ γῆρας ἔρχεται σιγὰ σιγὰ, ἕως ὅτου ἀπλώνεται τελειῶς ἐπάνω μας.

— Ποία ἢ διαφορὰ τῆς ποιήσεως τοῦ Μιμνέρμου ἀπὸ τῆς τῶν Τυρταίου καὶ Καλλίνου;

Σ Ο Λ Ω Ν

Ὁ μέγας νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν (639 - 559 π.Χ.), ὁ καταλεγόμενος μεταξὺ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πλὴν τῆς μεγάλης πολιτικῆς δράσεώς του, ἡσχολήθη καὶ εἰς τὴν ποίησιν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔψαλλον τὰ ποιήματά του, ὅπως οἱ Σπαρτιᾶται τοὺς στίχους τοῦ Τυρταίου. Ὁ Πλάτων, ὁ ὁποῖος εἶχε προγόνους συγγενεῖς τοῦ Σόλωνος, τὸν ἐγκωμιάζει ὡς ποιητὴν.

Ἐκ τῶν ἐλεγείων τοῦ Σόλωνος περίφημος εἶναι ἡ «**Σαλαμῖς**», διὰ τῆς ὁποίας ἐξήγειρε τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἀνάκτησιν τῆς « ἡμερτῆς » νήσου. Ἀτυχῶς ἐκ τῆς ἐλεγείας ταύτης μόνον ὀκτὼ στίχοι σφύζονται. Μακρότερα ἀποσπάσματα ἔχομεν ἀπὸ τὰς «**Ὑποθήμας εἰς Ἀθηναίους**» καὶ τὰς «**Ὑποθήμας εἰς ἑαυτόν**», αἱ ὁποῖαι εἶναι πολιτικαὶ ἐλεγείαι, ἐκφράζουσαι τὴν φιλοπατρίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν δικαιοσύνην. Ἐπὶ πλέον σφύζονται καὶ ἀποσπάσματα ἄλλων ποιημάτων του.

9 (1). Σαλαμῖς.

α) **Στ. 1 - 2. ἡμερτὸς περιπόθητος (ἡμεῖρω).** — κόσμον ἐπέων (= ἐπῶν) κόσμημα ἐκ λόγων, ποιητικούς λόγους. — **ῶδῆν**, ἐπεξήγησις τοῦ κόσμον ἐπέων δηλαδὴ ἓνα ἄσμα. — **ἀγορῆ** ἀγόρευσις. — **τίθεμαι** θέτω ἐνώπιόν σας, προσφέρω.

Στ. 3 - 6. τότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει (ἐὰν δὲν ἀνακτηθῇ ἡ

Σαλαμίς). — φάτις φήμη. — Σαλαμιναφέτης (λέξις πεπλασμένη) ἀφέτης, προδότης τῆς Σαλαμῖνος.

Στ. 7 - 8. περί ὑπέρ. — ἴομεν, ὑποτ. βουλευτική = ἴωμεν. — ἀπωθοῦμαι, ἀπομακρύνω ἀπ' ἑμαυτοῦ, ἀποβάλλω, ἀποπλύνω.

β) Σχετικῶς μὲ τὸ ποίημα τοῦτο ὁ Πλούταρχος (Σόλων, 8) λέγει: « Ἐλεγεία δὲ κρύφα συνθεῖς καὶ μελετήσας (Σόλων), ὥστε λέγειν ἀπὸ στόματος, ἐξεπήδησεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄφνω πιλίδιον περιθέμενος ὄχλου δὲ πολλοῦ συνδραμόντος ἀναβάς ἐπὶ τὸν τοῦ κήρυκος λίθον ἐν ᾧδῃ διεξῆλθε τὴν ἐλεγείαν, ἧς ἐστὶν ἀρχή: «αὐτὸς κήρυξ κτλ.» (παραθέτει τοὺς δύο πρώτους στίχους καὶ συνεχίζει): «Τοῦτο τὸ ποίημα Σαλαμίς ἐπιγέγραπται καὶ στίχων ἑκατὸν ἐστίν, χαριέντως πάνυ πεποιημένον». Πλὴν τῶν δύο πρώτων στίχων, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος, διέσωσεν ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος (I, 46) τοὺς στ. 3 - 8.

Στ. 2. κόσμον ἐπέων· ἀντὶ πεζῆς ἀγορεύσεως ἦλθον νὰ σᾶς ἀπαγγεῖλω περίκοσμον ὁμιλίαν (δηλ. ποίημα)· οἱ ἀρχαῖοι τὴν ποίησιν ἐθεώρουν ὡς λόγον μετὰ κόσμου πεποιημένον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀπέριττον πεζὸν λόγον· σχετικῶς ὁ Ἰσοκράτης λέγει: «**τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς πολλοὶ δέδονται κόσμοι**».

Στ. 3. Φολέγανδρος καὶ Σίικινος· δύο μικραὶ καὶ ἄσημοι νῆσοι τῶν νοτιῶν Κυκλάδων, τὰς ὁποίας θὰ προετίμα ὡς πατρίδα του, λέγει ὁ ποιητής, ἀντὶ τῶν Ἀθηναίων, ἐὰν αὐταὶ δὲν ἀνέκτων τὴν Σαλαμίνα.

Στ. 6. Σαλαμιναφέτης, Σαλαμινοπροδότης. Ἡ δημιουργία νέων λέξεων διὰ τῆς παραγωγῆς καὶ ἰδίᾳ διὰ τῆς συνθέσεως εἶναι προνόμιον τῆς ἐλληνικῆς ποιήσεως, ἀποδεικνύει δὲ τὸ εὐπλαστον καὶ τὴν ζωτικότητα τῆς γλώσσης μας ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου μέχρι σήμερον. Σχετικῶς ὁ ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν ἀρχαίαν (ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν νέαν) ἐλληνικὴν ποίησιν Σ. Μενάρδος παρατηρεῖ: «τὸ θαυμασιώτερον εἶναι ἡ διὰ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν πάντων τῶν αἰώνων, ἐνδόξων καὶ ἀδόξων, μεγαλωνύμων καὶ ἀωνύμων, διατήρησις τοῦ συνθετικοῦ χαρίσματος, τοῦ προνομίου τούτου τῆς μητρικῆς μας γλώσσης».

Στ. 6. χαλεπὸν τ' αἰσχρὸς ἀπωσόμενοι· οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι συνοψίζοντες τὸ ὅλον νόημα εἶναι πιθανώτατα τὸ τέλος τῆς ἐλεγείας, ἡ ὁποία συνεχίησε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἠνάγκασε νὰ ἄρουν

τὸν περὶ Σαλαμῖνος περιοριστικὸν νόμον, ν' ἀναλάβουν τὴν ἐκστρατεῖαν καὶ ν' ἀποπλύνουν τὸ « χαλεπὸν αἶσχος » (600 π.Χ.).

10 (2). Ὑποθῆκαι εἰς Ἀθηναίους.

α) Στ. 1-4. κατὰ... αἶσαν καὶ... φρένας· αἶσα μοῖρα, θεία θέλησις. — τοιῆ μεγάλθυμος τόσον μεγαλόψυχος. — ἐπίσκοπος προστάτις. — ὄβριμοπάτρῃ ἰσχυροῦ πατρὸς θυγάτρῃ. — ὕπερθεν τῆς πόλεως.

Στ. 5 - 16 αὐτοὶ δὲ ἄλλ' αὐτοὶ (οἱ πολῖται)· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν θεῖαν θέλησιν. — ἀφραδίησιν (ἀ-φράζομαι) ἀπερισκεψία, ἀνοησία (δοτ. ὄργ.). — χρήμασι ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ χρῆμα, ὑπὸ πλεονεξίας. — ἡγεμόνες τοῦ δήμου οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ δημοκρ. κόμματος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀστούς. — οἷσιν, ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἀστούς καὶ εἰς τοὺς ἡγεμόνας. — ἐτοῖμον (ἐστίν) εἶναι ἀναπότρεπτον. — ὕβρις ἀλαζονεία, ἀδιαλλαξία. — κατέχω συκρατῶ. — κόρος ἢ μέχρι κόρου ἱκανοποιήσις, ἀκέρεστοι ἀξιώσεις. — κοσμῶ διεξάγω κοσμίως. — δαιτὸς εὐφροσύναι εὐφρόσυνα συμπόσια. — ἀδίκιοις ἔργμασι πειθόμενοι κινούμενοι, παρασυρόμενοι εἰς ἄδικα ἔργα. — κτέανον κτῆμα (καὶ κτέαρ). — ἐφ' ἄρπαγῇ (δηλοῖ σκοπὸν) πρὸς ἄρπαγὴν, με ἀρπακτικὰς διαθέσεις. — φυλάσσομαι φοβοῦμαι, σέβομαι. — θέμεθλα θεμέλια, βάσεις, θεσμοί. — τῷ χρόνῳ με τὴν πάροδον τοῦ χρόνου. — πάντως ἐξ ἅπαντος (τῷ χρόνῳ πάντως = βραδέως, ἀλλ' ἀσφαλῶς). — ἦλθε, γνωμ. ἄορ. — ἀποτίνομαι ἐκδικοῦμαι, τιμωρῶ.

Στ. 17 - 22. τοῦτο, δηλ. τὸ ἀνωτέρω ἐκτεθέν, ἡ διαγωγὴ μας. — ἔρχεται ἐπέρχεται. — ἔλκος (κτγρμ.) ὡς πληγὴ, ὡς συμφορὰ. — ἀφυκτος ἀφρευκτος, ἀναπόφρευκτος. — ἦλυθε (γνωμ. ἄορ.) = συνήθως μία τοιαύτη πόλις περιπίπτει. — εὐδοντα ἐν λανθανούσῃ καταστάσει ὄντα, ἀποκοιμισμένον. — ἐπεγεῖρω ἀφυπνίζω, προκαλῶ. — ὤλεσεν, γνωμ. ἄορ. — πολλῶν ἐρατὴν ἡλικίαν πολλοὺς εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας των. — ἐκ δυσμενέων, ποιητ. αἴτιον· δυσμενεές οἱ παλαιότερες πρὸς ἀλλήλους ἐσωτερικοὶ ἀντίπαλοι. — πολυήρατος πολυπόθητος. — τρύχομαι κατατρύχομαι, φθειρομαι. — ἐν συνόδοις ἐμπρόθ. δοτ. ὄργαν. (σύννοδος = πολιτικὸς σύλλογος). — φίλαις, παράθεσις εἰς τὸ συνόδοις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀγαπηταί. — τοῖς ἀδικουσί = τοῖς φαύλοις.

Στ. 23 - 30. ἐν δῆμῳ = ἐν τῇ πόλει. — στρέφομαι στροβιλιζομαι. — πενιχρός, πένης, πτωχός. — πραθέντες τοῦ πιπράσκω, πωλῶ (πωληθέντες ὡς δοῦλοι ἕνεκα χρεῶν). — ἀεικέλιος (α (στερ.) + εἰκελος) ἀνάρμοστος, ἐπονείδιστος. — στυγνός μισητός. — δημόσιον κακὸν τὸ γενικὸν κακὸν τῆς πόλεως. — ἔρχεται οἴκαδε ἐκάστῳ (δοτ. ἀντιχαρ.) εἰσχωρεῖ ἀπειλητικὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκάστου πολίτου. — αὐλίοι θύραι αἱ πρὸς τὴν αὐλὴν θύραι, ἡ ἐξώθυρα. — οὐκ ἐθέλουσι δὲν δύνανται. — ἔχω συκρατῶ, ἐμποδίζω. — ὑπέρθορον, γνωμ. ἀόρ. τοῦ ὑπερθρώσκω ὑπερπηδῶ. — ἔρκος φράκτης. — εὖρε (γνωμ. ἀόρ.) τὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ. — εἰ καὶ... ἦ — καὶ ἐὰν ἦ. — φεύγων προσπαθῶν νὰ ἀποφύγη τὸ κακόν, δηλ. νὰ κρυφθῇ. — μυχός τὸ ἐνδότερον, τὸ βάθος.

Στ. 31 - 40. δυσνομίη κακὴ διοίκησις. — ἄρτιος ἀρμονικός. — πέδαι δεσμὰ περὶ τοὺς πόδας. — τραχέα τὰς τραχύτητας. — κόρος, βλ. στ. 9. — ἀμαυρῶ ταπεινῶνω. — αὐαίνω ξηραίνω. — ἄτη ἀπάτη, ἀμάρτημα. — φυόμενα (μετχ. χρον.) μόλις φυτρώνουν. — εὐθύνω ἰσάζω, ἐπανορθῶνω. — δίκας σκολιάς τὰς στρεψοδικίας (σκολιός = στραβός, λοξός· ἀντιθ. τοῦ εὐθύς). — ἀργαλέος ἐλέθριος. — χόλος ὀργή. — ὑπ' αὐτῆς, δηλ. τῆς εὐνομίας. — πινυτός (πνέω) συνετός.

β) Ἡ ἐλεγεία αὕτη ἐποιήθη εἰς ἐποχὴν δεινῶν στάσεων, καθ' ἃς οἱ μὲν εὐπατρίδαι ἐζήτουν νὰ κρατήσουν τὴν ἀπόλυτον κυριότητα τῆς γῆς καὶ τῆς πολιτείας, οἱ δὲ δημαγωγοὶ μὲ ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις ἐχρησιμοποιοῦν τὸν καταθλιβόμενον δῆμον, διὰ νὰ γίνουν τύραννοι. — Πιθανῶς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος, διότι ἡ πρώτη πρότασις ἔχει τὸν σύνδεσμον δέ.

Στ. 4. Παλλὰς Ἀθηναίη χειράς ὑπερθεν ἔχει· τὰς χειράς τῆς κρατεῖ ὑπεράνω τῆς πόλεως, σκέπει καὶ προστατεύει τὴν πόλιν. Αἱ Ἀθηναῖ εἶχον τεθῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀθηναῖς, ἡ ὅποια ἐλατρεῦετο ὡς Πολιάς καὶ Πολιοῦχος, ἀφ' ἧς ἐνίκησε τὸν Ποσειδῶνα εἰς τὴν περὶ τῆς πόλεως ἔριν.

Στ. 14. σεμνὰ θέμεθλα Δίκης· τὰ σεβαστὰ θεμέλια τῆς Δικαιοσύνης, αἱ ἀρχαὶ τοῦ Δικαίου. Ἡ Δίκη εἶναι προσωποποιία τῆς δικαιοσύνης καὶ μαζὶ μὲ τὴν Εὐνομίαν καὶ τὴν Εἰρήνην ἐσχημάτιζον

ἀδελφικὴν τριάδα, ἐνῶ αἱ ἄλλαι ἀδελφαί των, αἱ Μοῖραι, ἀπετέλουν ἄλλο ἀδελφικὸν σύμπλεγμα.

Στ. 15. ἡ σιγῶσα σύνοιδε «ἔστι Δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὄρα».

Στ. 25. **πραθέντες**· πολλοὶ πένητες μὴ δυνάμενοι νὰ πληρώσουν τὰ χρέη των πρὸς τοὺς εὐπατρίδας ἐπωλοῦντο μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ὡς δοῦλοι, διότι εἶχον δανεισθῆ «ἐπὶ σώματι»· τοῦτο τὸ κανὼν ἐθεράπευσεν ὁ Σόλων μὲ τὴν **σεισάχθειαν**.

Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς παρουσίας ἐλεγείας; Συγκρίνατε τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς «δυσνομίας», στ. 17-30, πρὸς τὰ ἀγαθὰ τῆς «ἐδνομίας» στ. 33-40.

11 (3). Ὑποθῆκαι εἰς ἑαυτόν.

α) **Στ. 1 - 2.** ἀγλαὸς λαμπρὸς (ἐκ τοῦ ἀγάλλω, ἀγαλμα).—κλύω ἀκούω, εἰσ ακούω.

Στ. 3 - 6. ὄλβος πλοῦτος.— πρὸς τινος ἐκ μέρους κάποιου.— δόξα ὑπόληψις.— εἶναι (ἐνν. ὑποκ. μέ), ἐκ τοῦ δότε.— γλυκὺν ὤδε, τόσον γλυκὺς, πολὺ γλυκὺς.— αἰδοῖος, σεβαστός.

Στ. 7 - 16. ἰμείρω ποθῶ.— πεπᾶσθαι, τοῦ πάομαι κτῶμαι.— ἤλθε, γνωμ. ἀόρ.— πλοῦτον, καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ ἀναφορ. ὄν, ἀντὶ πλοῦτος.— παραγίγνεται πρκαμένει.— ἔμπεδος σταθερός.— νεάτος νεώτατος, κατώτατος «ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφήν» (παροϊμιακὴ φρ.), ἀπὸ κάτω ἕως ἐπάνω, ὀλόκληρος.— μετίωσιν, τοῦ μετέρχομαι ἐπιδιώκω.— ὑφ' ὕβριος (τροπ.) ὕβριστικῶς, ἀδίκως.— οὐ κατὰ κόσμον ἀκόσμως, ὄχι ὅπως πρέπει.— ἀδίκους ἔργμασι πειθόμενος, βλ. ἀνωτέρω στ. 11.— οὐκ ἐθέλων (κατὰ προσωποπ.) βιαίως.— ἀναμίσγεται ἔρχεται ἀνάμεσα, ἐκσπᾶ.— ἄτη συμφορᾶ.— ἀρχὴ δέ, δηλ. τῆς ἄτης.— ἐξ ὀλίγου ἀπὸ κάτι μικρόν.— φλαῦρος ἀσήμντος.— ἀνιερῆ τελευτᾶ λαμβάνει ὀδυνηρὸν τέλος.— δὴν ἐπὶ μακρόν (diu).— ὕβριος ἔργα· ὕβρις ἀδικία.

Στ. 17-32. ἐφορᾶ τέλος ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ὄλων τῶν πραγμάτων, ρυθμίζει τὰ πάντα.— ὥστε ὅπως (ἢ ἀπόδοσις τῆς παρομοιώσεως εὐρίσκεται εἰς στ. 25).— ἐξαπίνης, εἰς τὸ διεσκέδασε γνωμ. ἀόρ.).— ἠρινὸς ἐαρινός.— ἀτρύγετος ἀκατοπὸνητος.— κάτα....

δηώσας κατερημώσας. — **πυροφόρος** σιτοφόρος (ἡ φέρουσα πυρούς = σίτους). **ἔδος**—ἔδρα.—**αἰπὺς** ὑψηλός (**αἰπὺν οὐρανόν**, παράθεσις εἰς τὸ ἔδος). — **ἔθηκεν ἰδεῖν** ἔκαμε νὰ ἴδωμεν. — **ἡλείιο μένος** (περιφρασις) = ἥλιος.— **πίων** εὐφορος. — **ἀτάρ** = **δέ**. — **τοιαύτη**, ἐδῶ ἢ ἐπόδοσις τῆς παρομοιωσεως.— **τίσις** τιμωρία, ἐκδίκησις.— **οὐδέ= ἄλλ' οὐ**. — **ἐφ' ἐκάστῳ** (οὐδ.) διὰ κάθε (κακόν) ἔργον.— **ὄξύχολος** ὄξύθυμος.— **διαμπερές** (ἐκ τοῦ διὰ -ἀνά- πέρας) πέρα ἕως πέρα, ἕως τὸ τέλος· ἐδῶ ἐπιτείνει τὸ αἰεῖ.— **ἀλιτρός** ἀμαρτωλός, ἄδικος (ἐκ τοῦ **ἀλιταίνω**=ἀμαρτάνω).— **ἐξεφάνη**, γνμ. ἄβρ.— **αὐτοὶ** (κτηρ. προσδ.) αὐτοὶ οἱ ἴδιοι. — **κίχη**, τοῦ **κιχάνω** καταφθάνω. — **μοῖρα θεῶν** ἢ ἐκ τῶν θεῶν τιμωρία. — **ἤλυθεν αὖτις** ἐπανέρχεται (ἢ μοῖρα θεῶν). — **ἀναίτιος** ἀθῶος. **γένος ἐξοπίσω** οἱ ἀπόγονοι.

β) **Στ. 1. Μνημοσύνη**· θεὰ τῆς μνήμης, μήτηρ τῶν Μουσῶν (πρβλ. Ἡσιόδ. Θεογ. 52). Ἡ Μνημοσύνη ἐκπροσωπεῖ τὴν μνήμην, ἀπαραίτητον ὄργανον τῆς ποιήσεως καὶ τοῦ ἄσματος πρὸ τῆς εὐρέσεως τῆς γραφῆς.

Στ. 2. Μοῦσαι. Ἡ ἐπὶ κλησις τῶν Μουσῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ποιημάτων ἦτο συνήθης, διότι παρ' αὐτῶν ἐζήτουν οἱ ποιηταὶ τὴν ἔμπνευσιν (πρβλ. τοὺς πρώτους στίχους τῆς Ὀδυσσεΐας καὶ τῆς Ἰλιάδος). Κατὰ τὴν « Θεογονίαν » αἱ Μοῦσαι ἦσαν 9 τὸν ἀριθμὸν καὶ ὠνομάζοντο : Κλειώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Μελπομένη, Τερψιχόρη, Ἐρατώ, Πολύμνια, Οὐρανία, ρανία, Καλλιόπη. Ἐκάστη τούτων ἐξεπροσώπει μίαν πνευματικὴν ἢ καλλιτεχνικὴν ἐκδήλωσιν, σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ὀνόματός της. — **Πιερίδες**· ὠνομάσθησαν οὕτω ἐκ τῆς Πιερίας (χώρας πρὸς Β. τοῦ Ὀλύμπου), ὅπου ἰδιαίτερως ἐλατρεύοντο.

Στ. 5. Κατὰ τὴν κρατοῦσαν τότε ἠθικὴν ἀντίληψιν, ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ εἶναι καλὸς πρὸς τοὺς φίλους καὶ κακὸς πρὸς τοὺς ἐχθρούς. (Ποίαν γνώμην εἶχεν ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ ἀνταδικεῖν, ὅπως γνωρίζομεν ἀπὸ τὸν « Κρίτωνα » ; Τί ἐδίδαξεν ὁ Ἰ. Χριστὸς περὶ τῆς συμπεριφορᾶς μας πρὸς τοὺς ἐχθρούς ;)

Στ. 18 - 25. Εἰς τοὺς στίχους τούτους παρομοιοῦται ἢ ἐκ τοῦ θεοῦ προερχομένη τιμωρία τῶν ἀδίκων πρὸς ἑαρινὴν θύελλαν. Αὕτη συνήθως εἶναι ὁρμητικὴ καὶ αἰφνιδία, ἐπέρχεται δὲ ἀνιπτότως εἰς ἐποχὴν ἀν-

θήσεως καὶ εὐτυχίας τοῦ φυσικοῦ κόσμου. (Ποῖαι αἱ ὁμοιότητες μετὰ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν ἡθικὸν κόσμον ;).

Στ. 27. αἰεὶ δ' οὐ ἐλέγηθε διαμπερές· καὶ ἡμεῖς λέγομεν : « Ὁ Θεὸς ἀργεῖ, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ ».

Στ. 31. ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν ἢ παῖδες τούτων ἢ γένος ἔξοπισω, δηλ. « ἁμαρτῖαι γονέων παιδεύουσι τέκνα ». Ἡ ἀντίληψις αὐτῆ περὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἀπογόνων δι' ἁμαρτήματα, διὰ τὰ ὅποια οὗτοι εἶναι « ἀναίτιοι », ἦτο γενικὴ εἰς τοὺς ἀρχαίους λαούς· ἄλλωστε ἡ ἐπιστήμη καὶ σήμερον παραδέχεται τὴν λεγομένην κληρονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀπογόνων (ἡ εὐθύνη ἄρα τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὰς πράξεις του ἐπεκτείνεται οὕτω σοβαρῶς, διότι βαρύνουν ὄχι μόνον ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπογόνους).

— Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τῆς ποιήσεως τοῦ Σόλωνος ;

Ξ Ε Ν Ο Φ Α Ν Η Σ

Ὁ Ξενοφάνης ἐγεννήθη περὶ τὸ 580 π.Χ. εἰς τὴν Κολοφῶνα. Ἐφημισθὴ διὰ τὴν μεγάλην πολυμαθειάν του. Ἦτο φιλόσοφος καὶ ποιητής. Περιερχόμενος τὴν Ἑλλάδα ἐψάλλε τὰ ποιήματά του, διὰ τῶν ὁποίων ἐκήρυττε θαρραλέως νέας ιδέας καὶ κατεφέρετο ἐναντίον τῆς πολυθείας. Τέλος ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἑλέαν τῆς κάτω Ἰταλίας, ὅπου ἴδρυσεν τὴν περίφημον Ἑλεατικὴν φιλοσοφικὴν σχολήν, ἐκ τούτου δὲ ἐπωνομάσθη Ἑλεάτης. Ἀπέθανεν ἐκεῖ εἰς βαθὺ γῆρας περὶ τὸ 484. Αἱ ιδέαι τοῦ Ξενοφάνους, τολμηραὶ διὰ τὴν ἐποχὴν του, δεικνύουν τὸ ἔξοχον πνεῦμά του. Δὲν ἐπεδοκίμαζεν ὅσα περὶ θεῶν ἔγραψαν ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος. Ἐκήρυττεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι εἷς, ἀγέννητος, ἀκίνητος, ὄχι ἄνθρωποειδής, τέλειος, τὰ πάντα διὰ τοῦ νοῦ κυβερνῶν.

Ἐγραψε διδακτικὸν ἔπος « Περὶ φύσεως » καὶ ἐλεγείας, τῶν ὁποίων ἐσώθησαν ἀποσπάσματα.

12. Συμπόσιον.

α) **Στ. 1-12. γάρ,** ἐδῶ : ὄντως, ἀληθῶς (αἰτιολογεῖ τὰ κατωτέρω, στ. 13). — **δὴ** πλέον. — **ζάπεδον** δάπεδον. — **ἢ κύλιξ** τὸ ποτήριον. — **ἀμφιπιθεῖ** περιβάλλει. — **ἄλλος,** δηλ. παῖς, δοῦλος. — **δ δ'** ἄλλος δὲ πάλιν. — **παρατείνω** προσφέρω (κατὰ σειράν). — **φιάλη** πλατὺ καὶ

ἀβαθές ποτήριον. — **κρητήρ** (κρατήρ), εὐρύχωρον ἀγγεῖον (ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐγίνετο ἡ μεῖζις τοῦ οἴνου μετὰ τοῦ ὕδατος). — **μεστὸς εὐφροσύνης** (μεταφορικῶς) ἀκένωτος πηγὴ εὐθυμίας. — **ἔσθηκε** ἵσταται ἀναμένων, προκλητικὸς. — **ἄλλος δ' οἶνος**, ἐκτὸς τοῦ ἐν τῷ κρατῆρι. — **προδώσειν**, δηλ. εἶναι ἀρκετός, ὥστε δὲν θὰ προδώσῃ τοὺς συμπότας ἐγκαταλείπων αὐτούς : ὁ ὅποιος διαλαλεῖ ὅτι δὲν θὰ ἐξαντληθῇ. — **μειλικος** γλυκὺς. — **κέραμος** πήλινον ἀγγεῖον. — **ἄνθος ὀσδόμενος** ἀναδίδων ὀσμὴν ἄνθους. — **ἐν μέσοισι** (ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ εὐρισκομένου) εἰς τὸ μέσον ἡμῶν. — **ἴησιν ἀναπέμπει**. — **πάρκεινται** = **παράκεινται** ἔχουν παρατεθῆ. — **γεραρὸς** σεβαστός, μεγαλοπρεπής. — **ἀχθομένη** κατάφορτος. — **πίων** παχύς, πυκνός. — **ἄν** = **ἀνά**. — **πάντη** πρὸς ὅλας τὰς πλευράς. — **πεπύκασται**, τοῦ **πυκάζομαι** ἔχω πυκνὸν κάλυμμα, σκεπάζομαι. — **μολπὴ** τραγοῦδι καὶ χορός. — **θαλίη** εὐθυμία. — **ἀμφίς** ὀλόγυρα. — **ἔχει** κατέχει, ἐπικρατεῖ.

Στ. 13 - 24. εὐφημος μῦθος εὐσεβῆς μυθολογικὴ διήγησις. — **καθαρὸς λόγος** ἐνάρετος, ἠθικὴ ἱστορικὴ διήγησις. — **σπείσαντας**, τοῦ **σπένδομαι**, προσφέρω σπονδὰς. — **εὐχομαι** προσεύχομαι, ζητῶ δι' εὐχῆς. — **πρήσσειν** πράττειν. — **ταῦτα** = **τοῦτο**, δηλ. τὸ **εὐξασθαι**... — **ῶν** = **οὖν**, ἐδῶ : ὄντως, ἐληθῶς. — **προχειρότερον** τὸ πρῶτον καθήκον. — **οὐχ ὕβρις (ἐστὶ) πίνειν** δὲν εἶναι κακὸν νὰ πίνῃς (τόσον). — **ὀπόσον κέν**... **ἀφίκοιο** ὅσον ἀρκεῖ διὰ νὰ δύνασαι νὰ φθάσῃς. — **ἔχων** πιωμένος. — **πρόπολος** θεράπων, ὑπηρέτης. — **μὴ πάνυ γηραλέος (ῶν)** ἐὰν δὲν εἶσαι πολὺ γέρον. — **αἰνεῖν**, (ἐκ τοῦ **χρῆ**) ὑποκ. **τινά, σέ**. — **ἔσθλα ἀναφαίνει** = **ἔσθλους λόγους ἀναφαίνει** ὁμιλεῖ καλά. — **πιῶν** (ἐναντιωμ. **μτχ.**) ἄν καὶ πιωμένος. — **ὥς οἱ μνημοσύνη (ἐστίν)**, ἐπεξήγησις (τοῦ **ἔσθλα ἀναφαίνει**) = **ὅτι μέμνηται (τῆς ἀρετῆς)**. — **καὶ πόνος (ἐστίν) ἀμφ' ἀρετῆς** καὶ ἐργάζεται δι' αὐτήν. — **διέπω** διηγοῦμαι. — **τῶν προτέρων**, ἐνν. ποιητῶν. — **σφενδανὸς** σφοδρός, βίαιος. — **χρηστὸν** χρήσιμον, ὠφέλιμον. — **ἀγαθὸν (ἐστὶ) ἔχειν (τινά) αἰὲν προμηθεῖην θεῶν**· **ἔχω** προμηθεῖην, ἔχω πρόνοιαν, σέβομαι.

β) Τὴν ἐλεγείαν τοῦ ψάλλει ὁ ποιητής, καθ' ὃν χρόνον ἐτοιμάζεται τὸ συμπόσιον (ὁ πότος). Μετὰ τὸ δεῖπνον ἀπισύροντο τὰ φαγητά, ἐκαθαρίζετο ἡ τράπεζα καὶ τὸ δάπεδον, αἱ δὲ κεκλημένοι ἔπλυνον τὰς χεῖ-

ρας και ἐστεφανώνοντο, ἐνῶ οἱ δοῦλοι ἔφερον τὸν οἶνον, τὰ ποτήρια και τὰ ἐπιδόρπια. Τότε εἷς τῶν συμποτῶν ὠρίζετο ὡς ἀρχηγὸς τοῦ συμποσίου, καλούμενος βασιλεὺς ἢ συμποσίαρχος. Ἀφοῦ δὲ ἐγένετο ἡ σπονδὴ ὑπὸ τῶν δαιτυμόνων, ὁ συμποσίαρχος ἔδιδε τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τοῦ συμποσίου, διηύθυνεν αὐτὸ και ἐφρόντιζε νὰ κρατῆται καλὴ διάθεσις μὲ ποικίλας παιδιὰς, συζητήσεις, ἄσματα, μουσικὴν, χοροὺς κτλ. Εἷς τοιοῦτον συμπόσιον, ἐνῶ ἐτελοῦντο εἰσέτι αἱ ἐτοιμασίαι, ὁ ποιητὴς ψάλλει τοὺς στίχους του διδάσκων πῶς πρέπει οἱ « εὐφρονες ἄνδρες » νὰ τελοῦν τὰ συμπόσια.

Στ. 2. πλεκτοὺς στεφάνους· συνήθιζον οἱ ἀρχαῖοι νὰ στεφανώνωνται εἰς τὰ συμπόσια μὲ στεφάνους μύρτων και ῥόδων, διότι τὸ συμπόσιον ἐθεωρεῖτο ἱερὰ τελετὴ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διονύσου.

Στ. 3. εὐῶδες μύρον· συνήθιζον ἀκόμη νὰ ἀλείφωνται πρὸ τοῦ συμποσίου μὲ μύρον. — **ἐν φιάλῃ**· φιάλη ἦτο ἀγγεῖον ἀνοικτόν, βαθύ και στρογγύλον μὲ δύο λαβάς.

Στ. 4. κρητῆρ· μέγα ἀγγεῖον μὲ εὐρὺ στόμιον, συνήθως πῆλινον ἢ χαλκοῦν (ἐνίοτε ὅμως και ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν), ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνεμείγνουν οἶνον και ὕδωρ, ἐκεῖθεν δὲ ἤντλουν και ἔπινον· ἡ ἀνάμειξις τοῦ οἴνου ἐγένετο μὲ διπλασίαν ἢ τριπλασίαν ποσότητα ὕδατος, τὸ δὲ μέγεθος τοῦ κρατῆρος ἐξηρατο ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνδαιμόνων.

Στ. 9. γεραρὴ τράπεζα· νοεῖται ἡ μετὰ τὸ δεῖπνον συμποσιακὴ τράπεζα, ἡ δευτέρα καλουμένη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐτίθεντο τὰ ἐπιδόρπια (« ἄρτοι ξανθοί, τυρός, μέλι » κ.ἄ.).

Στ. 11. βωμός, ὁ κατὰ τὸ μέσον τῆς αἰθούσης κείμενος.

Στ. 13. θεόν, καθ' ἐνικὸν (« εἷς Θεὸς μέγιστος »).

Στ. 14. εὐφήμοις μύθοις και καθαροῖσι λόγοις, δηλ. ὅχι μὲ βλασφήμους μύθους και λόγους περὶ μαχῶν μεταξὺ Τιτάνων, Γιγάντων, Κενταύρων κτλ., ὡς ἐξηγεῖ κατωτέρω εἰς στ. 21 - 22..

Στ. 15. σπείσαντας δέ..., ἡ σπονδὴ ἐγένετο δι' ἀκράτου οἴνου χυνομένου εἰς τὰς φλόγας τοῦ βωμοῦ.

Στ. 18. οἶκαδ' ἄνευ προπόλου· τὸ νὰ μεταβῆ κανεὶς ἀπὸ τὸ συμπόσιον εἰς τὴν οἰκίαν του, χωρὶς νὰ ἔχη ἀνάγκη νὰ ὑποβαστάζεται

ὑπὸ ὑπέρητου, ἐθεωρεῖτο δεῖγμα σωφροσύνης· μόνον εἰς τοὺς γέροντας ἐπετρέπετο ἢ χρῆσις ὑπέρητου.

Στ. 21. Τιτᾶνες, Γίγαντες. Οὗτοι κατὰ τὴν παλαιὰν μυθολογίαν ἦσαν ῥωμαλέα, πελώρια καὶ πανίσχυρα ὄντα κινήσαντα συνεχεῖς ἐπαναστάσεις ἐναντίον τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου, τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων ἐπουρανίων θεῶν. Προφανῶς διὰ τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων ὑπεδηλοῦντο αἱ βίαιαι καὶ ἀκαταδάμαστοι φυσικαὶ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἐπάλαιον διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ μετάπλασιν τοῦ κόσμου. Αἱ γιγαντομαχίαι καὶ τιτανομαχίαι ἦσαν προσφιλῆ θέματα τῆς ποιήσεως, τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ζωγραφικῆς. Ὁ Ξενοφάνης ὅμως δὲν ἐπιδοκιμάζει τὴν εἰς τὰ συμπτώσια ἐξιστόρησιν τοιούτων μαχῶν καὶ ἐπαναστάσεων μεταξύ τῶν θεῶν καὶ θεωρεῖ ἀσέβειαν τὴν πίστιν εἰς τοιούτους μύθους.

Στ. 22. Κένταυροι. Οὗτοι ἦσαν ἄγριος Θεσσαλικὸς λαὸς οἰκῶν περὶ τὸ Πήλιον καὶ τὴν Ὀσσαν, ἔμπειρος εἰς τὴν ἵππασίαν, δι' ὃ ἐφάνταζοντο αὐτοὺς ὡς ἵππους μὲν κάτω, ἄνδρας δὲ ἄνω. Ὁ Ξενοφάνης θεωρεῖ ἐπίσης ἀνάξιον σωφρόνων ἀνδρῶν τὴν ἐξιστόρησιν τῶν ἀγρίων πράξεων ἐνὸς τοιούτου λαοῦ.

—Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ξενοφάνους; Ποῖον πνεῦμα τὸν διέπει ἀκόμη καὶ κατὰ τὰς ὥρας ἐνὸς εὐθύμου συμποσίου;

Θ Ε Ο Γ Ν Ι Σ

Θέογνις ὁ Μεγαρεὺς (550 - 500 π.Χ.) θεωρεῖται κατ' ἐξοχὴν **γνωμικὸς** ποιητής, διότι αἱ ἐλεγείαι του περιέχουν ἐν ἀφθονίᾳ γνώμας πολιτικὰς καὶ ἠθικὰς. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ποιητοῦ ἢ πατρὶς του καὶ ὅλαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ἐκλυδωνίζοντο ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν μεταξύ τῶν εὐπατριδῶν καὶ τοῦ δήμου. Ὁ Θέογνις εἶχεν ἀναμειχθῆ ζωνρῶς εἰς τοὺς πολιτικούς ἀνταγωνισμοὺς ταχθεὶς ὑπὲρ τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ μετὰ πάθους ἀποκρούσας τὴν ἐπικράτησιν τοῦ δήμου, τὸν ὁποῖον ἔβλεπε νὰ φέρεται καὶ νὰ ἄγεται ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν. Ἐπικρατήσαντος τοῦ δήμου ἐξωρίσθη καὶ ἐπὶ μακρὸν περιεπλανήθη μακρὰν τῆς πατρίδος του. Βραδύτερον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του ὑποκύψας εἰς τὸ νέον καθεστῶς. Δὲν ἔπαυσεν ὅμως νὰ ἐκδηλώνῃ τὰ ἀριστοκρατικὰ του φρονήματα, τὰ ὁποῖα ἐκφράζονται τολμηρῶς εἰς τὰς ἐλεγείας του. Παρ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ πολλοὶ στίχοι του διδάσκουν τὴν ἀρετὴν, ἀνεγινώ-

σκοντο παρά πάντων καὶ βραδύτερον εἰσῆχθησαν εἰς τὰ σχολεῖα. Ἐκ τῶν ἐλεγείων του σφάζονται 1400 περίπου στίχοι. Εἶναι ὅμως οὗτοι ἄθροισμα διαφόρων ἀποσπασμάτων χωρὶς ἐσωτερικὴν συνοχήν. Οἱ περισσότεροι τούτων ἀπευθύνονται πρὸς Κύρνον Πολυπαῖδην, ἀριστοκρατικὸν νέον Μεγαρέα, τὸν ὁποῖον ὁ ποιητὴς, ὡς πατὴρ διδάσκων, ζητεῖ νὰ κα-
ταστήσῃ ἀγαθὸν κατὰ τὴν ἀριστοκρατικὴν ἀντίληψιν.

13 (1). Εἰς Ἄπόλλωνα.

α) Στ. 1 - 4. ὦ ἄνα, κλητ. τοῦ ἀναξ.—σειο=σοῦ.—κλυθι, προστ. τοῦ κλύω εἰσακούω.

ΣτΙ 5 - 10. πότνια σεβαστή.—ραδινηῆς χερσίν (δοτ. ὄργ.)· ραδι-
νὸς εὐλύγιστος, κομψός.—τροχοειδῆς στρογγυλός.—ἀπειρεσίη κυκλι-
κὴ.—ἀμβρόσιος θεῖος.—γῆθησε, τοῦ γηθέω χεῖρω.— ἡ ἄλς (γεν.
τῆς ἁλός) ἡ θάλασσα, (ἐνῶ ὁ ἄλς τὸ ἁλάτι). — πολίος ὑπόλευκος.

β) Στ. 1. Λητοῦς υἱέ, Διὸς τέκος. Ὁ Ἄπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις
ἦσαν δίδυμα τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. Ὅπως ὁ Ἄπόλλων εἶναι
ὁ Φοῖβος (ὁ λάμπων), οὕτω καὶ ἡ ἀδελφὴ του εἶναι ἡ Φοῖβη (ἡ λάμ-
πουσα). Συμβολίζουν τὸ οὐράνιον φῶς, ὁ μὲν ἀδελφὸς ὡς ἥλιος, αὐτὴ δὲ
ὡς σελήνη. Διὰ τὴν γέννησίν των μυθολογεῖται, ὅτι ἡ Λητώ καταλη-
φθεῖσα ὑπὸ ὠδίνων ἦλθεν εἰς Δῆλον καὶ κρατηθεῖσα ἀπὸ τὸν ἱερὸν φοί-
νικα ἐγέννησε τὰ δύο τέκνα της παρά τὴν στρογγυλὴν λίμνην, ΒΑ τοῦ
ἐν Δήλῳ ἱεροῦ. Ὁ Ἄπόλλων ἦτο προστάτης τῆς ποιήσεως καὶ τῆς
μουσικῆς (κιθαρωδός, Μουσηγέτης). Διὰ τοῦτο ἐδῶ ὁ ποιητὴς ἐπικα-
λεῖται τὴν βοήθειάν του.

Στ. 5. Φοῖβε· ἐπίθετον τοῦ Ἄπόλλωνος σημαῖνον τὸν λάμποντα,
τὸν φωτεινὸν (ἐκ τοῦ φάος, φώως, φῶς).

Στ. 8. Δῆλος ἀπειρεσίη· ὀνομάζεται ἀπειρεσίη, ὡς μὴ ἔχουσα
πέρατα, διότι εἶναι κυκλική.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΕΙΣ ΚΥΡΝΟΝ

14 (2). I. Οὐδὲν φίλτερον πάτρης.

α) Στ. 1 - 6. Εὐρώτα (γενικὴ δωρ.).—δονακοτρόφος ὁ τρέφων
δόνακας (καλάμους).—ἐφίλευν (ἰων.)=ἐφίλου· φιλέω φιλοξενῶ.—

ἐπέρχομαι ἐπισκέπτομαι. — οὔτις μοι τέρψις... ἐκείνων (γεν-
ύποκειμ.) καθόλου δὲν μὲ ἕτερον αἰ περιποιήσεις ἐκεῖναι.—οὕτως
φίλτερον τόσον πολὺ ἀγαπητόν. — ἄρ(α) ἀληθῶς λοιπόν.

β) Στ. 1. ἤλθον..ἀγλαὸν ἄστν. Κατὰ τὸν πλάνητα βίον τοῦ ἐξορι-
στοῦ ὁ Θεόγνις περιῆλθε πολλοὺς τόπους· (ἐδῶ ἀναφέρει τὴν Σικελίαν, τὴν
Εὐβοίαν, τὴν Σπάρτην). Εἶδεν ἐκεῖ ὠραῖα καὶ εὐχάριστα πράγματα, εὔρε
φιλοξενίαν κτλ. Ἄλλ' ὅμως ἡ ψυχὴ του ποιητοῦ ἐπέτα πρὸς τὴν πατρίδα
του. Ὁ Κάλβος ἐκφράζει παρόμοια συναισθήματα εἰς τὸν «Φιλόπατρον»,
ὅταν λέγῃ διὰ τὴν πατρίδα του : « Ποτὲ δὲν σὲ λησμόνησα — ποτέ· καὶ ἡ
τύχη μ' ἔρριψε — μακρὰν ἀπὸ σέ· μὲ εἶδε — τὸ πέμπτον τοῦ αἰῶνος — εἰς
ξένα ἔθνη. — Ἄλλὰ εὐτυχὴς ἢ δύστηνος — ὅταν τὸ φῶς ἐπλούτει — τὰ
βουναὶ καὶ τὰ κύματα — σὲ ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν μου — πάντοτε εἶχον »...
« εἶναι γλυκὺς ὁ θάνατος — μόνον ὅταν κοιμώμεθα — εἰς τὴν πατρίδα ».
Πρβλ. καὶ Ὀδυσσεΐας ι, 27 : « οὗτοι ἔγωγε ἦς γαίης δύναμαι γλυκε-
ρώτερον ἄλλο ιδέσθαι ».

15 (3). II. Ἦν δὲ κακοῖσι συμμίσγης...

α) Στ. 1 - 8. ἴσθι, προστ. τοῦ οἶδα. — προσομιλῶ συναναστρέφο-
μαι. — ἔχομαι κρατοῦμαι, προσκολλῶμαι. — τὸν ἐόντα ὃν ἐκ φύσεως
ἔχεις. — συντίθεμαι συνάπτω. — ἔπη δύσφημα βλασφημία. ἔλπο-
μαι ἐλπίζω, νομίζω. — ἔνυμος ἀληθής, σωστός.

β) Στ. 5. Ὁ κακὸς δὲν γεννᾶται κακός· εἶναι ἡ θεωρία, καθ' ἣν ἡ
ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι χάρτης ἀγγραφος (tadula rasa). Τὸ περι-
βάλλον θὰ ἐπιδράσῃ ἐπ' αὐτοῦ, διὰ νὰ γίνῃ κακὸς ἢ καλός. Κάτι παρό-
μοιον εἶπεν ἀργότερον ὁ Σωκράτης : « οὐδεὶς ἐκῶν κακός ».

16 (4). III. Ὁ διπρόσωπος φίλος.

α) Στ. 1 - 8. εἰ τις ἐπαινέσῃ· τὸ εἰ μὲ ὑποτακτ. ποιητικόν. — ὄσ-
σον ὀρώης (αὐτὸν) ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται ἐνώπιόν σου. — νοσφίζομαι
ἀπομακρύνομαι (ἐκ τοῦ νόσφι χωριστά, μακρὰν). — ἄλλη (τοπ.) εἰς
ἄλλο μέρος. — ἰῆσι, γ' ἐν. ὑποτ. τοῦ ἱημι ἐκβάλλω, ἀπολύω (: ἱημι
γλῶσσαν κακὴν = κακολογῶ). — τοι βεβαίως, ἀληθῶς. — ἐταῖρος
ἀνὴρ σύντροφος. — φίλος οὔτι μάλ' ἐσθλός (ἐστι) δὲν εἶναι διόλου
πολὺ καλὸς φίλος. — ὅς κ' εἶπη = ὅς ἂν εἶπη. — λώια (συγκρ. τοῦ

ἀγαθός, ἐδῶ ἄνευ συγκρίσεως) εὐάρεστα.—**γιννώσκων**, ἐναντ. *μτχ.*—**βαρὺς ὀργήν** ἐπίμονος εἰς τὴν ὀργήν του.—**καί** (ἐπιδοτ.) ἔστω καί.—**φέρω** ὑποφέρω, ἀνέχομαι.—**ἀντὶ κασιγνήτου** ὡς ἀδελφός.—**φράζομαι** σκέπτομαι.—**ἐξοπίσω** εἰς τὸ μέλλον.

β) **Στ. 1.** εἰς τις ἐπαινέσῃ σε· οἱ πρὸς κολακείαν ἐπαινοῦντες φίλοι δὲν εἶναι πιστοί, λέγει καὶ ὁ Ἰσοκράτης: «πιστοὺς ἡγοῦ μὴ τοὺς ἀπαν ὅτι ἂν λέγῃς ἢ ποιῆς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρτανόμενοις ἐπιτιμῶντας» (Πρὸς Νικοκλέα, 28).

Στ. 6. φέρει· ἡ ἀνοχὴ τῆς ὀργῆς τοῦ φίλου εἶναι ὁ καλύτερος σωφρονισμὸς του. Καὶ ἐπὶ τούτου ὁ Ἰσοκράτης λέγει: «ὀμηλικτὸς δ' ἔσει... μὴ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμονέμοις μὲν αὐτοῖς εἶκων, πεπαιυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων» (Πρὸς Δημόνικον, 31).

17 (5). IV. Εἰλικρινεία.

α) **Στ. 1 - 6.** στέργω ἀγαπῶ.—**νόον δ' ἔχε** (ἐνν. ἄλλον) καὶ φρένας ἄλλας καὶ ἄλλα νὰ σκέπτεσαι μὲ τὸν νοῦν σου.—**πιστός**, ἐδῶ: εἰλικρινής.—**καθαρός** ἄδολος.—**θέμενος** ἐπιδεικνύων.—**ἀποειπών**, τοῦ ἀπόφημι διακηρύττω διαρρήθην (λέγω κάτι καθαρά καὶ ξάστερα).—**ἐχθαίρω** μισῶ.—**νεῖκος** ἔρις, ἔχθρα.—**αἰείρω** ἐγείρω, σηκῶ.—**ἀμφαδίην** ἀναφανδόν, δημοσίᾳ.—**δίχ' ἔχει νόον** εἶναι διβουλος.—**μιῆ γλώσση** ἐνῶ ἔχει μίαν γλῶσσαν.—**βέλτερος** προτιμότερος.—**ἔων**, ὑποθετικὴ *μτχ.*

β) **Στ. 6.** **Κύρνε**· ὄλαι αἱ συμβουλαὶ τῶν παρατιθεμένων ἀποσπασμάτων ἀπευθύνονται, ὡς ἐλέχθη εἰς τὸν νεαρὸν Κύρνον, τὸν Πολυπαῖδην (βλ. ἀνωτέρω εἰς βιογρ. Θεόγνιδος).

18 (6). V. Σπάνιος ὁ πιστὸς φίλος.

α) **Στ. 1 - 8.** **παῦρος** ὀλίγος. (*parvus, paulus*).—**ὁμόφρονα θυμὸν** τὴν αὐτὴν γνώμην.—**τῶν ἀγαθῶν, τῶν κακῶν** (οὐδ.) τῆς εὐτυχίας, τῆς δυστυχίας (τῶν φίλων).—**δίζημαι** ἀναζητῶ (ἢ *μτχ.* ὑποθ.).—**ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους** καθ' ὅλον τὸν κόσμον.—**οὖς**, ἀναφ. συμπερ.—**ὥστε τούτους**.—**μή... ἄγοι** νὰ μὴ ἤθελε περιλάβει (εἶναι δηλ. ὀλι-

γώτεροι ἀπὸ ὅσους ἤμπορεῖ νὰ περιλάβῃ ἓνα πλοῖον). — οἷσιν ἐπὶ γλώσση (σχῆμα καὶ ὅλον καὶ μέρος) = ὦν ἐπὶ γλώσση κτλ. — αἰσχρὸν χρῆμα ἐπὶ (ἀναστροφή) = ἐπὶ αἰσχρὸν χρῆμα.

β) **Στ. 1. Πολυπαῖδη·** πατρωνυμικὸν ἐκ τοῦ Πολυπαῖς, -ιδος πολυπάμων = πολυκτῆμων).

Στ. 4. ἴσον τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν μετέχειν. Οἱ περισσότεροι μετέχουν τῆς δυστυχίας, ἀλλ' ὄχι πάντοτε ἀπολύτως καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν φίλων. Καὶ ὁ Ἰσοκράτης συμβουλεύει νὰ ἐκλέγωμεν ὡς φίλους «μὴ μόνον τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας» (Πρὸς Δημόνικον, 26).

— Διατὶ τὸ συμπάσχειν ἅπαντ' ἀσχετότερον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ συγκαίρειν; Ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι δεῖγμα εὐγενεστερας ψυχῆς;

19 (7). VI. Ἡ πενία.

Στ. 1 - 4. τοι βεβαίως. — **θυμοφθόρος** ὁ κατατρώγων τὴν καρδίαν, ὁ καταστρεπτικὸς. — **ἀχρημοσύνη** στέρησις, ἔλλειψις. — **προφέρω** ὀνειδίζω. — **τάλαντον** ἢ ζυγαριὰ (τῆς τύχης). — **ἐπιρρέπω** κάμνω νὰ κλίνη. — **ἄλλοτε ἄλλως** ἄλλοτε πρὸς τὰ ἐδῶ καὶ ἄλλοτε πρὸς τὰ ἐκεῖ.

20 (8). VII. Ἡ Ἐλπίς

α) **Στ. 1 - 10. ἄλλοι δέ, ἐνν. θεοί.** — **ἐκπρολιπόντες, ἐνν. τοὺς ἀνθρώπους.** — **Οὐλυμπόνδε, εἰς τὸ ἔβαν:** ἐπῆγαν εἰς τὸν Ὀλυμπον. — **φθίνω** (καὶ φθίνομαι) ἐκλείπω σιγὰ σιγὰ, σβήνω. — **θέμιστες νόμοι, δικαιοσύνη.** — **ὄφρα τις ζῶει ἐν ὄσφ ζῆ κανεῖς.** — **εὐσεβέω περὶ θεοὺς** σέβομαι τοὺς θεοὺς. — **Ἐλπίδα προσμενέτω** (μεταφορ.) ἄς μένη πλησίον τῆς Ἐλπίδος, ἄς μὴ χάνῃ τὴν ἐλπίδα. — **εὐχόμενος** (χρον.) προσευχόμενος. — **ἀγλαός** θαυμαστός, ἐξαιρετός. — **μηρία, δηλ. τῶν θυσιαζομένων ζώων.** — **πύματος** τελευταῖος.

β) **Στ. 1. Ἐλπίς.** Ὁ ποιητὴς προσωποποιῶν τὴν ἐλπίδα ἀναφέρεται εἰς τὸν γνωστὸν μῦθον τῆς Πανδώρας, ἡ ὁποία ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Διὸς διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, διότι εἶχον λάβει παρὰ τοῦ Προμηθέως τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλαπέν πῦρ. Κατὰ τὸν μῦθον ἡ Πανδώρα κομίζουσα κεκλεισμένον πίθον πλήρη ἀγαθῶν ἔγινε δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἐπιμηθέως παρὰ τὴν συμβουλήν τοῦ ἀδελφοῦ του Προμηθέως· ὅταν δὲ

ἠνοιχθῆ ὁ πίθος, ἔφυγαν ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ ἐπέταξαν πρὸς τὸν οὐρανόν, πλὴν τῆς Ἐλπίδος, τὴν ὅποιαν ἐπρόλαβεν ὁ Ἐπιμηθεὺς νὰ κλείσῃ ἐντὸς τοῦ πίθου. Αὐτὴ λοιπὸν ἀπέμεινε ἔκτοτε μόνη παρήγορος διὰ τοὺς ἀνθρώπους θεά. Προφανῶς ὁ ποιητὴς συνθέτων τοὺς στίχους του ἐν τῇ ἐξορία, ὑποδηλοῖ τὴν κατέχουσιν αὐτὸν ἐλπίδα τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν πατρίδα· ἦτο αὕτη τὸ μόνον ἀγαθόν, τὸ ὅποιον τοῦ ἀπέμεινε.

Στ. 3. Πίστις, προσωποποιεῖ τὴν ἀμοιβαίαν μεταξύ τῶν ἀνθρώπων ἐμπιστοσύνην.

Στ. 4. Σωφροσύνη, προσωποποιεῖ τὴν μετριοπαθῆ φρόνησιν. — **Χάριτες**· δι' αὐτῶν προσωποποιεῖ ὁ ποιητὴς τὰς ἡθικὰς ἀρετὰς τῶν ἀνθρώπων. Αἱ Χάριτες ἦσαν κατὰ τὴν μυθολογίαν τρεῖς ἀδελφαί, ἡλιακαὶ θεότητες εἰκονίζουσαι γενικώτερον πᾶν τὸ ὄραϊον καὶ τὸ λαμπρὸν εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν ζωὴν.

— Ἡ προσωποποιεῖα εἰς τὴν ποίησιν καὶ εἰς τὰς τέχνας εἶναι συχνή. Ἀναφέρατε παραδείγματα.

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Σιμωνίδης ὁ Κεῖος πλὴν τῶν ἐξόχων χορικῶν ποιημάτων του ἔγραψε καὶ ἐλεγείας καὶ ἐπιγράμματα. Ἀπὸ τὰς ἐλεγείας του ἐσώθη τὸ κατωτέρω ἀπόσπασμα, τὸ ὅποιον περιέχει συμβουλὰς πρὸς νεανίαν. (Βλέπε εἰς τὸ τμήμα τῆς «Χορικῆς ποιήσεως» βιογραφικὴν εἰσαγωγὴν περὶ τοῦ ποιητοῦ, σελ. 131).

21. Ὑποθήκαι εἰς νέον.

α) **Στ. 1 - 6. χρῆμα** πρᾶγμα. — **ἔμπεδος** σταθερός, ἀναλλοίωτος. — **Χίος ἀνὴρ**, δηλ. ὁ Ὅμηρος. — **γενεὴ φύσις**, ζωὴ. — **παῦρος** ὀλίγος. — **οὐας** (γεν. οὐατος) οὔς. οὐασι δέχομαι = ἀκούω. — **ἐγκατατίθεμαι στέρνοισι** ἐναποθέτω εἰς τὴν καρδίαν μου.

Στ. 7 - 10. ὄφρα τις ἔχη ἐν ὄσῳ ἔχει. — **πολυήρατος** περιπόθητος, πολυθέλητος. — **κοῦφος θυμὸς** ἐλαφρὸς νοῦς. — **ἀτέλεστος** ἀνεκτέλεστος, ἀπραγματοποιήτος. — **πόλλ' ἀτέλεστα νοεῖ** συλλαμβάνει πολλὰ ἀπραγματοποιήτα ὄνειρα. — **ἐλπίς** πρόβλεψις. — **φροντίς** σκέψις. — **κάματος** νόσος.

Στ. 1 - 14. νήπιοι ἀνόητοι. — οἷς = οὔτοι, οἷς. — ταύτη κεῖται νόος σκέπτονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. — βιότου ποτὶ τέρμα ὡς πρὸς τὰ ὅρια τῆς ζωῆς. — τλῆθι (προστ. ἀχρήστου ῥ., τοῦ ὁποίου προκ. τέτληκα, ἀόρ. ἔτλην) τόλμησον· ψυχῇ τλῆθι δεῖξε τὴν ψυχικὴν σου δύναμιν. — χαριζόμενος προσφέρων (εἰς τοὺς ἄλλους). — τῶν ἀγαθῶν (γεν. διαιρ. οὐδ.) ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ σου.

β) **Στ. 2.** Χίος ἀνὴρ λέγεται ὁ Ὅμηρος, διότι ἡ Χίος ἐθεωρεῖτο πατρίς του (ἀν καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις ἐρίζουσι περὶ αὐτοῦ).

Στ. 3. οἷη περ φύλλων γενεή· εἶναι στίχος ἐκ τῆς Ἰλιάδος Ζ, 146 (πρὸς Μιμνέρμου « Ἡ νεότης » 7,1).

2. ΤΟ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)

Ὁ Σιμωνίδης εἶναι κυρίως χορικός ποιητής, ἔγραψεν ὅμως καὶ πολλὰ ἐπιγράμματα μετ' ἐξαιρετικῆς τέχνης. (Βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμῆμα τῆς « Χορικῆς ποιήσεως », σελ. 131).

22 (1). Εἰς τοὺς Μαραθωνομάχους Ἀθηναίους (490 π.Χ.).

α) προμαχῶ τινος μάχομαι ὑπέρ τινος. — χρυσοφόρος φορτωμένος μὲ χρυσάφια. — ἐστόρεσαν κατέβαλον, κατενίκησαν (τοῦ ἀχρ' ἀτορέννυμι).

β) Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι ἡ βραχυλογία καὶ ἡ ἐκφραστικὴ δύναμις τοῦ νοήματος. Δύο ἢ τέσσαρες τὸ πολὺ στίχοι εἶναι τὸ κανονικὸν καὶ σύνθηρες μῆκος αὐτοῦ. Εἰς τὸ παρὸν ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης διὰ δύο στίχων ἐπέτυχε νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Μήδους, δηλῶν τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα.

Λέγει χρυσοφόρους τοὺς Μήδους, διότι ἐφόρουσαν χρυσᾶ κοσμηματα (φέλια, στρεπτοὺς κτλ.) κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν.

23 (2). Εἰς Θερμοπύλας (480 π.Χ.).

α) (τᾶδε δωρ. τύπος ἀντὶ τῆδε) ἐδῶ, (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας). — τίτορες τέσσαρες.

β) Τὸ ἐπίγραμμα ἦτο ἐπὶ στήλης στηθείσης ἐπὶ τόπου, ἀναφέρεται

δὲ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ὀλίγων χιλιάδων Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι μετὰ τῶν τριακοσίων τοῦ Λεωνίδου κατέλαβον τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, διὰ τὴν ἐμποδίσουσαν τὴν διάβασιν τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ ἀνερχομένου εἰς τρία ἑκατομμύρια ἀνδρῶν. Μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἐφιάλτου παρέμειναν ἐκεῖ οἱ τριακόσιοι Σπαρτιαῖται, διὰ τοὺς ὁποίους ἐγγράφη τὸ κατωτέρω.

23 (3). Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις (480 π.Χ.)

α) (**ξείν**(ε) =ξένε.—**ἀγγέλλειν**, ἀπαρέμφ. ἀντὶ προστακτικῆς =ἀγγελλε.— **τῆδε** ἐδῶ (δηλ. εἰς τὰς Θερμοπύλας).— **ῥῆμα** ῥητὴ διαταγή.

β) Ἡ ῥητὴ διαταγή, ἡ ὁποία ἴσχυε πάντοτε διὰ τοὺς Σπαρτιατάς ἦτο τὸ νὰ μὴ ὑποχωροῦν ποτὲ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ πίπτουν μέχρις ἑνός. Τὸ **πειθόμενοι** δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναγκαστικότητος, ἀλλὰ τῆς ἀνεπιφυλάκτου καὶ ὀλοψύχου ἀποδοχῆς τῶν κελευσμάτων τῆς πατρίδος καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν πατροπαράδοτον νόμον. Τὸ ἐπίγραμμα εἶχεν ἀναγραφῆ ἐπὶ τοῦ τύμβου τῶν πεσόντων καὶ κατέστη περιώνυμον .

25 (4). Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου (480 π.Χ.) .

α) **εὐκλέας** εὐκλεεῖς, ἐνδόξους (κτηγρμ. εἰς τὸ ἐννοούμενον **τούςδε**, τούτους, αἱ...)-**αἶα** γῆ (ἄλλος τύπος τοῦ **γαῖα**). — **κέκευθε** (πρκ. μέσημ. ἐνεστ. τοῦ **κεύθω**) κρύπτει, καλύπτει. — **σεῖο** σοῦ. — **εὐρύχωρος** εὐρύχωρος, μεγάλη. — **πλείστων δὴ** κλπ., ἡ σειρά : **δεξάμενοι πολέμῳ σθένος πλείστων τόξων** κλπ., ὑπομείναντες ἐν πολέμῳ τὴν δύναμιν τῶν κλπ. — **Μηδεῖων** Μηδικῶν, τῶν Μήδων.

β) Τοῦτο εἶναι ἄλλο ἐπίγρ. ἀφιερωμένον εἰς τὸν Λεωνίδα, ὡς ἀρχηγὸν τῶν 300. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 δίστιχα.

26 (5). Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμῖνι Κορινθίους(480 π.Χ.) .

α) **ναίω** κατοικῶ. — **ἄμ(ε)** ἡμᾶς, δωρ. (ὄνομ. **ἄμιες**). — **ἔχει** κατέχει, κρατεῖ.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εὐρέθη εἰς Ἀμπελάκιον τῆς Σαλαμῖνος. Ἀναφέρεται εἰς τὴν συμβολὴν τῶν Κορινθίων, οἱ ὅποιοι ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ἀδεΐμαντον διεκρίθησαν κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, παρὰ τὰς προηγουμένας διαφωνίας των πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Στ. 1. εὐδρον, διὰ τὰ ἄφθονα ὕδατα τῆς Κορίνθου.

Στ. 2. Αϊαντος νᾶσος Σαλαμῖς, διότι τῆς Σαλαμῖνος εἶχε βασιλεύσει κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους ὁ Τελαμών, πατὴρ τοῦ Τελαμωνίου Αἴαντος.

Στ. 3. Φοινίσσας· ὡς γνωστόν, ὁ στόλος τῶν Περσῶν ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον Φοινικικός.

27 (6). Εἰς πεσόντας ἦρωας

ἄσβεστον κλέος ἀκατάλυτον, ἀθάνατον δόξαν. — περί...**θέντες** (τμήσις) **πατρίδι** περιβαλόντες τὴν πατρίδα.—**ἀμφιβάλλομαι** περιβάλλομαι.—**κυάνεον** σκοτεινὸν (ἡ ἔλξη περιφρασις : ἀπέθανον).—**σφ'**, **σφέ**, **σφᾶς** αὐτούς.—**καθύπερθεν** (εἰς τὸ κυδαίνουσα) ἄνωθεν.—**κυδαίνω** δοξάζω.—**ἀνάγω** ἄγω ἐπάνω (ἔρμ. ὀδηγεῖ αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς).—**ἐκ δώματος Ἄιδου** ἐκ τοῦ Ἄιδου, ἐκ τοῦ κάτω κόσμου.

28 (7). Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν πεσόντας ἦρωας.

ἐκ πάντων πρὸ πάντων.—**περιτίθημι** περιβάλλω (κυρίως ἐπὶ ἐνδυμάτων), ἐδῶ μεταφορικῶς : **περιτίθημι τῇ Ἑλλάδι ἐλευθερίην** ἐλευθερώω τὴν Ἑλλάδα.—**χρῶμαί τι** ἔχω κάτι.—**εὐλογία** ἔπαινος, δόξα.

29 (8). Σκωπτικὸν εἰς Τιμοκρέοντα Ῥόδιον.

α) **φραγῶν... πιῶν...**, αἱ μτχ. χρόν.—**κακὰ λέγω** κακολογῶ.
β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων **σκωπτικῶν**. Ἀναφέρεται εἰς τὸν ὁμοτέχον τοῦ Σιμωνίδου Τιμοκρέοντα, πρὸς τὸν ὁποῖον οὗτος εἶχε μεγάλην ἐχθρότητα. Ὁ Τιμοκρέων ἦτο ἀθλητὴς καὶ ἐφημίζετο διὰ τὴν πολυφαγίαν καὶ τὴν κακογλωσσίαν του.

30 (9). Εὐτράπελον ἀφιέρωμα.

α) **Σῶσος, Σωσώ**, ὀνόματα δύο ἀδελφῶν πιθανῶς.—**Σῶτερ Ζεῦ**.—**τόνδ' ἀνέθηκαν**, εἶναι ἄγνωστον τὸ ἀνάθημα.—**ἐσώθη**, ἄγνωστον ἐπίσης ἐκ ποίου κινδύνου.

β) Τὸ ἐπίγραμμα εἶναι εὐτράπελον καὶ ἔχει ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τὴν **παρήχησιν**.

ΠΛΑΤΩΝ

Ὁ μέγας Ἀθηναῖος φιλόσοφος Πλάτων, υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος (427 -

ρ47), ἐπιφανέστατος μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ἰδρυτὴς τῆς περιωνύμου φιλοσοφικῆς Σχολῆς, τῆς λεγομένης Ἀκαδημίας, συγγραφεὺς πλείστων φιλοσοφικῶν συγγραμμάτων, ἔγραψε καὶ ποιήματα. Ἀργότερον, ὅταν ἀφωσιώθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ὑπετίμησε τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς ἀπέβαλεν ἀπὸ τὴν ἰδανικὴν « Πολιτείαν » του. Πάντως τὰ σαφῆζόμενα ἐπιγράμματα τοῦ Πλάτωνος μαρτυροῦν θαυμαστὴν ποιητικότητα.

31 (1). Εἰς τοὺς μακρὰν τῆς πατρίδος ἀπαχθέντας Ἐρετριεῖς.

α) ἄγχι πλησίον. — Σοῦσα, πρωτ. τῆς Περσίας.— ὄσσον, ἐπίορ.— ἀφ' ἡμετέρης (γῆς) μακρὰν τῆς πατρίδος μας.

β) Ὁ Δᾶτις καὶ ὁ Ἀρταφέρνης, μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ἐρετρίας (490) π.Χ., ἀπέστειλαν εἰς τὸν Δαρεῖον δεσμίους τοὺς συλληφθέντας Ἐρετριεῖς, οὗτος δὲ κατόπισεν αὐτοὺς ἐν θέσει τῆς Κισσίας, παρὰ τὰ Σοῦσα, ἣ ὁποία ἐκαλεῖτο Ἀρδέρικκα. Εἰς τούτους εἶναι ἀφιερωμένον τὸ ἐπίγραμμα, διερμηνεῦον τὴν πανελληνίον συγκίνησιν διὰ τὸν ἐκπατρισμὸν τοσοῦτων ἐλευθέρων Ἑλλήνων.

32 (2). Εἰς φίλον του οὐρανοδίφην.

α) ἀστήρ, κτηγρμ.— ἐν ζωοῖσιν μεταξύ τῶν ζώωντων. — Ἐῶς Ἐωσφόρος (Αὐγερινός). — ἐν φθιμένοις μεταξύ τῶν νεκρῶν.

β) Ὡς γνωστὸν ἡ Ἀφροδίτη, πλανήτης τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος, ἀνατέλλει ὀλίγας ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ τότε λέγεται Ἐωσφόρος (κοιν. Αὐγερινός), δύει δὲ ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ λέγεται Ἐσπερος (κοιν. Ἀποσπερίτης).

— Προσέξατε τὴν παρομοίωσιν καὶ τὴν ἀντίθεσιν, ἣ ὁποία ἐνυπάρχει εἰς τοὺς δύο στίχους, νόηματος πρὸς νόημα καὶ λέξεως πρὸς λέξιν.

33 (3). Εἰς Σαμφώ.

α) ὀλιγῶρως ἀπροσέκτως, ἀπερισκέπτως (ὀλιγωρῶ). ἦνιδε ἰδοῦ.

β) Βλέπε περὶ τῆς Σαμφοῦς εἰς τὸ τμήμα τῆς « Μελικῆς ποιήσεως » (σελ. 121).

34 (4). Εἰς ἀπολέσαντα χρυσὸν καὶ εὐρόντα βρόχον.

α) βρόχος θηλειά. — ὁ χρυσὸν κλπ., ἡ σειρά : ὁ οὐχ εὐρῶν τὸν χρυσὸν, ὃν λίπεν, ἤψεν βρόχον, ὃν εὔρε· ἤψεν τοῦ ἄπτω, ἐδῶ = ἐξάπτω, ἀναρτῶ, κρεμῶ διὰ ν' ἀπαγχονισθῶ.

Ὁ Θουκυδίδης (470 - 395 π.Χ.), ὁ μέγιστος ἱστορικὸς τῶν αἰώνων, ἔγραψε τὸ κατωτέρω ἐπιγράμμα, ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἔξοχον τραγικὸν ποιητὴν Εὐριπίδην (485 - 407 π.Χ.), ἀποθανόντα ἐν Μακεδονίᾳ.

35. Εἰς Εὐριπίδην.

μνημα... Εὐρ., ἐνν.—**ἐστί.**—**ἴσχω** ἔχω, κρατῶ.—**γῆ Μακεδῶν** (περίφρασις) Μακεδονία.—**τῇ** (τοπ.) ἐκεῖ.—**δέξατο** ὑποκμ. **Εὐριπίδης** (ἀντικ. **τέρμα βίου**).—**Ἑλλάδος Ἑλλάς** (ποιητικὴ φράσις) τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τῆς Ἑλλάδος, δηλ. αἱ Ἀθῆναι.—**μούσαις** (δοτ. ὀργανικῆ) διὰ τῆς ποιήσεως.

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

Ὁ Ἀνακρέων εἶναι κυρίως μελικὸς ποιητής, ἔγραψεν ὅμως καὶ ἐπιγράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων σφίζεται τὸ κατωτέρω. (Βλέπε περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ τμήμα τῆς Μελικῆς ποιήσεως, σελ. 125 - 126).

36. Ἡ μυκωμένη βοῦς.

α) **τὰν ἀγέλαν τὴν ἀγέλην.**—**πόρρω** μακράν.—**νέμω** ὀδηγῶ εἰς βοσκήν.—**βοίδιον**, ὑποκορ. τοῦ **βοῦς**.—**ἐμπνους** ὁ ἔχων πνοήν, ζῶν.—**συνεξελαύνω** ὀδηγῶ καὶ ἄλλο τι (μαζὶ) πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος, παρασύρω.

β) **Μύρων.** διάσημος Ἀθηναῖος γλύπτης, σύγχρονος τοῦ Φειδίου, ἐξ Ἑλευθερῶν (παρὰ τὰ σύνορα τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας). Περίφημα ἔργα του εἶναι ὁ δισκοβόλος καὶ ἡ **μυκωμένη βοῦς**, ἥτις εἶχε τὴν φυσικότητα, ὥστε ὡς λέγεται, ἀκόμη καὶ μύσχος ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαπατηθῆ καὶ νὰ πλησιάσῃ, ἵνα θηλάσῃ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ

Φίλιππος ὁ Θεσσαλονικεὺς εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Τιβερίου (14 - 17 μ.Χ.). Ἐγραψεν ἐπιγράμματα ἰδικά του καὶ συλλογὴν ἐπιγραμμάτων ἀρχαίων ποιητῶν ὑπὸ τὸν τίτλον « Στέφανος ».

37. Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Ὀλύμπιον Δία.

Τὸ ἐπιγράμμα τοῦτο εἶναι περιώνυμον. Ὁ μέγας Ἀθηναῖος γλύπτης Φειδίας (5ος π.Χ. αἰ.) εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀνδριαντοποιὸς τῆς ἀρχαϊ-

τητος. Πλὴν τῶν ἄλλων, περίφημον ἔργον του εἶναι καὶ τὸ χρυσελεφάν-
τινον ἄγαλμα τοῦ Διὸς τῆς Ὀλυμπίας, ἐν τῶν ἐπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου.

ΠΑΛΛΑΔΑΣ

Καὶ ὁ Παλλαδάς ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας εἶναι μεταγενέστερος ἐπιγραμ-
ματοποιός, ἀκμάσας ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου (383 - 408 μ.Χ.).

38. Συμβουλή πρὸς ὑπομονήν.

α) Εἰς τὸ ἐπίγρ. τοῦτο ὁ ποιητὴς λογοπαικτεῖ διὰ τῆς διπλῆς σημα-
σίας τοῦ **φέρω** = 1) φέρω, ὀδηγῶ παρασύρω· 2) ὑποφέρω, ἀνέχο-
μαι. — **τὸ φέρον** ἢ **τύχη** (ἢ ὁποῖα ὀδηγεῖ τὰ πάντα). — **φέρε** ὑπό-
μενε. — **φέρου** ἄφησε τὸν ἑαυτὸν σου νὰ φέρεται, νὰ ὀδηγῆται (ὅπου
θέλει ἢ τύχη). — **καὶ τὸ φέρον** .. καὶ παρὰ ταῦτα ἢ τύχη σὲ φέρει.

β) Πρβλ. τὸ περίφημον ποίημα τοῦ Κ. Χατζοπούλου : « Ἄσ' τῆ
βάραρα στὸ κύμα, ὅπου θέλει νὰ τρέχη — ἀς ὀρίζη τὸ ἀέρι τιμόνι, πανί...
ἀς τὸ φέρη ὅπου θέλει τὸ ἀέρι, ὅπου ξέρει τὸ ἀέρι » (« Ἄπλοῖ τρόποι »).

— **Εἶναι ὀρθὴ ἢ γνώμη**, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει ν' ἀφήνεται ἐρμαιον
τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, χωρὶς ν' ἀντιδρᾷ διὰ τῆς ἰδίας βουλήσεως ;

ΑΔΕΣΠΟΤΑ

39. Εἰς νεαράν παρθένον.

ὦρη παντοθαλῆς ἢ ἀνοιξίς, ἢ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν ὅλα
θάλλουν. — **πρωτοφανῆς καλύκων** ἢ πρώτη ἐμφανισθεῖσα κάλυξ τοῦ
ἀνθους, πρωτολούλουδο. — **μέλλουσα γάμψ μείγνυσθαι** μελλόνυμ-
φος. — **ἐν φθιμένοις** μεταξὺ τῶν νεκρῶν.

40. Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολύτεκνον Καλλικράτειαν.

α) **ἐδρακόμην**, τοῦ **δέρκομαι** = βλέπω. — ὁ **σκίπτων** βακτηρία
(**σκίμπτομαι** = στηρίζομαι).

β) Εἶναι ἐπιτύμβιον ἐπίγραμμα ἀγνώστου ποιητοῦ.

41. Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) **ἐκ ζωῆς**, ἐνν. οὔσης· **ζωός** ζωντανός (ἤμην ζωντανή καὶ οἱ
θεοὶ μὲ ἔκαμον λίθον). — **ἐμπαλιν** ἀντιστρόφως.

β) Ἡ Νιόβη ἦτο κόρη τοῦ Ταντάλου καὶ σύζυγος τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Ἀμφίονος. Κατὰ τὸν μῦθον ἡ Νιόβη ἀπέκτησεν 6 υἱοὺς καὶ 6 θυγατέρας, ἐπειδὴ δὲ ὑπερηφανεύθη διὰ τοῦτο καὶ ἐμυκτήριζε τὴν Λητώ, ὡς ἔχουσαν δύο μόνον τέκνα, ἐτιμωρήθη σκληρῶς· τὰ μὲν τέκνα τῆς κατετοξεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, αὐτὴ δὲ πλήρης πένθους ἐπανῆλθε πλησίον τοῦ πατρὸς τῆς εἰς τὸ Σίπυλον τῆς Φρυγίας, ὅπου ἀπελιθώθη ὑπὸ τῶν θεῶν, κλαίουσα καὶ ὡς λίθος ἀκόμη τὴν πικρὰν μοῖραν τῆς. Ταύτην — λέγει τὸ ἐπίγραμμα — ἐπανάφερεν εἰς τὴν ζωὴν διὰ τοῦ ἔργου τοῦ ὁ Πραξιτέλης, εἷς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων γλυπτῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ Δ' π.Χ. αἰῶνος.

42. Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν.

α) ὑποτρέχω ὑπεισδύω, χώνομαι. — ἀμφιχύνομαι χύνομαι ὀλόγυρα.

β) Τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Σατύρου ἦτο ἐν ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἔργα τοῦ Πραξιτέλους. Παρίστανε τὸν Σάτυρον ἐν ἀναπαυτικῇ στάσει στηριζόμενον ἐπὶ κορμοῦ δένδρου μὲ ὕψος πλήρους ἀμεριμνησίας. Τὸν Σάτυρον τοῦτον οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν « περιβόητον ». Ἀντίγραφον αὐτοῦ σφίζεται εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Καπιτωλίου τῆς Ῥώμης. — Σάτυροι ἦσαν κατώτεραι θεότητες, ἀκόλουθοι τοῦ Διονύσου, ἐξεπροσώπουσαν δὲ τὰς εὐθύμους διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων.

43. Ἐπὶ ἀνδριάντος Δημοσθένους.

α) γνῶμη φρόνησις. — Ἄρης Μακεδῶν οἱ πολεμικοὶ Μακεδόνες (ἀ ν τ ο ν ο μ α σ ί α).

β) Ὁ κορυφαῖος τῶν Ἑλλήνων ρητόρων Δημοσθένης ὁ Ἀθηναῖος, (384 - 322 π.Χ.), ὁ ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἀγωνισθεὶς μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς μακεδονικῆς κυριαρχίας, ἠτόκτόνησε πῖων δηλητήριο ἐν Καλαυρείᾳ, — ὅπου νῦν ὁ Πόρος, — ἐντὸς τοῦ ἐκεῖ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ 280 π.Χ. στήσαντες ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνδριάντα αὐτοῦ, ἔργον τοῦ ἀνδριαντοποιοῦ Πολυεύκτου, ἐπέγραψαν τὸ περίφημον τοῦτο ἐπίγραμμα.

— Ποῖα τὰ εἶδη τῶν περιεχομένων ἐδῶ ἐπιγραμμάτων ; Συγκρίνατέ τα μὲ γνωστὰ ἐπιγράμματα τοῦ Σολωμοῦ καὶ ἄλλων νέων Ἑλλήνων ποιητῶν.

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ

Ὁ Ἀρχίλοχος (680 - 629 π.Χ.) ἐγεννήθη εἰς τὴν Πάρον. Ἐζήσθη βίον περιπετειώδη. Νέος ὢν μετέσχεν ἀποικίας ἐκπεμφθείσης ἐκ Πάρου εἰς Θάσον. Ἐκεῖ ἀτυχήσας εἰς πόλεμον ἐναντίον τῶν γειτόνων τῆς Θάσου Θρακῶν Σαίων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του. Μετ' ὀλίγον μνηστευθεὶς τὴν Νεοβούλην, θυγατέρα τοῦ Παρίου Λυκάμβου, ἐγκαταλείπεται ὑπ' αὐτῆς. Τότε ὁ ποιητὴς γράφει τόσον λυσσώδεις ἰάμβους ἐναντίον αὐτῆς καὶ τοῦ πατρὸς τῆς, ὥστε, ὡς λέγεται, ἔφερον εἰς ἀπόγνωσην τὸν Λυκάμβην, ὁ ὁποῖος μὴ δυνάμενος ν' ἀνεχθῆ τοὺς ὄνειδισμοὺς ἀπηγχοῖσθη μετὰ τῶν θυγατέρων του. Μετὰ τοῦτο ὁ Ἀρχίλοχος φεύγει ἐκ Πάρου. Ζῆ ταραχώδῃ βίον πλανώμενος καὶ θεραπεύων τὰς Μούσας ὡς ποιητὴς καὶ τὸν Ἄρην ὡς μισθοφόρος. Τέλος φονεύεται εἰς τινα μάχην πρὸς τοὺς Ναξίους. Παρ' ὄλην τὴν δηκτικότητα καὶ τὴν ἐμπάθειαν τῶν στίχων του ἐτιμῆθη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς δευτέρος Ὅμηρος. Εἰς τὸ Βατικανὸν σφύζεται ἀρχαία μαρμαρίνη κεφαλὴ μὲ δύο πρόσωπα, εἰκονίζοντα τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Ἀρχίλοχον. Μετεχειρίσθη εἰς τὴν ποίησίν του πολλὰ μέτρα καὶ ἐποίησεν ἐλεγείας, ἰάμβους, ὕμνους πρὸς τοὺς θεοὺς κ.ἄ. Ἀτυχῶς μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα τούτων διεσώθησαν.

44 (1). Περιγραφή τῆς Θάσου.

α) ὥστε ὡσάν. — Ὑλῆ δάσος. — ἐπιστεφῆς κεκαλυμμένη, στεφανωμένη. — ἐφίμερος ποθητός, θελκτικός. — ἐρατὸς ἀξιαγάπητος.

β) Σῆρις (γεν. Σίριος), ποταμὸς ἐν Παιονίᾳ τῆς Μακεδονίας (περὶ τὴν σημερινὴν Γουμένισσαν). Ἡ περιγραφή αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν τραχεῖαν καὶ ὄρεινὴν Θάσον, ἔπου ὁ Ἀρχίλοχος εἶχε δοκιμάσει πολλὰ ἀπογοητεύσεις ὡς μισθοφόρος.

45 (2). Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγκόσμια.

οὔ μοι μέλει (οὐχὶ ἀπροσώπως, ὑποκμ. τὰ Γύγω) = δὲν με ἐνδιαφέρουν. — τὰ Γύγω (συνίζ.) τὰ πράγματα τοῦ Γύγου, ὁ πλοῦτος τοῦ Γύγου. Γύγης, βασιλεὺς τῶν Λυδῶν, παροιμιώδης διὰ τὸν πλοῦτόν του. —

εἶλέ με με κατέλαβε (π ρ ο σ ω π ο π ο ι ῖ α). — **πω** ποτέ. — **ζῆλος** ζηλοτυπία, φθόνος. — **ἀγαιομαι** θαυμάζω, ζηλεύω. — **θεῶν ἔργα** τὰ δημιουργήματα τῶν θεῶν, τὰ θεῖα μεγαλοργήματα. — **ἐρέω** (ἰων.) : ἐράω = ἐπιθυμῶ. — **ἀπόπροθεν** πολὺ μακρὰν. — **ἐμῶν ὀφθαλμῶν** τῶν βλέψεων, ἐπιδιώξεών μου.

46 (3). Ἡ μεγαλαυχία

α) **φιλέω** (συνίζ.) ἀγαπῶ. — **μέγας**, ἐνταῦθα = ὑψηλός, ὀγκώδης. — **διαπλίσσομαι** (δωρ. **πλιξ** = βῆμα) βηματίζω με μεγάλα βήματα, μεταφορικῶς : μεγαλαυχῶ. — **γαῦρος** κομπάζων, ὑπεροπτικός. — **βοστρύχοισι**, δοτ. τῆς αἰτ. — **ὑποξυράομαι** μισοξυρίζομαι οἱ σχετικῶς νέοι τὴν ἡλικίαν πολεμισταὶ ἄφηνον πάγωνα, διὰ τὰ φαίνονται ἀγριώτεροι. — **εἶη μοι** δι' ἐμὲ ἄς εἶναι. — **σμικρός**, δηλ. κατὰ τὸ ἀνάστημα. — **περὶ κνήμας ἰδεῖν** ὡς πρὸς τὰς κνήμας. — **ροϊκός** κυρτός, στρεβλός (ῥαιβοσκελής : στραβοπόδης). — **ἀσφαλῶς**, συνίζ. — **πλέος** πλήρης. **καρδίη** (μεταφ.) τόλμη, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν « ἔχει καρδιά : εἶναι γενναῖος ».

47 (4). Ἐκ θεῶν τὰ πάντα.

α) **Στ. 1 - 5.** **τίθημι** ἀναθέτω, ἐμπιστεύομαι. — **ἐκ κακῶν** (οὐδ.) ἀπὸ τὴν δυστυχίαν. — **ὀρθῶ** ἀνορθῶν, ἐγείρω. — **μάλ' εὖ βεβηκότας** ἐνῶ ἴσταντο ἀσφαλῶς. **κλίνω** καταρρίπτω. — **καὶ πλανᾶται**, ἐνν. ὑποκ. ὁ **ἀνὴρ**. — **χρήμη** ἔλλειψις, στέρησις (ἢ δοτ. τῆς αἰτίας). — **βίου** τῶν πρὸς τὸ ζῆν. — **παρήγορος νόου** ἔξω φρενῶν, χαλαρωμένος κατὰ τὸν νοῦν (ἐκ τοῦ **παρα-εἶρω**).

β) **Στ. 5.** **βίου χρήμη πλανᾶται** ὁ ποιητὴς ὑποδηλοῖ τὰς πλήρεις στερήσεων περιπλανήσεις τοῦ ἰδίου. — **παρήγορος** ἐλέγετο κυρίως ὁ ἵππος ὁ προσρητημένος εἰς τὰ πλάγια, διότι ἐκτὸς τῶν δύο ἵππων τῶν ἐξευγμένων ὑπῆρχε συνήθως καὶ τρίτος, ἀναπληρωματικός. Ὁ πρόσθετος οὗτος ἐδένετο μετὰ **παρηγορίας** (χαλαρωμένα λωρία) παραλλήλως πρὸς τοὺς δύο ἄλλους· ἦτο δηλ. ἔξω τοῦ ζυγοῦ, χωρὶς νὰ σύρη βάρος. Ἐδῶ κατὰ μεταφορὰν λέγεται **παρήγορος** ὁ χαλαρωμένος νοῦς (δι' ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἔχει χαμένον τὸν νοῦν τοῦ ἀπὸ τὰς δυστυχίας).

48 (5). Θάρρος εἰς τὰς δοκιμασίας.

α) **θυμὸς** ψυχὴ. — **ἀμύχανος** ἀνυπόφορος. — **κῆδος** φροντίς, θλί-

φισ. — **κυκῶμαι** συνταράσσομαι, στενοχωροῦμαι. — **ἀναδύομαι** ὀρθῶ-
νομαι, ἐγείρομαι. — **δυσμενῆς** ἐχθρός. — **ἀλέξομαι** ὑπερασπίζομαι. —
προσβάλλω στέρον = στρέφω τὸ στῆθος μου ἐναντίον (τῶν ἐ-
χθρῶν). — **αἱ δοκοὶ** αἱ προσδοκίαι, αἱ ἐνέδραι. — **ἀμφάδην** ἀναφαν-
δόν, φανερά, — **χαρτὸς** ὁ προξενῶν χαράν. — **ἐπὶ χαρτοῖσιν** (οὐδ.)
εἰς τὰς εὐτυχίας. — **ἀσχαλάω** (καὶ **ἀσχάλλω**) λυποῦμαι, θλί-
βομαι. — **μὴ λίην (λίαν)**, ἀνήκει ἀπὸ κοινοῦ καὶ εἰς τὰς δύο προτ. —
ῥυσμός ῥυθμός (= ποῖος ῥυθμός κυβερνᾷ τὰ ἀνθρώπινα).

β) Καὶ ἐδῶ ὁμιλεῖ ἐξ ἰδίας ἐμπειρίας ὁ πολλὰ παθὼν ποιητής.

— Ποῖος ὁ ρυθμός τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων κατὰ τὸν ποιητὴν ;

49 (6). Τὰ πάντα πιθανά.

α) **χρήματα** πράγματα. — **ἄελπτον** ἀνέλπιστον, ἀπροσδόκητον. —
ἀπώμοτον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βεβαιουῦμεν ἐνόρκως ὅτι δὲν δύναται νὰ
γίνη (οὐδ' **ἀπώμοτον** οὔτε ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ ὀρκισθῆ ὅτι εἶναι ἀδύ-
νατον). — **ἔθηκε** ἔκαμε, ἔφερε. — **λυγρὸς** ὀλεθριος, τρομερός. — **ἐκ δὲ**
τοῦ ἀπο τότε. — **κάπῑελπτα (καὶ ἐπίελπτα)** ἐλπιστά, πιστευτά. — **εἰσ-**
ορῶν δι' ὅσα βλέπει. — **ἀνταμείβομαι** ἀνταλλάσσω, — **νομὸς** τόπος
διανομῆς. — **ἐνάλιος** θαλάσσιος (ἐν τῇ ἀλί). — **δελφοῖσιν**, ἔμμεσον
ἀντικ. τοῦ ἀνταμείψονται. — **σφιν**, δηλ. εἰς τὰ θηρία. — **τοῖσι**
δ' ἡδὺ ἦν ὄρος εἰς τὰ ὅποια (θηρία) ὅμως προηγουμένως ἦτο εὐχά-
ριστος ἡ διαμονὴ εἰς τὸ ὄρος.

β) **Στ. 3.** **ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτα**· προφανῶς ὁμιλεῖ δι'
ἐκλειψιν τοῦ ἡλίου, τὴν ὁποίαν οἱ ἀρχαῖοι θεώρουν ὡς προμηνύουσιν
συμφορὰν ἴσως πρόκειται διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν κατὰ τὴν 5' Ἀπριλίου
648 π.Χ. ὁρατὴν εἰς Πάρον καὶ εἰς Θάσον.

Στ. 6 - 9 Τὸ νόημα εἶναι : ἂς μὴ ἀπορήσῃ κανεὶς δι' ὅ,τιδήποτε
βλέπει, μήτε ἀκόμη ἂν ἴδῃ τὰ θηρία ν' ἀνταλλάσσουν τόπον διαμονῆς
μὲ τὰ δελφίνια καὶ ἀγαπήσουν καλύτερα τὴν θάλασσαν ὡς κατοικίαν
των, ἐνῶ προηγουμένως ἠὺχαριστοῦντο νὰ μένουν εἰς τὰ βουνά. Καὶ τὸ
νεώτερον δημοτικὸν τραγούδι λέγει : « Ποῖος εἶδε ψάρια στὸ βουνὸ καὶ
θάλασσα σαομένη », ὡς τὸ μέγιστον ἀπίθανον.

(Περὶ τοῦ Σόλωνος ὡς ποιητοῦ βλέπε εἰς σελ. 88)

α'. τρίμετρα

50 (1). 'Ο σκοπὸς τῆς νομοθεσίας του.

Στ. 1 - 12. τῶν οὐνεκα (ὧν εἶνεκα) ἔνεκα τῶν ὁποίων. — **συναγωγὴ 1**) συναθροίζω, συγκαλῶ, 2) συνδιαλλάττω, συμφιλιῶ. — **τυχεῖν** (ὑποκ. ἐγώ, ταυτοπρ.) = ἐπιτυχεῖν. — **παύομαι**, ἐνταῦθα = ἀποσύρομαι τῆς ἐξουσίας· ἡ σειρά τῶν λέξ. : **ἐγὼ δὲ ἐπαυσάμην πρὶν τυχεῖν τί τούτων, τῶν (ὧν) οὐνεκα ξυνήγαγον δῆμον**; (ἡ ἔνν. : ἐγὼ δὲ δὲν ἀπεσύρθην πρὶν ἐπιτύχω ὅλα ἐκεῖνα, χάριν τῶν ὁποίων ἐπεδίωξα τὴν συνδιαλλαχὴν τοῦ λαοῦ). — **συμμαρτυροίη ἂν** δύναται μετ' ἐμοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, ἅς μοῦ εἶναι μάρτυς. — **ἄριστα**, ἀναφέρ. εἰς τὸ **συμμαρτυροίη ἂν**. — **ἐν δίκῃ χρόνου** ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ χρόνου. Προσφωῶς ὁ χρόνος προσωποποιούμενος παρίσταται ὡς δικαστὴς τῶν γεγενημένων. — **ἀνεῖλον**· τοῦ ῥ. ἀναιρῶ ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ (ὑπονοεῖται ἡ **σεισάχθεια**). — **ὄρος** ὄριον· λιθίνη στήλη ἐστημένη εἰς τὰ ἐνυπόθηκα κτήματα, ἐν ἧ ἀνεγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ δανειστοῦ καὶ τὸ ποσὸν τοῦ χρέους — **πεπηγότας** (τοῦ ῥ. πῆγγυμαι) = **ἐμπεπηγμένους**, οἱ ὅποιοι εἶχον στήθῃ. — **πρόσθεν δὲ δουλεύουσα** ἐνῶ δὲ πρότερον ἦτο δούλη (διὰ τὰ χρέη καὶ τὰς ὑποθήκας). — **θεόκτιτος** θεόκτιστος (ὡς κτισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀθηναῖς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος). — **ἀνάγω** ἐπαναφέρω. — **πραθέντας** (παθ. ἀόρ. τοῦ ῥ. πιπράσκομαι) οἱ ὅποιοι ἐπώληθησαν. — **ἐκδίκως** παρὰ τὸ ἰσχυρὸν δίκαιον, ἀδίκως. — **χρειῶ ἀναγκαιή** ἀνάγκη ἐπιτακτικῆ, ἀδυσώπητος· (ἡ ἀνάγκη αὕτη ἦτο ὁ κίνδυνος νὰ καταστοῦν δοῦλοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξοφλήσωσι τὰ χρέη). — **φεύγω** εἶμαι φυγᾶς. — **ἴημι γλῶσσαν ὁμιλῶ γλῶσσαν**. — **ὡς ἂν... πλανωμένους** (ὡς ἂν μὲ σημασίαν αἰτιολ.) = διότι ἐπλανῶντο.

Στ. 13 - 27. ἐνθάδ' αὐτοῦ καὶ ἐδῶ ἀκόμη (καὶ ἐν Ἀθήναις ἀκόμη). — **ἀεικὴς** ἀπρεπής, ἐπονείδιστος — **ἦθη** τρόποι, αὐθαιρεσίαι. — **τρομέομαι** τρέμω, φοβοῦμαι. — **κράτει νόμου** διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου. — **συναρμόσας** ἀφοῦ ἐρρῦθμισα, ἀφοῦ συνεδύασα. — **ἔρεξα καὶ διῆλθον** ἐπραξά καὶ ἔφερα εἰς πέρας. — **κακὸς** πένης, δημοκρατικός. — **ἀγαθὸς** πλούσιος, ἡεὺγενής, ἀριστοκρατικός. — **εὐθεῖαν δίκην ἀρμόσας** ἀμερόληπτον δικαιοσύνην καθιερώσας. — **κέντρον** βούκεντρον, ἐνταῦθα συμβολικῶς ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία. — **κακοφραδὴς** κακόβου-

λος. — φιλοκλήμων πλεονέκτης. — κατέχω συγκρατῶ. — ἐθέλω αποδέχομαι. — ἐναντίοι οἱ ἀντίπαλοι (τοῦ δήμου). — ἃ ἦνδανε ὅσα ἦσαν ἀρεστά. — οὔτεροι οἱ ἕτεροι, οἱ ἄλλοι, δηλ οἱ δημοκρ. — ἃ φρασαίατο (φράσαιντο) τοῖσιν ὅσα διανοοῦντο ἐναντίον ἐκείνων (τῶν εὐγενῶν). — χηρῶ ἀποστερῶ, ἀπορφανίζω. — ἀλκή ἀνδρεία. — ἀλκῆν ποιοῦμαι ἀμύνομαι. — πάντοθεν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. — ὤς, συνάπτεται μὲ τὸ λύκος.

β'. τετράμετρα

51 (2). Ἄφιλοκέρδεια.

α) Στ. 1 - 7. οὐκ ἔφυ δὲν ἐγεννήθη, δὲν ἐπλάσθη. — βαθύφρων συνετός. — βουλήεις νοήμων. — ἐσθλὰ ἀγαθὰ, εὐτυχία. — διδόντος ἐνῶ ἔδιδε. — περιβαλῶν ἂν καὶ περιέκλεισε. — ἄγρα, ἐπὶ κυνηγῶν = θήραμα. ἐπὶ ἀλιέων = ἰχθύες καὶ κατὰ μεταφορὰν = πολιτικὴ ἐξουσία. — περιβαλῶν ἄγραν, ἐνν. ἐνταῦθα δικτύω, ἐκ τοῦ κατωτέρω. « δίκτυον ». — ἄγαμαι θαυμάζω, καταπλήσσομαι. — ἐπισπῶ ἐνασύρω. — θυμὸς θάρρος. — θ' ἄμαρτῆ ἅμα τε, συγχρόνως. — ἀποσφάλλομαί τινας ἀποβάλλω, χάνω τι. — κρατήσας ἐὰν ἐπεκράτουν, ἂν ἀπέκτων δύνανται. — λαβῶν καὶ τυραννεύσας π ρ ω θ ὄ σ τ ε ρ ο ν σ χ ῆ μ α. — μούνον μόνον. — δεδάρθαι (ἐκ τοῦ ἤθελον κεν,) παρακμ. μέσ. φων. τοῦ ῥ. δέρω = ἐκδέρω (γδέρνω). — ἀσκός, προληπτ. κατηγορι. = νὰ ἐκδαρῶ καὶ τὸ δέρμα μου νὰ γίνῃ ἀσκός. — ἐπιτρίβομαι ἀφανίζομαι. — κάπιτετριφθαί γένος καὶ νὰ ἀφανισθῆ τὸ γένος μου (τὸ σόι μου)· τὰ ἀπαρέμφ. δεδάρθαι καὶ ἐπιπετριφθαί μὲ κάποιαν ἀπόχρωσιν παραχωρήσεως (θὰ ἤθελα γιὰ μιὰ μέρα νὰ γίνω τύραννος κι' ὕστερα ἄς μὲ ἔγερναν...).

Στ. 8 - 12. πατρίδος, ἐπίθ. εἰς τὸ γῆς = πατρικῆς γῆς. — ἀμείλικος ἀμίλεικτος, ἀδυσώπητος. — οὐ καθηψάμην δὲν ἤγγισα. — μιάνας μετοχὴ ὑστερόχρονος (ἀποτελεσματικὴ) ὥστε νὰ μιάνω, νὰ κηλιδώσω — αἰδεῦμαι αἰδοῦμαι, ἐντρέπομαι. — ὦδε οὕτω, διὰ τῆς στάσεως, ἦν ἐτήρησα. — δοκέω, συνίζησ. — πλέον νικήσειν ὅτι θὰ ὑπερβάλω. — πάντας ἀνθρώπους, νόησον : τοὺς συνήθεις τύπους τῶν ἀνθρώπων.

β) Τὰ τετράμετρα τοῦ Σόλωνος ἀφήνουν ἐντύπωσιν ἀπομνημονευμάτων, γραφέντων μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐξουσίας. Εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ὁ Σ. εἰσάγει κερδοσκοπὸν τινὰ συμπολίτην του μεμφό-

μενον αὐτὸν ὡς ἀνόητον, διότι δὲν ἐξεμεταλλεύθη τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ δύναμιν διὰ νὰ γίνῃ τύραννος καὶ πλούσιος.

Σ Η Μ Ω Ν Ι Δ Η Σ (Α Μ Ο Ρ Γ Ι Ν Ο Σ)

Ὁ Σημωνίδης ἦτο σχεδὸν σύγχρονος τοῦ Ἀρχιλόχου (περὶ τὸ 650 π.Χ.). Ἐγεννήθη εἰς τὴν Σάμον, ὁπόθεν ἦλθεν εἰς τὴν Ἀμοργὸν ὡς ἀρχηγὸς ἀποίκων. Ἐκ τούτου ἐπωνομάσθη Ἀμοργῖνος πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ Σημωνίδου τοῦ Κεῖου. Πληροφορίαι περὶ τῆς ζωῆς του ἐλλείπουν. Ἐγράψεν ἰάμβους, διὰ τῶν ὁποίων ἐσατύρισεν ὄρισμένα πρόσωπα καὶ γενικώτερον διάφορα κοινωνικὰ ἐλαττώματα. Πάντως ἡ ποιήσις του ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ διορθῶσιν τὰ κακῶς ἔχοντα καὶ νὰ δώσῃ συμβουλὰς. Ἀπὸ τὰ ποιήματά του σφίζονται μόνον ὀλίγα μεμονωμένα ἀποσπάσματα. Τὸ μακρότερον τούτων εἶναι ἡ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν γυναικῶν σάτυρα.

52 (1). Μ α τ α ι ὴ τ η ς τ ῶ ν ἀ ν θ ρ ω π ῖ ν ω ν .

α) Στ. 1 - 5. τέλος ἡ ἔκβασις.—ἔχει κρατεῖ εἰς χεῖράς του.—βαρύκυτος βαρύβροντος.—τίθημι κανονίζω.—ἄκη ὄπως.—νοῦς δέ (Διός) αἱ βουλαὶ τοῦ Διός.—ἐπήμεροι ζώουσι ἐφήμεροι ζοῦν (οἱ ἄνθρωποι).—ἄ δῆ (= οἷα δῆ) = ὄπως δά, ὄπως πράγματι.—βοτὰ κτήνη, ζῖα, ἐκ τοῦ βόσκω (= ὡς ζῖα τοῦ εἶναι πράγματι).—ὄκως ἐκτελευτήσῃ ποῖον τέλος ἐπιφυλάσσει.

Στ. 6 - 10. κάπιπειθείη (καὶ ἐπιπειθείη) καὶ ἡ πεποιθήσις.—ἄπρηκτον ἀπραγματοποιήτον, ἀνέφικτον—ὄρμαινω διαλογίζομαι, ὄνειρεύομαι.—μένουσιν περιμένουν.—ἡμέρην ἐλθεῖν νὰ ἐξημερώσῃ (διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὄνειρόν των).—ἐτέων περιτροπαὶ περιοδικοὶ κύκλοι τῶν ἐτῶν (πολλὰ ἔτη).—νέωτα ἐπίρ., τὸ νέον ἔτος (νέον Φέτα).—φλύω εἶμαι κατάφορος.

Στ. 11 - 19. φθάνει... λαβὸν προφθάνει καὶ καταλαμβάνει.—ἄζηλος ἀζήλευτος.—τέρμα πραγματοποίησις τῶν ὀνείρων.—δεδημένος, τοῦ δάμνημι = καταβάλλω.—Ἄρει ὑπὸ τοῦ πολέμου.—ἡ λαῖλαψ ἡ θύελλα, ἡ καταιγίς.—κλονεύμενος (κλονούμενος), ἄνω κάτω φερόμενος.—πορφυρῆς ἄλὸς τῆς κυμαινομένης θαλάσσης.—νώσωνται = νοήσωνται: εὖτ' ἂν νώσωνται εὐθὺς μάλις αἰσθαν-

θοῦν.— ἡδὺ ζῶειν τὴν γλυκύτητα τῆς ζωῆς.— ἀγχόνην ἄψαντο ἀπαγχονισθέντες ἀπέθανον.— δυστήνῳ μόρῳ δι' οἰκτροῦ θανάτου.— καυτάγρετος (=καί + αὐτάγρετος) αὐθόρμητος, ἐκουσίως.

Στ. 20 - 24. ἄπ' οὐδέν (ἐστίν) = οὐδέν ἄπεστιν.— κῆρ μοῖρα τοῦ θανάτου — ἀνεπίφραστος ἀπροσδόκητος.— ἡ δύη ἢ δυστυχία.— πῆμα πάθημα, συμφορά.— πιθοίατο = πίθοντο (οἱ βροτοὶ). — αἰκίζομαι (παθ.) βασανίζομαι.— ἐπ' ἄλγεσι κακοῖσ' ἔχοντες θυμὸν στρέφοντες διαρκῶς τὸν νοῦν μας εἰς τὰς ἐπιμόχλους φροντίδας.

β) **Στ. 1.** βαρύκτυπος· ὁ Ὅμηρος λέγει «ἐρίγδουπος». κ ο σ μ η τ ι κ ὸ ν ἐ π ἰ θ ε τ ο ν τοῦ ἐξαπολύοντος τὴν βροντὴν καὶ τὸν κεραυνὸν Διός.

Στ. 8. ἐτέων περιτροπάς. πρβλ. τὸ τῆς Ὀδυσσ. α, 6 : « περιπλομένων ἐνιαυτῶν ».

— Πῶς βλέπει τὴν ζωὴν ὁ ἀπαισιόδοξος ποιητής ; Διατὶ οἱ ἄνθρωποι θά ἦσαν ὀλιγώτερον δυστυχεῖς, ἐὰν ἐπέιθοντο εἰς αὐτόν ; (εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατο, στ. 22).— Πρβλ. « Ὑποθήκας εἰς ἑαυτὸν » Σόλωνος (σελ. 24).

53 (2). Χαρακτῆρες γυναικῶν.

α) **Στ. 1 - 6.** χωρὶς χωριστὰ διὰ καθεμίαν, ποικιλοτρόπως.— νόος χαρακτήρ.— τὰ πρῶτα εὐθύς ἐξ ἀρχῆς.— ὕς χοῖρος (ἐδῶ θηλ.). — τανύθριξ μακρότριχος, ὀρθότριχος.— πεφυρμένα, τοῦ φύρω ἀνακατώνω.— εἶμα ἔνδυμα.— (ἔννυμι, Γέσ-νυμι).— κοπρίη κοπριά, ἀκαθαρσία.— ἦμαι κάθημαι.— παιίνομαι παχύνομαι (γίνομαι παχύς).

Στ. 7 - 11. ἀλιτρός πανοῦργος.— ἔθηκε ἔκαμε.— ἴδρις (ιος) γνώστης, ἔμπειρος (ἐκ τοῦ οἶδα).— τὸ μὲν, δηλ. τὸ ἄμεινον (τὸ καλόν).— εἶπε, γνομ. ἀόρ.— τὸ δ' ἐσθλὸν = τὸ δὲ κακὸν εἶπεν ἐσθλὸν (ὡς διεστραμμένη).— ὄργῃ τρόπος, (ψυχικῇ) διάθεσις.

Στ. 12 - 26. ἡ δὺ' ἐν φρεσὶν νοεῖ ἢ ὅποια εἶναι δίβουλος, διγνώμος.— τὴν μὲν ἡμέρην μίαν μὲν ἡμέραν.— γέγηθα (πρκμ. μὲ σημ. ἐνεστ. τοῦ γηθέω) χαίρω.— τὴν δὲ ἄλλην δὲ ἡμέραν.— οὐκ ἀνεκτὸς (θηλ.) δὲν ὑποφέρεται.— οὔτε ἄσσον ἐλθεῖν οὔτε νὰ τὴν πλησιάσῃ κανεὶς (ἄσσον, συγκρ. τοῦ ἄγχι=πλησίον). — ἀπλητον πρᾶγμα ἀπροσπέλαστον.— ἀμείλιχος ἄγριος.— ἀποθύμιος ἀποκρουστικός.—

ἀτρεμῆς ἀκίνητος. — ἀπήμων ἀβλαβής. — βαρύκτυπος βαρύβροντος, θορυβώδης. — φορευμένη, τοῦ φέρομαι φέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Στ. 27 - 38. χαιτέεσσα ἡ ἔχουσα πλουσίαν χαιτήν. — γείνομαι γεννῶμαι· ἐγεινάμην ἐγέννησα (ἐνεργ.). — δύη δυστυχία, στενοχωρία. — περιτρέπω ἀποφεύγω. — ἡ μύλη ὁ μύλος, χειρόμυλος. — ἄρειεν, εὐκτ. τοῦ αἴρω — λούται ἄπο = ἀπολοῦται· ἀπολοῦμαι ῥύπον λούομαι καλὰ (καθαρίζω ἐντελῶς κάθε λέραν ἀπ' ἐπάνω μου). — φορῶ φέρω ἔχω. — χαιτή βαθεῖα, ἐδῶ = πλουσία κόμη, ἀφθονα μαλλιά. — ἄνθεμον ἄνθος, δουλούδι. — σκιάζομαι καλύπτομαι, στεφανώνομαι. — ὦν = οὖν ὄντως, ἀληθῶς. — τύραννος βασιλεὺς. — σκηπτοῦχος ἄρχων, μεγιστάν. — τοιούτοις (τρόποις) διὰ τὴν τοιαύτην φιλαρέσκειαν. — ἀγλαίζομαι καμαρώνω.

Στ. 39 - 45. τὴν ταύτην. — λαβών, ἐνν. ὡς σύζυγον. — οἶος μόνος. — μῶμος μορφή, κατηγορία. — προσιζάνει ἀρμόζει. — κάπαέξε-ται = καί + ἐπαέζεται αὐξάνει, προάγεται. — βίος, δηλ. ἐν τῷ οἴκῳ. — φιλεῦντι = φιλοῦντι. — ὁ πόσις ὁ σύζυγος. — ὄνομάκλυτος ἐξακουστός. — ἀριπρεπής περιβλεπτός. — ἀμφιδέδρομεν (ὡς ἐνεστ.) περιβάλλει.

β) Τὸ σατυρικὸν τοῦτο ποίημα, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ποιήματα τοῦ τοιοῦτου εἴδους, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ περιπαίξῃ, διὰ νὰ ικανοποιήσῃ ἀπλῶς τὴν σκωπτικὴν διάθεσιν τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ θέλει νὰ ὑποδείξῃ τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα πρέπει ν' ἀποφεύγουν αἱ γυναῖκες. "Ἄλλωστε καταλήγει ἐξυμῶν τὴν καλὴν γυναῖκα, τὴν ὁποῖαν παραβάλλει πρὸς μέλισσαν. Χάριν ἀστεϊσμοῦ καὶ αἱ γυναῖκες ἐψάλλον ὑπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα σκωπτικὰ ἄσματα ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν, τὰ «ἐξ ἀμάξης» καλούμενα. Πιθανῶς τὸ ποίημα τοῦ Σημωνίδου εἶναι ἀπάντησις εἰς ἐκεῖνα.

— Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Σημωνίδου; Ἡ ὕπερβολὴ εἰς τὴν σάτυραν ἐπιτρέπεται; μέχρι ποίου βαθμοῦ; καὶ ποῦ ἀποβλέπει; Συγκρίνατε μὲ σατυρικά ποιήματα νέων Ἑλλήνων ποιητῶν (Δασκαράτου, Σουρῆ κ. ἄ.).

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΛΚΑΙΟΣ

Ὁ Ἀλκαῖος ἐκ Μυτιλήνης τῆς Λέσβου (ἀκμάσας περὶ τὸ 610 π.Χ.) ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα τῆς πατρίδος του καὶ ἠγωνίσθη μετὰ πάθους ἐναντίον τῆς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐγκατασταθείσης τυραννίδος τοῦ Μελάγχρου καὶ τοῦ διαδόχου Μυρσίλου. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἀναλαβόντα τὴν ἀρχὴν βραδύτερον μετριοπαθῆ τύραννον Πιττακόν, ἓνα τῶν ἐπτὰ σοφῶν, ἐπολέμησε σφοδρῶς. Ἀποπειραθεὶς δὲ νὰ καταλύσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ δήμου καὶ ἀποτυχὼν ἀναγκάζεται νὰ ἐκπατρισθῆ καὶ νὰ ζῆσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη περιφερόμενος εἰς τὴν ξένην. Περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, τυχὼν γενναιοψύχου ἀμνηστείας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Πιττακοῦ.

Ἐγραψε ποιήματα ποικίλου περιεχομένου, στασιωτικά (δηλ. πολιτικά), συμποτικά, ἐρωτικά καὶ διαφόρους ὕμνους. Τὸν ποιητὴν τοῦτον ἐμιμήθησαν οἱ ποιηταὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Ἰταλίας, ἰδίως ὁ Ὀράτιος.

Ἀτυχῶς ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ἀλκαίου μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Διάλεκτος αὐτοῦ εἶναι ἡ αἰολική.

54 (1). Ἡ αἶθουσα τῶν ὄπλων.

α) μαρμαίρω ἀπαστρέπτω.—παῖσα πᾶσα.—στέγα αἶθουσα.—κυνή=κυνή, περιφεφαλαία. — κάτ=κατὰ (εἰς τὸ νεύοισιν). — τᾶν (= τῶν, ὧν) κατύπερθεν ἄνωθεν, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὀπλοίων. ἵππιοι λόφοι—λόφοι (φοῦντες) ἀπὸ οὐρᾶν (ἡ χαιτήν) ἵππων.—νεύοισιν (-οισιν): κατα-νεύουσιν, κλίνουν πρὸς τὰ κάτω. — ἀγάλματα κοσμήματα (διὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀνδρῶν). — χάλκιοι δὲ λάμπροι κνάμιδες = χαλκαὶ δὲ λαμπραὶ κνημίδες (περικνημίδες). — κρύπτοισιν πασσάλους=κρύπτουσι πασσάλους (εἶναι ποτοθετημέναι γύρω ἀπὸ ξύλινα καρφιά ἐμπεπηγμένα εἰς τοὺς τοίχους πρὸς ἀνάρτησιν). (εἰς τὴν αἰολικὴν τὸ ου=οι). — τὸ ἄρκος ἀμυντήριον (ἄρκέω=ἀποκρούω). — ἰσχύρω (γεν.) ἰσχυροῦ. — βέλευς (γενικὴ αἰολ.) βέλος βλή-

μα.—**νέω λίνω** (γεν. τῆς ὕλης) ἀπὸ νέον λινὸν ὕφασμα.—**κοίλος** κοῖλος.
 —**κατ(ά) . . . βεβλημένοι** τοποθετημένοι κάτω. — **πάρ**= παρά. — **ζῶμα**
 βραχεῖα περισκελῆς.—**ὁ κύπασσις** μικρὸς χιτωνίσκος.—**τῶν** τούτων (τῶν
 προειρημένων) — **ἐπειδὴ πρῶτιστα** ἀφοῦ τώρα πλέον.—**ὑπὸ ἔσταμεν**
 ὑπέστημεν, ἀνελάβομεν. — **ἔργον τόδε** τοῦτον τὸν ἀγῶνα.

β) Τὸ ποίημα ἐγράφη εἰς τὰς παραμονὰς ἀγῶνος, ὡς δηλοῦται ἐκ
 τοῦ τελευταίου στίχου. Πρόκειται ἢ περὶ τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς Ἀθη-
 ναίους διὰ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ Σιγείου ἢ περὶ ἐτοιμαζο-
 μένου κινήματος πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ Μυρσίλου. Ὅπως δὴ ποτε, ἐπικει-
 μένου τοῦ ἀγῶνος, ὁ ποιητὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ὅπλων
 του, διὰ νὰ τὰ ἀναλάβῃ. Εἰσερχόμενος δέ, ἴσταται πρὸς στιγμὴν, τὰ πα-
 ρατηρεῖ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ περιγράφει.

Στ. 6. Χαλκίδικαι· ἐκ Χαλκίδος, ὅπου ἐγένετο κατεργασία
 τῶν μετάλλων καὶ δὴ τοῦ χαλκοῦ, ὀρυττομένου ἐκ τῶν παρὰ τὴν πόλιν
 χαλκωρυχείων, ἐξ οὗ λέγεται, ὅτι ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα ἡ πόλις.

— *Προσέξατε τὴν ζωηρότητα τῆς περιγραφῆς καὶ τὰ κο-
 σμητικὰ ἐπίθετα.*

55 (2). Ἡ πόλις ἐν τρικυμίᾳ.

α) **ἀσυνέτημι** ἀσυνετῶ, δὲν ἐννοῶ. — **στάσις** ἐμφύλιος πόλεμος,
 ἐδῶ κατὰ μεταφορὰν= ἡ ταραχὴ, τὸ ἀνακάτωμα (τῶν ἀνέμων).— **τὸ**
μὲν ἄλλο μὲν κῦμα. — **ἄμμες** ἡμεῖς.— **ὄν** (= **άν**) ἀνά.— **ναῖ**= **νη** (δοτ.
 τοῦ **ναῦς**). — **φόρημαι** = φοροῦμαι, φέρομαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. — **μοχθέω**
 ταλαιπωροῦμαι, ὑποφέρω. — **χείμων** τρικυμία. — **πέρ - ἔχει** περιέχει,
 σκεπάζει ὀλόγυρα. — **ὁ ἀντλος**, τὸ ὕδωρ (τὸ εἰσρέον εἰς τὸ κῦτος τοῦ
 πλοίου). — **ιστοπέδα**=ιστοπέδη, ἡ ὀπὴ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῶν
 πλοίων, εἰς τὴν ὁποίαν χώνεται ἡ βάσις τοῦ ἰστοῦ (κοιν. τρύπα τοῦ κα-
 ταρτιοῦ).— **λαῖφος** τὸ ἰστίον.— **πάν**= πᾶν.— **ζάδηλος** (διάδηλος) διά-
 τρητος, τελείως σχισμένος. — **ἡ λάκις** (γεν. **-ιδος**) ἡ σχισμὴ. — **κατ’**
αὐτο εἰς αὐτό.— **χόλαισι** (χάλαισι) χαλῶσι, ἔχουν χαλαρωθῆ.— **ἀγκυλα**
 τὸ σχοινὶ (διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι δεμέναι ἐπὶ τοῦ ἰστοῦ αἱ κεραῖαι).

β) Ὁ ποιητὴς γράφει τὸ ποίημά του, καθ’ ἣν στιγμὴν ἡ πόλις συν-
 ταράσσεται ὑπὸ τὸν τύραννον Μύρσιλον.

— *Πῶς περιγράφει ὁ ποιητὴς τὴν τρικυμίαν ἐν τῇ θαλάσῃ; Ποῖαι
 αἱ λεπτομέρειαι τῆς περιγραφῆς; Τί ὑπονοεῖ ὁ ποιητὴς;*

α) ὕει βρέχει.—ὄρανος οὐρανός.—πεπάγαισι (πεπήγασι) ἔχουν παγώσει, ἔχουν κρυσταλλώσει. — ὕδάτων ῥόαι τὰ ῥεῖθρα τῶν ὕδατων (τὰ τρεχούμενα νερά).—κάββαλλε κατάβαλλε (προστ.) καταπολέμησον. — ἐπὶ τίθεις (ἐπιτιθείς) ἐπιθέτων, θέτων ἐπὶ τῆς ἐστίας. — ἐν κέρναις (μτχ. ἐνεστ.)=ἐγκιρνάς ἀναμειγνύων (εἰς τὸν κρατῆρα).—μέλιχρος γλυκός. — αὐτὰρ δέ. — ἡ κόρσα οἱ κρόταφοι, ἡ κεφαλή.—ἀμφιβαλῶν, περιβαλῶν, τοποθετήσας περί..—γνόφαλλον προσκεφάλαιον.

β) Τὸν οἶνον θεωρεῖ ὁ ποιητῆς ὡς θερμαντικὸν κατὰ τὸν χειμῶνα. Εἰς ἄλλους στίχους τοῦ τὸν δέχεται ὡς δροσιστικὸν κατὰ τὸ θέρος καὶ ὡς παυσίλυπον φάρμακον καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς.

— Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἴ�λκαίου ; Ποιοὶ οἱ αἰολικοὶ τύποι καὶ πῶς ἀποδίδονται εἰς τὴν ἀπτικήν διάλεκτον ;

57 (4). Συμποσιακὸν ἄσμα.

α) λύχνος, πληθ. λύχνοι καὶ λύχνα, ἐνταῦθα συνεχδοχικῶς ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ « λύχνων ἄφας » = τὸ ἀνάμμα τῶν λύχνων, τὴν ὥραν καθ' ἣν ἀνάπτονται οἱ λύχ., τὴν ἐσπέραν. — ὀμμένω ἀναμένω (ὄν - μένω, ἀν - μένω//ὀμμένω, ἀμμένω). — δάκτυλος, ἐλαχίστη μονὰς μήκους (0,018 μ.).—δάκτυλος ἀμέρα, « ἓνα δάκτυλο ἔχει ἀκόμα ἢ ἡμέρα μακρός ».—κάδ=κάτ=κατά.—καδ ἄερρε (τμῆσις), τοῦ ῥ. καταέρρω=καταβιβάζω—κυλίχνα (ἦ), κυλίχνη (κύλιξ) ποτήριον (κυλίχναις, ἢ κατάληξις αἰς τῆς αἰτ. πληθ. ἀντί ας).—ἄϊτα ἀγαπητέ μου. ποικίλος—στολισμένος (μὲ σκαλίσματα, «πλουμιστός»).—υἱός=υἰός.—λαθικάδης (λαθικηδῆς) ὁ φέρων τὴν λήθην τῶν φροντίδων, παυσίλυπος (ἐκ θέμ. τοῦ ῥ. λανθάνω λαθ- καὶ κῆδος = φροντίς).—ἐγγχεε : ἐνν. οἶνον ἐντὸς τῶν κρατήρων (τὸ ἄ σ ὕ ν δ ε τ ο ν δίδει ζωηρότητα).—κέρναις (κεραννύς) ἀναμειγνύων. — ἓνα καὶ δύο = ἓνα πρὸς δύο. — πλέαις (αἰτ. πληθ. ἀντὶ πλέας), προληπτ. κατηγοριμ. : ὥστε πλέας εἶναι=ὥστε πλησθῆναι ὥστε νὰ εἶναι πλήρεις. — κακ κεφάλας κατὰ κεφαλῆς, μέχρι κεφαλῆς, μέχρι στεφάνης.—ἄ δ' ἕτερα ἢ δὲ ἕτερα.—ὠθήτω ἐντὶ ὠθει-τω (ἐρμ. : τὸ δὲ ἐν ποτήριον ἃς διαδέχεται τὸ ἄλλο ἀνευ διακοπῆς).

β) Στ. 3. Σεμέλη· θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Κάδμου, μήτηρ τοῦ Διονύσου.

Στ. 4. ἓνα καὶ δύο· διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμειξέως τοῦ οἴνου
βλ. Ξενοφάνους **Συμπόσιον** στ. 4, σελ.96.

58 (5). **Χαιρεκακία.**

α) **μεθύσθην**=μεθυσθῆναι (ὑποκμ. **πάντας**, δηλ. τοὺς ἐχθροὺς
τῆς τυραννίδος). — **τινὰ** τινές, δηλ. οἱ μὴ εἰθισμένοι εἰς τὸ πίνειν.—
καὶ πρὸς βίαν καὶ χωρὶς νὰ θέλουν, χωρὶς διάθεσιν (« καὶ μὲ τὸ
στανιό »). — **πώνειν** πίνειν. — **κάθθανε** κατέθανε, ἀπέθανε.

β) Ὁ θάνατος τοῦ τυράννου Μυρσίλου καθιστᾷ τὸν Ἀλκαῖον ἑξαλ-
λον ἐκ χαρᾶς.

Σ Α Π Φ Ω

Ἡ Σαπφὼ (627 - 567 π.Χ.) ἐγεννήθη ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας εἰς
τὴν Ἐρεσσὸν τῆς Λέσβου καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀλκαίου. Τὸ λεσβια-
κὸν ὄνομά της ἦτο **Ψάπφα**. Ἐζήσεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Σικελίαν, ἐπι-
στρέψασα δὲ εἰς τὴν Λέσβον ἐγκατέστησεν εἰς τὸν οἶκόν της μουσικὴν
καὶ ποιητικὴν σχολήν. Εἰς αὐτὴν ἐσύχναζον πολλοὶ νεάνιδες, μετὰ τῶν
ὁποίων ἡ Σαπφὼ συνεδέθη δι' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀγνῆς φιλίας.

Ἄλλ' οἱ ἐλεύθεροι καὶ πνευματώδεις τρόποι της καὶ αἱ ποιητικαὶ
ἐκδηλώσεις τῆς γυναικειᾶς ψυχῆς της ἐξένισαν τοὺς Ἴωνας καὶ τοὺς
Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι ἀργότερον ἔπλασαν διαφόρους περὶ αὐτῆς θρύ-
λους. Ἀναληθῶς ἐπίσης ἐλέχθη, ὅτι, κατόπιν ἀτυχοῦς ἔρωτος πρὸς τὸν
περικαλῆ νεανίαν Φάωνα, ἐκρημνίσθη ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς Λευκάδος.
Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Σαπφὼ ἦτο σεβαστὴ εἰς τὴν πατρίδα της καὶ
ἐθαυμάσθη διὰ τὸ ποιητικὸν ἔργον της. Οἱ ἀρχαῖοι θαυμασταὶ της ἀνό-
μασαν αὐτὴν « δεκάτην μοῦσαν », « Πιερίαν μέλισσαν » καὶ « Λεσβίαν
ἀηδόνα ». Τὰ ποιήματά της Σαπφοῦς ἦσαν ὕμνοι, ὠδαὶ ἐρωτικῆς ὑποθέ-
σεως καὶ ἐπιθαλάμια, ὅλα εἰς αἰολικὴν διάλεκτον.

59 (1). Ὠδὴ εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

α) **Στ. 1 - 4. ποικιλόθρονος** ὁ καθήμενος εἰς πεποικιλμένον, εἰ,
καταστάλιστον θρόνον.—**δολόπλοκος (δολοπλόκος)** πανοῦργος.—**λίσ-
σομαι** ἱκετεύω.—**ἄσα (ἡ ἄσση)** στενοχωρία, θλιψίς.—**ὄνια (άνια)**,
λύπη, βάσανον.

Στ. 5 - 24. τυῖδ' (τῆδε) ἐδῶ.—**αἶ ποτα(=εἶποτε)** ἐὰν κάποτε.—
κάτέρωτα (καὶ ἐτέρωτα) καὶ ἄλλοτε.—**τὰς ἔμας αὖδως (γεν.) : ἡ**

αὔδω, τῆς αὔδως αὐδή, φωνή.— αἰοῖσα (αἰοῖσα) ἀκούουσα.— πῆλυι (τῆλε) ἀπὸ μακρᾶν.— κλύω ἀκούω.— λίποισα = λιπούσα — ὑπασ-
 δεύξαισα ὑποζεύξασα.— ὤκυς (ὠκύς) ταχύς.— στρουῖθος στρου-
 θίον, σπουρίτης.— δίνεντες δινοῦντες, κινουῦντες.— περὶ ὑπέρ, ὑπερ-
 ἄνω.— ὦρανος οὐρανός.— αἶψα ταχέως.— ἐξίκοντο ἔφθασαν εἰς τὸ
 τέλος των.— τὺ σύ.— μάκαιρα (θηλ. τοῦ μάκαρ), μακαρία, πανευδαί-
 μων.— ἦρε' (ἦρεο), τοῦ ἔρωτῶ.— ὅττι ὅ,τι, τί ; — δηῦτε=δὴ αὐτε·
 ὅττι δηῦτε τί λοιπὸν πάλιν.— κῶττι (καὶ ὅττι) καὶ τί ; — μαινόλας
 μαινόμενος, παράφορος.— Πείθω ἢ Πειθῶ (ἢ θεραπεῖαις τῆς Ἀφροδίτης).
 — μαῖσαι· τὸ ἀ' πρόσ. : μαῖμαι (μαῖομαι) ζωηρῶς ἐπιθυμῶ.— ἐς σὺν
 φιλότητα ; εἰς τὴν ἀγάπην σου ; — ἀδικῶ=ἀδικέω (ῶ).— καὶ γὰρ καὶ
 βεβαίως. αἰ=εἰ (βλ. καὶ στ. 5).— διώξει θὰ τρέχη ὅπισθέν σου, θὰ σὲ
 ἀκολουθῆ.— κωὺκ = καὶ + οὺκ.

Στ. 26 - 28. λῦω ἀπολυτρῶνω (ἐκ χαλεπῶν μεριμνῶν). — ὄσσα
 ὄσα.— μοι, δοτ. χαρ.— τέλεσαι = τελέσαι (ἀπαρ. ἐκ τοῦ ἡμέρρει).
 ὑποκ. ἐνν. σέ.— ἡμέρρω (ἡμείρω) = ποθῶ.— αὐτα αὐτή.

β) Ἡ ὠδὴ αὕτη διεσώθη ὀλόκληρος ὑπὸ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρ-
 νασέως (τεχνολογίου καὶ ἱστοριογράφου τοῦ ἀ' π.Χ. αἰῶνος), ὁ
 ὁποῖος περιέλαβεν αὐτὴν εἰς τὸ « Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων » ἔργον
 του, ὡς δεῖγμα τέχνης καὶ ὕφους.

Στ. 2. δολόπλοκος, ὡς ἐμπνέουσα δολοπλοκίας καὶ πλεκτάνας.

Στ. 10. στρουῖθοι· τὰ στρουθία καὶ αἱ περιστεραι ἦσαν ἱερὰ
 πτηνὰ τῆς Ἀφροδίτης.

Στ. 18. Ἐδῶ ἢ ποιήτρια παρουσιάζει αὐτὴν τὴν Ἀφροδίτην ὁμι-
 λοῦσαν (διατὶ ἢ στροφή αὕτη τοῦ λόγου ;)

60 (2). Ἡ ξενιτεμένη φίλη.

α) **Στ. 1-5.** ἄπυ ἀπὸ, μακρᾶν.— τυῖδε=τῆδε ἐδῶ.— νῶν νοῦν· τυῖδε
 νῶν ἔχοισα (ἢ ξενιτεμένη φίλη μας Ἀριγνώτα) κατευθύνουσα τὰς
 σκέψεις της πρὸς τὰ ἐδῶ.— ὡς (χρον.) ὅτε — πεδεζῶω συζῶ· ὡς πε-
 δεζῶομεν ὅταν ἐξοῦσαμε μαζί.— βεβᾶως βεβαίως, ἀσφαλῶς.— ἔχεν
 εἶχεν, ἐθεώρει — ἴκελος (καὶ εἶκελος) ὅμοιος· τὸ ἰκέλαν κτηρμ.—
 θέα = θεᾶ (ἐκ τοῦ ἰκέλαν) = ὁμοίαν πρὸς θεάν.— μόλπα (= μολπή)

ἄσμα. — σᾶ δὲ μάλιστα ἔχαιρε μόλπα = εὔρισκε μεγίστην εὐχαριστησιν εἰς τὸ ἰδικόν σου ἄσμα.

Στ. 6 - 11. νῦν δέ, ἀντίθεσις εἰς τὸ ὡς πεδεζώομεν. — ἐμπρέπομαι ἐμπρέπω, διαπρέπω, ξεχωρίζω. — Λύδαι = Λυδαί, αἱ ἐκ τῆς Λυδίας. — περρέχω περιέχω, ὑπερέχω, — ἐπίσχω ἐπέχω διευθύνω. — θάλασσαν ἔπ' ἀλμύραν ἐπὶ τὴν ἀλμυρὰν θάλασσαν. — ἴσως καὶ ὁμοίως, ὅπως καί. — (ἐπὶ) πολυανθέμοις ἀρούραις (αἰτ. πληθ.) πρὸς τὰς ἀνθισμένους ἐκτάσεις τῆς ξηρᾶς.

Στ. 12 - 16. ἔέρσα δρύσος. — κάλα καλή, χαρίεσσα (κτγρμ.). — κέχυται εἶναι χυμένη, διασκορπισμένη. — τεθάλαισι = τεθήλασι θάλλον. — κάπαλ' = καὶ ἄπαλα ἀπαλά. — ἄνθρυσκον, φυτὸν φέρον ἄνθος σκιαδωτὸν (ὅμοιον πρὸς τὸν ἄνηθον), ἀγριόχορτον. — μελίλωτος, εἶδος εὐώδους τριφυλλίου. — ἀνθεμώδης πολυανθής, ἀνθισμένος. — ζαφοῖταισι(ι) διαφοῖτᾶ, περιφέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. — ἐπιμνάσθεισα ἐπιμνησθεῖσα. — ἄγανος πρᾶος, γλυκὺς. — ἀγάνας Ἐπιμνάσθεισα ἐπειδὴ ἐνεθυμήθη τὴν γλυκεῖαν φίλην τῆς Ἐπιμνάσθεισα. — ἴμερος = ἴμερος — πόθος. λέπταν φρένα εἰς τὴν λεπτήν, τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς. — βόρηται = (βαρεῖται) καταπιέζεται ὑπὸ τοῦ βάρους. — ἄσα(η) ἀνία, θλιψίς.

Στ. 17 - 20. κῆθι ἐκεῖ. — ἔλθην = ἐλθεῖν ν' ἀπέλθωμεν. — ἄμμη ἢ ἄμμι = ἡμῖν, εἰς τὸ βοᾶ. — ὄξυ δυνατά. — τὰ δὲ ἀλλ' αὐτά. — οὐ γάρυει δὲν φωνάζει (δὲν διαβιβάζει πρὸς ἡμᾶς τὰς φωνὰς τῆς Ἀριγνώτας)· γάρυω = γηρύω φωνάζω (ἢ γῆρυς = ἡ φωνή). δι' ἄλος = διτ' ἄλος, διὰ μέσου τῆς θαλάσσης. — ἄπυστος ὁ μὴ ἀκουόμενος. — νύξ πολ' λύως ἢ πολύωτος νύξ, ἢ νύξ μὲ τὰ πολλὰ ὄντα, (ἢ ὅποια λόγῳ τῆς ἐπικρατούσης σιγῆς ἀκούει τὰ πάντα).

β) Ἡ μαθήτρια τῆς Σαπφῶς Ἀριγνώτα νυμφευθεῖσα ἐν Σμύρνῃ αἰσθάνεται λύπην διὰ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τὰς φίλας τῆς. Τὰ συναισθημὰ αὐτὰ τῆς Ἀριγνώτας διερμηνεύει ἡ Σαπφῶ ἀπευθυνομένη διὰ τοῦ ποιήματος τούτου πρὸς τὴν μαθήτριαν καὶ φίλην τῆς Ἀθίδα.

61 (3). Εἰς γυναῖκα ἄμουσον.

α) κατθάνοισα (καταθανοῖσα) ὅταν ἀποθάνῃς. — κείσαι θὰ κεῖσαι, θὰ εἶσαι μέσα εἰς τὸν τάφον σου. — οὐδέ ποτα καὶ ποτὲ δέν. — μναμοσύνα σέθεν ἔσσειτ' = θὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομά σου. — οὐδ'

ἔρος (σέθεν ἔσεται) οὔτε θὰ σὲ ποθῆ κανεῖς (θὰ σὲ ἀναζητῆ). — **πεδέχω** μετέχω. — **ἀφάνης** ἀφανής, ἄσημος. — **κῆν** = **καί ἐν**. — **πεδ' (ά)**, αἰολ. καὶ δωρ. = μετά. — **ἄμαυρος** (ἄμαυρός) σκοτεινός, ἄδοξος. — **ἐκπεποταμένα** ὅταν ἀποθάνης (τοῦ ἐκποτάομαι) πετῶ ἔξω· ἐδῶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἢ ὁποῖα πετᾷ ἔξω τοῦ σώματος.

β) **Στ. 3. Τὰ ῥόδα τῆς Πιερίας**· ἐννοεῖ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν (ἄ ν τ ο ν ο μ α σ ί α)· τὰ ῥόδα ἐθεωροῦντο ἀγαπητὰ ἄνθη τῶν Μουσῶν, αἱ ὁποῖαι ἐλατρεύοντο ἐν Πιερίᾳ (βλ. 11 (3), στ. 2 « Μοῦσαι Πιερίδες »).

— *Διατὶ ἐκδηλοῖ τοιαύτην ἀποστροφήν ἢ Σαπφῶ πρὸς τὴν ἀπειρόκαλον καὶ ἄμουσον γυναῖκα ; Πῶς ἐκφράζει τὴν ἀποστροφήν τῆς αὐτῆς ;*

62 (4). **Εἰς ὠραίαν κόρην ἀκόμη ἀνύπανδρον.**

οἶον ὅπως. — **γλυκύμαλον** γλυκόμηλον. — **ἐρεύθομαι** κοκκινίζω, γίνομαι κόκκινος (ἔρευθος — ἐρύθημα, κοκκινάδα). — **ῥσδος** (ἄρσ.) = κλάδος. **ἄκρω ἐπ' ῥσδω** ὑψηλὰ εἰς τὴν ἄκραν τῶν κλάδων. — **μαλοδρόπτης** (μῆλα δρέπω) οἱ κόπτοντες τὰ μῆλα (οἱ μῆλοτρυγηταί). — **οὐ μὲν** καὶ ὅμως δὲν (σ χ ῆ μ α ἐ π α ν ο ρ θ ὡ σ ε ω ς). — **ἐπίκεισθαι** (ἐφικέσθαι) νὰ τὸ φθάσουν.

63 (5). « Ὑπεροχῆ ».

α) **ἄστερες** ἀστέρες. — **κάλα** καλή, ὠραία. — **σελάννα** σελήνη. — **ἄψ** ἀντὶ αἴψα ἀμέσως. — **ἀπυκρύπτουσι** ἀποκρύπτουσι. **φάεννον εἶδος** φαεινὸν εἶδος, λαμπρὰ μορφή. — **ὄπποτα λάμπη** ὅπποταν λάμπη. — **πλήθουσα** πλήθουσα πλήρης (ὀλόγιση). — **ἐπὶ γὰν παῖσαν** εἰς ὅλην τὴν γῆν. — **ἀργυρέα** ἀργυρόχρους (ἀργυρόχρωμη).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο, ὡς καὶ τὸ κατωτέρω, δεικνύει πόσον μεγάλην ἀπήχησιν εἶχεν ἡ φύσις εἰς τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν τῆς Σαπφούς. * Ἄλλο ὅμως νόημα λαμβάνει τὸ ποίημα, ἂν θεωρηθῆ ὡς ἀλληγορικὴ ἐκφρασις τῆς ὑπεροχῆς τῆς μαθητρίας τῆς Ἀριγνώτας συγκρινομένης πρὸς τὰς ἄλλας γυναῖκας τῆς πατρίδος τῆς.

64 (6). Ὑπέμβη.

ἀμφὶ τριγύρω. — **ῥσδω** = ῥσδω. — **ἴψοθεν** = ὑψόθεν, ἄνωθεν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. — **κελάδει** κελαδεῖ. — **ῥσδος**, ῥσδος ἀντὶ ὄζος κλάδος, κλω-
νος. — **μάλινος**, μῆλινος τῆς μηλέας. — **αἰθυσσόμενος** (τοῦ ῥ. αἰθύσ-

σομαι) σειόμενος. — **κῶμα** (τὸ) = 1) λήθαργος, «ἀποκάρωμα» 2) ῥέμβη, ὄνειροπόλησις. — **καταρρεῖ** — καταρρέει, ῥέει πρὸς τὰ κάτω.

65 (7). **Γαμβρός** (ἐπιθαλάμιον).

α) ὕψοι καὶ ἴψοι. αἰολ., ἀντὶ ὕψοι ὑψηλά. — **μέλαθρον** ὑπέρθυρον ἢ ὄροφή. — **ἀέρρω** (αἰίρω, αἶρω) ὑψώνω, σηκώνω. — **τέκτων** ξυλουργός, οἰκοδόμος. — **ἴσσοσ** ἴσσοσ. — **Ἄρευι** = Ἄρει. — **ἄνδρος** ἄνδρός. — **μεγάλω** μεγάλο, μεγαλοσώμου.

β) **Ἵμῆναος** Ἵμέναιος, ὁ θεὸς τοῦ γάμου. **Ἵμῆναον** ἐνν. **μέλπετε** : ἡ λέξις αὕτη ἐπανελαμβάνετο εἰς τὰ ἐπιθαλάμια ἄσματα μεθ' ἕκαστον στίχον ἢ παρενεβάλλετο εἰς τὰς στροφάς, τρόπον τινὰ ὡς ἐπαυδός, καὶ ἐψάλλετο ὑπὸ χοροῦ. Ὁ χορὸς ἦτο διηρημένος εἰς δύο τμήματα, ἅτινα ἔψαλλον ἀναλλάξ ἀνὰ ἕνα στίχον ἢ ἀνὰ μίαν στροφήν. Τὴν ἐπιφώνησιν **Ἵμῆναον** ἔψαλλον καὶ τὰ δύο τμήματα (ἡμιχόρια) μαζί.

Ἡ Σαπφὼ παρουσιάζει μετὰ τινος φιλοπαίγμονος διαθέσεως τὸ ἀνάστημα γαμβροῦ, καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται οὗτος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν ὁδηγῶν τὴν νύμφην.

66 (8). **Ἵθυρωρός** (ἐπιθαλάμιον, ἀπόσπ.)

α) **θυρώρω** = θυρωρῶ. — **ἐπτορόγυις** (ἐπτὰ — ὄργυιά) ὁ ἔχων μῆκος ἐπτὰ ὄργυιῶν. — **σάμβαλον** σάνδαλον, ὑπόδημα. — **πεντεβόη** ἢ **πεμπεβόη** ἐκ πέντε δερμάτων βοείων. — **πίσυγγος** ὑποδηματοποιός. — **ἐξεπόνασαν** ἐξεπόνησαν, κατεσκεύασαν.

β) Καὶ εἰς τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἡ Σαπφὼ μετὰ τινος εὐθύμου διαθέσεως μᾶς παρουσιάζει τὸν θυρωρὸν τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ ἢ τῆς νύμφης.

— *Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τῆς Σαπφούς ; Παρατηρήσατε τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἀφέλειαν εἰς τὰ ἐπιθαλάμια.*

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

Ὁ Ἄνακρέων ἐγεννήθη εἰς τὴν Τέων, πόλιν τῆς Λυδίας ἐναντι τῆς Σάμου, ἀγνωστον ἀκριβῶς πότε. Ἦτο ὅμως ἀνὴρ ἤδη, ὅτε τὸ 540 π.Χ. ἐγκατέλειψε τὴν πατρίδα του κατόπιν τῆς ὑποταγῆς τῆς εἰς τοὺς Πέρσας ἐπὶ Κύρου τοῦ μεγάλου. Κατέφυγε τότε εἰς τὰ Ἄβδηρα τῆς Θράκης, ἀποικίαν τῶν Τηίων. Ἐκεῖθεν προσκληθεὶς ἀλληλοδιαδόχως διέτριψεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς αὐλὰς τῶν τυράννων Πολυκράτους τῆς Σά-

μου, τῶν Πεισιστρατιδῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἀλευαδῶν τῆς Θεσσαλίας. Ἀπέθανεν εἰς βαθὺ γῆρας ἄγνωστον ποῦ.

Συνέθεσεν εἰς ποικίλα μέτρα ποιήματα ἐρωτικὰ καὶ συμποσιακὰ ἀποτελοῦντα πέντε βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων σφίζονται μόνον ἀποσπάσματα. Τὰ ποιήματα τοῦ Ἀνακρέοντος εἶχον γίνεαι δημοτικώτατα καὶ ἀπέκτησαν βραδύτερον πολλοὺς μιμητάς, οἱ ὅποιοι ἔγραψαν τὰ λεγόμενα «ἀνακρεόντεια» ἄσματα.

67 (1). Παραγγελίαι διὰ τὸ συμπόσιον .

α) **Στ. 1 - 6.** ἄγε δὴ, παρεκελ. — κελέβη (ἦ), μέγα ποτήριον (εἶδος κανάτας). — ἡ ἄμυστις (πόσις) τὸ νὰ πίνη κανεὶς χωρὶς νὰ κλείῃ τὸ στόμα, ἀπνευστί, μονοροῦφι (ἐκ τοῦ α στερητ. καὶ μύω = κλείω). — προπίνω πίνω πρῶτος. — τὰ μὲν...τὰ... δ' ἀφ' ἑνὸς μὲν, ἀφ' ἑτέρου δέ. — ἐγγέας (μετοχ. ἀορ. τοῦ ἐγγέω) ἐν. εἰς τὴν κελέβην — κύαθος ποτήριον (διὰ τοῦ ὁποίου ἤντλουν τὸν οἶνον ἐκ τοῦ κρατῆρος). — ἀνυβρίστως νηφαλίως, εὐπρεπῶς. — ἀνά... βασσαρήσω : ἀναβασσαρέω εὐθυμῶ (« μπαίνω στὸ κέφι »). — δηῦτε = δὴ αὐτὲ πάλιν δέ.

Στ. 7 - 11. οὔτω (μὲ οὐσ.) μὲ τόσον...—ἀλαλητὸς ἀλαλαγμός.—μηκέτι... μελετῶμεν ἄς μὴ γυμναζώμεθα πλέον, ἄς μὴ κάμνωμεν γυμνάσια (σκυθικῆς οἰνοποσίας). — παρ' οἴνω εἰς τὸ συμπόσιον. — ἀλλὰ ὑποπίνοντες πίνοντες μετρίως (« κουτσοπίνοντας »).—ἐν καλοῖς ὕμνοις ἀνάμεσα σ' ὠραίους ὕμνους, (ψάλλοντες ὠραίους ὕμνους).

β) **Στ. 3 - 4.** «Διὰ τὰς ἀναλογίας τῆς ἀναμειξέως τοῦ οἴνου βλ. Ξενοφάνους «Συμπόσιον» » στ. 4, σελ. 96.

Στ. 6. βασσαρέω (εὐθυμῶ)· ἐκ τοῦ ὀνόματος Βασσαρεύς, ὅπως ἐλέγετο ὁ Διόνυσος ὑπὸ τῶν Θρακῶν.

Στ. 9. Σκυθικὴ πόσις· οἱ Σκύθαι ἐφρμίζοντο διὰ τὴν ἄμετρον οἰνοποσίαν : ἔπινον οἶνον ἄκρατον.

Στ. 10 - 11. καλοῖς ἐν ὕμνοις· πρβλ. τὸ «εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις» τοῦ Ξενοφάνους εἰς «Συμπόσιον» στ. 14.

68 (2). Στεναγμοὶ γήρατος .

α) πολλὸς ὑπόλευκος.— τὸ κάρη ἢ τὸ κάρας (γεν. τοῦ κάρητος καὶ

καρήατος ἢ κεφαλή· ἐδῶ = ἡ κόμη, τὰ μαλλιά (με τ ω ν υ μ ί α).—
πάρα (ἐστὶ)=πάρεστι.—γλυκεροῦ κλπ., ἡ σειρά: οὐκέτι λέλειπται
πολλὸς χρόνος γλυκεροῦ βιότου. — ἀνασταλύζω ἀναστενάζω. —
θαμὰ συχνά. — μυχὸς Ἰάιδεω τὰ βάθη τοῦ Ἄδου. — ἀργαλέος φρι-
κτός, πικρός. — ἐτοιμόν (ἐστὶ) εἶναι ὠρισμένον, ὑπερβέβαιον.

β) **Τάρταρος**: οὗτος ἦτο κατὰ τὴν ἀρχαίαν πίστιν σκοτεινὸς καὶ
φοβερὸς τόπος ὑπὸ τὸν Ἄδην, εἰς βάθος τόσον, ὅση ἢ ἀπόστασις τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς.

69 (3). Γερωντικά παράπονα.

α) **σφαίρη πορφυρῆ**, δοτ. ὄργ. εἰς τὸ **βάλλων**: «κτυπώντας με μὲ
σφαῖρα πορφυρή». — **δηῦτε** = **δὴ αὔτε** ἰδοὺ πάλιν, πάλιν λοιπόν. —
νεῆνις, νεήνις || **νήνις, νήνις** δοτ. **νήνι** = νεάνιδι (εἰς τὸ **συμπαί-
ζειν**). — **ποικιλοσάμβalos** ποικιλοσάνδαλος, ἡ φοροῦσα σανδάλια πε-
ποικιλμένα (« πλουμιστά »). — **ἔστιν γάρ...** εἶναι δὲ (παρενθετικῶς). —
εὐκτιτος ἔχων (ἔχουσα) ὠραίας οἰκοδομάς. — **καταμέμφομαι** ψέγω,
« περιγελῶ ». — **χάσκω** (ὡς καὶ ἡ σημερινὴ σημασία του) : προσβλέπω
μὲ ἀνοικτὸν στόμα. — **πρὸς ἄλλην**, ἐνν. **κόμην** (πρὸς ἄλλον τινά).

β) **Στ. 1. σφαίρη πορφυρῆ**· ὄπλα τοῦ Ἐρωτος εἶναι κυρίως τὸ
τόξον καὶ τὰ βέλη, δι' ὧν ἐπληττεν ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὅποιον ἤθελε νὰ
ἐμβάλλῃ σφοδρὸν ἔρωτα. Πλὴν τούτων εἶχε καὶ σφαῖραν, διὰ τῆς ὁποίας
ἐπληττεν ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον ἤθελεν ἀπλῶς νὰ ἐμβάλλῃ εἰς πειρασμόν.

Στ. 5. ἀπ' εὐκτίτου Λέσβου· διὰ τούτων χαριεντιζόμενος ὑπο-
νοεῖ, ὅτι δὲν τὸν καταδέχεται ἡ νεῆνις ὡς ἐπαρχιώτην, « πρωτευουσιάνα
αὐτή ».

Στ. 7. καταμέμφεται· ἡ νεῆνις τὸν περιπαίζει διὰ τὴν λευκὴν
κόμην του. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι αἱ γυναῖκες τῆς ἀρχ. Λέσβου ἤσαν χειρα-
φετημένοι, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐλευθεριότης τῆς νεάνιδος.

— **Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ἀνακρέοντος**; **Κατὰ τί
ὁμοιάζει ὁ Ἴων Ἀλκαῖος πρὸς τοὺς Αἰολεῖς λυρικοὺς**;

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ

Ὁ Τέρπανδρος (680 - 620 π.Χ.) εἶναι ὁ ἀρχαιότατος τῶν Λεσβίων χορικῶν ποιητῶν. Ἐδοξάσθη κυρίως ὡς μουσικός, διότι ποικιλοτρόπως προήγαγε τὴν μουσικὴν τέχνην καὶ συνεκέντρωσε τὰς διεσπαρμένας μελωδίας, ὅσαι ἐποιήθησαν ὑπὸ τῆς φυσικῆς κλίσεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ἐρρυθμισε κατὰ τεχνικούς κανόνας. Ἀλλὰ καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ φαίνεται, ὅτι δὲν ἐστερεῖτο ἀξίας, ὡς μαρτυροῦν τὰ ὀλίγα διασωθέντα ἀποσπάσματα τῶν ποιημάτων του.

70. Ἀποσπάσματα Τερπάνδρου.

Ἄπ. 1. **ἀρχὰ ἀρχή**, ἔναρξις (διότι ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Διὸς ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἤρχιζον τὰ ποιήματά των, ἐξ οὗ καὶ τὸ « ἀπὸ Διὸς ἄρχεσθαι ». — **ἀγήτωρ** ἡγήτωρ· εἶναι φανερόν ὅτι τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἦτο προοίμιον μακροτέρου ἄσματος.

α) Ἄπ. 2. **ἔνθα** ὅπου. — **αἰχμὰ** ἡ αἰχμή, τὸ δόρυ (τὸ πολεμικὸν πνεῦμα). — **μῶσα** μοῦσα. — **λιγὺς (λίγεια, λιγὺ)** καλλιφωνος. — **δίκα (-η)** δικαιοσύνη. — **εὐρυάγυια** ἡ ἔχουσα εὐρείας ἀγυιάς, ἡ ἀποφεύγουσα τὰς σκολιοδρομίας, εὐθύδικος. — **ἐπιτάρροθος** ἀρωγός, βοηθός.

β) Διὰ τοῦ ἀποσπ. τούτου ὑμνεῖ τὴν Σπάρτην, ὅπου ἤκμαζε τὸ πολεμικὸν πνεῦμα (**«αἰχμὰ»**).

α) Ἄπ. 3. **σοὶ (κελαδήσομεν)** πρὸς τιμὴν σου. — **ἀποστέρξαντες** ἀφήσαντες, ἀπορρίψαντες. — **τετράγηρυν αἰοιδὰν** τὴν διὰ τετραχόρδου λύρας μουσικὴν. — **ἐπτάτονος** ἐπτάχορδος, ἐπτάφωνος.

β) Ὁ Τέρπανδρος ἐτελειοποίησε τὴν κιθάραν καὶ ἠῤῥησε τὰς χορδὰς ἀπὸ 4 εἰς 7. Διὰ τοῦτο λέγει ὅτι θὰ ψάλλῃ διὰ τῆς « ἐπτατόνου φόρμιγγος ».

Α Λ Κ Μ Α Ν

Ὁ Ἀλκμάν ἤκμασε περὶ τὸ 620 π.Χ. Ἦτο Λυδὸς ἐκ Σάρδεων, ἀλλ' αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Κιμμερίων (βλ. Καλλίων) ἐπαλήθη ὡς δοῦλος εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου διακριθεὶς διὰ τὴν μουσικὴν του ἱκανότητα ἀπηλευθερώθη καὶ ἐπωνομάσθη *Λάκων*. Προήγαγε τὴν μουσικὴν καὶ πρῶ-

τος διεμόρφωσεν εἰς τὴν χορικὴν ποιήσιν τὰς στροφὰς ἀντὶ τῶν ἀπλῶν στίχων. Ἐγραψε πολλὰ ποιήματα, μετὰξὺ τῶν ὁποίων ἐφημίζοντο τὰ λεγόμενα *παρθένεια*, ἧτοι ἄσματα ἀδόμενα ὑπὸ χοροῦ παρθένων διηρημένου εἰς δύο ἡμιχόρια. Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ μόνου ἐλάχιστα ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ἐν ἐκ τούτων εἶναι τὸ κατωτέρω.

71 (1). Νυκτερινὴ ἡρεμία

α) εὐδω (καθεύδω) κοιμῶμαι, ἡσυχάζω.—*ἡ φάραγξ* τὸ φαράγγι. *ὁ πρῶν* (πληθ. οἱ πρόωνες) προεξοχή ἡπρῶνες ὄρους, βράχος.—*φύλα* αἱ φυλαί (*φύλα θ'* ἔρπετα—καὶ τὰ ποικίλα εἶδη τῶν ἔρπετων).—*τόσσα* ὅσα.—*ὄρεσικῶς* ὄρεσιβίος.—*κνώδαλον* ἀγρίμι (ἐδῶ = τὰ θαλάσσια ζῶα).—*βένθος* βάθος.—*πορφύρεος* ταραχώδης—*τανυπτέρυξ* μακρόπτερος.
β) Εἰς τοὺς στίχους αὐτοὺς δίδεται ἡ εἰκὼν τῆς κοιμημένης φύσεως.
Ἐναλύσατε τὴν εἰκόνα εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς. (Πρβλ. Σολωμοῦ «Γαλήνη»)

72 (2). Τὸ γῆρας

α) οὐ μ' ἔτι..., ἡ σειρά τῶν λέξεων: οὐκέτι γυῖα δύναται φέρειν *μ*ε= δὲν μὲ βαστοῦν τὰ γόνατά μου πιά· γυῖα τὰ μέλη τοῦ σώματος, κύρ. οἱ πόδες.—*μελίγαρος, μελίγηρος* (μέλι - γῆρος=φωνή, λαλιά) μελίφωνός, γλυκύφωνος.—*ἡμερόφωνος* (συνών. τοῦ προηγουμένου) ὁ ἔχων θελκτικὴν φωνήν, «γλυκόλαλος»—*βάλε* (εὐχετικὸν μόριον) εἴθε—*μακάρι*.—*κηρύλος* εἶδος θαλασσίου πτηνοῦ, τοῦ γένους τῶν ἀλκωνιδῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄρρη ἀλκωνίς, (κοινῶς: ψαροφάγος, βασιλοπούλι).—*ῥστε*=ῥς ὁ ὁποῖος.—*ἄνθος κύματος* ἀφρός τοῦ κύματος.—*νηδεῆς* (στερ. μῶρ. *νῆ* καὶ *δέος*) ἀφοβός.—*ἦτορ καρδία*.—*ἀλιπόρφυρος* ὁ ἔχων τὸ χροῖμα τῆς θαλασσίας πορφύρας ἢ ὁ ἔχων χροῖμα⁸ κυανοῦν καὶ πορφυροῦν (κοκκινογάλαζο).—*εἶαρος* ἔαρος.

β) Τὸ ἄσμα εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων *παρθενείων*. Ταῦτα ἐκλήθησαν *παρθένεια*, ὡς ἀδόμενα ὑπὸ χοροῦ παρθένων. Ἐνταῦθα ὁ Ἄλκιμᾶν ὡς ἀρχηγός τοῦ χοροῦ (χορηγός) μονωδῶν ἀπευθύνεται πρὸς τὸν χορὸν τῶν παρθένων καὶ ὁμιλεῖ δι' ἑαυτὸν παραπονούμενος διὰ τὰ γηρατεῖά του.

Στ. 4. νηδεῆς ἦτορ ἔχων. Ὁ κηρύλος δὲν φοβεῖται τὰ γηρατεῖα, διότι, ὅταν γηράσῃ καὶ δὲν δύναται νὰ πετᾷ, φέρεται κατὰ τὰς ἀποδη-

μίας (ὡς λέγει ἡ παράδοσις) ἐπὶ τῶν πτερύγων τῶν θηλειῶν. — **εἶαρος ὄρνις**· οἱ κηρύλοι, ὅπως καὶ αἱ χελιδόνες, εἶναι προάγγελοι τῆς ἀνοίξεως

Σ Τ Η Σ Ι Χ Ο Ρ Ο Σ

Ὁ Σησίχορος (640 - 555 π.Χ.) ὠνομάζετο *Τεισίας* καὶ κατήγετο ἐκ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Κατήλθεν εἰς Ἱμέραν τῆς Σικελίας, ὅπου ἐπωνομάσθη *Σησίχορος Ἱμεραῖος*. Συνέθεσε ποιήματα ποικίλα, τὰ ὁποῖα παρέδιδεν εἰς τοὺς χορούς, τοὺς ὁποίους πρῶτος αὐτὸς ἔστησεν (ἐξ οὗ καὶ ἡ ἐπωνυμία του). Τὰ ποιήματά του, ἔχοντα ὑποθέσεις ἐξ ἀρχαίων μύθων, ἐξετείνοντο εἰς 26 βιβλία. Σπουδαία καινοτομία τοῦ Σησίχορου ὡς πρὸς τὴν μορφήν τῶν ὕμνων εἶναι ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθεῖσα « *τριας* », ἥτοι ὁμάς ἐκ τριῶν στροφῶν· δηλ. μετὰ τὰς δύο ἐπακριβῶς ὁμοίας στροφάς (*στροφήν καὶ ἀντιστροφήν*) ὁ Σησίχορος προσέθεσε καὶ τρίτην, τὴν ἐπιφθόν, μὲ διάφορα μέτρα καὶ μὲ διάφορον μουσικὸν σκοπὸν. Δυστυχῶς ὅμως ἐλάχιστα ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ ἔργου του περιεσώθησαν.

73. Ἡ νυκτερινὴ ἐπιστροφή τοῦ Ἡλίου.

α) Ἐπεριονίδας (-δης) ὁ υἱὸς τοῦ Ἐπεριώνας, ἐνὸς τῶν Τιτάνων. — **δέπας** ποτήριον. — **ἐσκατέβαινε** κατέβαινε μέσα εἰς. — **βένθος** βάθος. — **ἐρεμνός** (ἐρεβνός) σκοτεινός. — **ὁ δὲ πάις Διός**, δηλ. ὁ Ἡρακλῆς. — **κουριδίη ἄλοχος** νόμιμος σύζυγος, ἢ ἀπλῶς : σύζυγος (βλ. Καλλίνου, στ. 7). — **ποσσὶ** μὲ τὰ πόδια, πεζῆ.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι εἶναι ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ βιβλίου, τὸ ὁποῖον ἐπεγράφετο « *Γηρουσιῆς* » καὶ εἶχεν ὡς ὑπόθεσιν τὸν γνωστὸν ἄθλον τοῦ Ἡρακλέους. Οὗτος διετάχθη ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέου να κομίσῃ τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου, τρικεφάλου τέρατος οἰκοῦντος εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς γῆς. Πορευόμενος ὁ Ἡρακλῆς διὰ τῆς Εὐρώπης ἔστησε τὰς Ἡρακλείους στήλας, ἔλαβε δὲ παρὰ τοῦ Ἡλίου χρυσοῦν δέπας, διὰ τοῦ ὁποίου διεπέρασε τὸν ὠκεανόν. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβε τὰς βοῦς καὶ ἐφόνευσε τὸν Γηρυόνην, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἡρακλείους στήλας, ὅπου ἀπέδωσε τὸ δέπας εἰς τὸν Ἡλίον. Καὶ τώρα ὁ Ἡλιος μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ διὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὴν νυκτερινὴν πορείαν του ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπῃθεν θὰ ἐπανέλθῃ τὴν πρῶταν τῆς ἐπομένης, διὰ νὰ φωτίσῃ τὸν κόσμον.

Δέπας ἦτο πλατὺ ποτήριον μὲ λαβάς, διὰ τοῦ ὁποίου ἦντλουν τὸν

οἶνον ἐκ τοῦ κρατῆρος. Κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων ἐντὸς τοιοῦτου ποτηρίου, ὡς ἐπὶ κλίνης, ἐφέρετο ὁ ἥλιος ἀπὸ τὴν δῦσιν εἰς τὴν ἀνατολὴν κατὰ τὴν νύκτα, ἐνῶ τὴν ἡμέραν ἐφώτιζε τὸν κόσμον ἐλαύων ἐπὶ τεθρίππου, συρομένου ὑπὸ πυριπτόνων ἵππων.

Σ Ι Μ Ω Ν Ι Δ Η Σ (Ο Κ Ε Ι Ο Σ)

Τρεῖς ποιηταὶ ἔφερον τὴν χορικὴν ποίησιν εἰς τὴν τελειότητα. Οὗτοι ἦσαν ὁ Σιμωνίδης, ὁ Βακχυλίδης καὶ ὁ Πίνδαρος.

Ὁ Σιμωνίδης οὗτος (556 - 468 π.Χ.), διάφορος τοῦ Σημωνίδου τοῦ Ἀμοργίνου, ἐγεννήθη εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Ἰουλίδα τῆς νήσου Κέω (ἢ ὅποια σήμερον ὀνομάζεται Κέα, κοινῶς Τζιά). Κατ' ἀρχὰς ἐγίνε γνωστός ὡς χοροδιδάσκαλος, ἀφοσιωθείς ὅμως εἰς τὴν ποίησιν ἠτύχησε νὰ ἀποκτήσῃ μεγάλην φήμην. Ἔνεκα τούτου αὐταὶ φιλομούσων τυράννων ἐφιλοτιμοῦντο νὰ καλέσουν πλησίον αὐτῶν τὸν ποιητὴν. Τοιοῦτοτρόπως ἔζησεν ἐπὶ πολὺ πλησίον τῶν Πεισιστρατιδῶν ἐν Ἀθήναις. Ἐπειτα μετέβη εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τοὺς Ἀλευάδας καὶ Σκοπάδας, τοὺς ὁποίους ἐνεκωμίαζεν ἐπὶ μισθῷ. Κατὰ τὰ μῦθικὰ ἐπανέρχεται εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου γίνεται φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Τότε διὰ τῶν ὑπερόχων ἐπιγραμμάτων του ὑμνεῖ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς ἥρωϊκῶς πεσόντας. Μετὰ ταῦτα μεταβαίνει εἰς τὴν Σικελίαν παρὰ τῆ ἀλλή τοῦ τυράννου Ἰέρωνος. Ἐκεῖ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 90 σχεδὸν ἐτῶν.

Ὁ Σιμωνίδης ἔγραψε πολλὰ καὶ ποικίλα ποιήματα, τὰ ὅποια ἔγιναν γνωστὰ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ποίησίς του κατέστη καθολικὴ καὶ πανελλήμιος ὑπερῆδησασα τοὺς φυλετικοὺς φραγμοὺς, τοὺς χωρίζοντας τοὺς Ἕλληνας ἀπ' ἀλλήλων.

Ἄτυχῶς, ἀπὸ τὴν ποιητικὴν δημιουργίαν τοῦ Σιμωνίδου, πλὴν τῶν ἐπιγραμμάτων του, μόνον ἀποσπάσματα σφύζονται. Καὶ ταῦτα ὅμως μαρτυροῦν τὴν τελειότητα τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιητικῆς του ἀξίας.

74 (1). Ἐγκώμιον εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Θερμοπύλαις, (480 π. Χ.).

α) εὐκλεῆς ἂ τύχα, διότι ἔπεσον ὑπὲρ τῆς πατρίδος. — πότμος θάνατος. — πρὸ γῶν ἀντὶ θρήνων. — ἡ μῆστις ἢ μνήμη. — οἶκτος λύπη. — ἐντάφιον (ἐνν. εἶμα) σάβανον (δηλ. τὴν δόξαν, ἢ ὅποια ἔχει περιβάλλει αὐτούς). — εὐρώς εὐρωτίασις, μούχλα. — ἀμαυρώ ἐπισηκιάζω, ἐξαφανίζω. — σακός (σηκός) ἱερὸς χώρος (ἐδῶ=τάφος). οἶ-

κέτης ἔνοικος (οἰκέταν, κτηρμ. = ὡς ἔνοικον). — εὐδοξία δόξα. — ἀνδρῶν ἀγαθῶν κτλ., ἡ σειρά : ὄδε σακός, (σακός ὦν) ἀνδρῶν ἀγαθῶν, εἶλετο (= ἐκτέησατο) οἰκέταν εὐδοξίαν Ἑλλάδος. — μαρτυρεῖ, δηλ. πρῶτο, ὅτι ὁ τάφος οὗτος ἐγκλείει τὴν δόξαν τῆς Ἑλλάδος. — λελοιπώς, μτχ. ἀναφορ. — κόσμος τιμῆ, ἐγκώμιον, — ἀρετὰ ἀνδρεία. — ἀέναος αἰώνιος.

β) Οἱ στίχοι οὗτοι διεσώθησαν ὑπὸ τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελώτου, ἱστοριογράφου τοῦ α' π.Χ. αἰῶνος, περιληφθέντες εἰς τὸ σύγγραμμά του «Βιβλιοθήκη ἱστορικὴ» καὶ χαρακτηριζόμενοι ὑπ' αὐτοῦ ὡς «ἀξιόνοτον τῆς ἀρετῆς ἐκείνων ἐγκώμιον».

Στ. 3. βωμός· ἀποκαλεῖ βωμὸν τὸν τάφον τῶν πεσόντων, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἀπεδίδοντο τιμαὶ καὶ ἐτελοῦντο θυσίαι εἰς τοὺς νεκρούς, ὡς εἰς ἥρωας.

— Ποῖαι αἱ ἀρεταὶ τοῦ ποιήματος ; Ποῖα τὰ τεχνικὰ μέσα ; Εἰς ποίους στίχους ἐνπάρχει ἡ κεντρικὴ ἰδέα ;

75 (2). Ἄσταθῆ τὰ ἀνθρώπινα.

α) ἔων = ὦν, αἰτιολ. μτχ. — μὴ φάσης = μὴ φήσης. — μηδὲ : μηδὲ φάσης... ὄσον κτλ. — ἔσσεται, ἐνν. ὄλβιος (= εὐτυχής). — ὠκεῖα, θηλ. τοῦ ὠκύς ταχύς· ἡ σειρά : οὐδὲ γὰρ ἡ τῆς ταχυπερύγου μυίας μετάστασις οὕτως ὠκεῖα ἐστίν. — μετάστασις ἀλλαγὴ, ἐναλλαγὴ (καταστάσεως).

β) Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο ἀνήκει εἰς τοὺς «θρήνους», τοὺς ὁποίους ἔγραψεν ὁ Σιμωνίδης διὰ τοὺς Σκοπάδας, τυράννους ἐν Κραννῶνι τῆς Θεσσαλίας, οἱ ὅποιοι κατεπλακώθησαν ὑπὸ τῆς πεσοῦσης στέγης τῆς οἰκίας των, διασωθέντος ὡς ἐκ θαύματος τοῦ ποιητοῦ.

76 (3). Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

α) κάρτος (κράτος) δύναμις. — ἀπρακτος ἀνωφελής. — μεληδῶν μέριμνα — παῦρος ὀλίγος, μικρὸς parvus paulus, — αἰὼν βίος. — πόνος ἀμφὶ πόνῳ βάσανα διαδέχονται τὰ βάσανα. — ἀφυκτος ἀναπόφευκτος. — ὁμῶς ὁμοίως (ἀδιακρίτως δι' ὅλους). — κείνου, δηλ. τοῦ θανάτου. — λάχον = ἔλαχον ἔλαβον παρὰ τῆς μοίρας.

77 (4). Ἡ Ἀρετὴ.

α) λόγος μῦθος, θρυῶς. — ναίω κατοικῶ. — δυσάμβατος δυσανά-

βατος.—πέτρα βράχος.—ἀμφέπω διαμένω, κατοικῶ.—οὐδέ... ἔσο-
 πτός (ἔστιν) οὔτε εἶναι ὄρατή.—βλέφαρα, ἑδῶ=ὄφθαλμοί.—ῶ (περι-
 ληπτικόν), ἀναφέρεται εἰς τὸ πάντων ἀντί : ἔσοπτος οὐδενὶ ῶ.—
 ῶ μὴ... μόλη εἰς ὄντινα δὲν ἔλθη.—δακέθυμος βασιανιστικός : (ὅστις
 δὲν βασιανισθῆ καὶ δὲν ιδρώση).—ἴκη τ' = καὶ μὴ ἴκη, ἐν. οὔτος (ἐκ
 τοῦ ῶ) : καὶ δὲν ἀναπτύξῃ οὔτος εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν τὰς σωματικὰς
 καὶ ψυχικὰς του δυνάμεις.

β) Ὁ ποιητὴς προσώποιοι εἶ τὴν ἀρετὴν καὶ φαντάζεται ὅτι
 αὐτὴ ἀποσυρθεῖσα τοῦ κόσμου διὰ τὴν ἀύξανομένην κακίαν του κατέφυγεν
 εἰς τὰς ἀπροσίτους κορυφὰς τῶν βράχων. Διὰ τὴν φθάση κανεὶς χρειάζε-
 ζεται νὰ ιδρώση κτλ. πρβλ. Ἡσιόδου « Ἔργα καὶ ἡμέραι », στ. 289 -
 292 (κατὰ μετάφρασιν Μενάρδου) : « Ὅμως ἐμπρὸς στήν Ἀρετὴν
 ἔχουν ιδρωῶτα βάλοι — οἱ ἀθάνατοι, καὶ μακρινὸς ἀνήφορος σ' ἐκεῖνη — πη-
 γαίνει στήν ἀρχὴ τραχύς· μόν' ἅμα κανεὶς φθάση — στήν κορυφὴ, τότε
 εὐκόλος ὁ πρὶν δύσκολος εἶναι ».

78 (5). Ἐπίκρισις ἐπιτυμβίου ἐπιγράμματος.

α) τίς κεν αἰνήσειε ποῖος θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαινέσῃ. — νόω
 πίσυρος ἔχων πεποιθήσιν εἰς τὴν ὀρθὴν του κρίσιν, βέβαιος περὶ τῆς
 διανοητικῆς του ὑγείας.—ναέτας, ναιέτης (ναιῶ=κατοικῶ) κάτοι-
 κος.—ἀέναιος (ἀεὶ νάω = ῥέω) ὁ διαρκῶς ῥέων.—δίνη στρόβιλος.—
 ἀντία θέντα παραλληλίσαντα — μένος δύναιμις, ἀντοχή, διάρκεια.—
 στάλα=στήλη — ἥσσω κατώτερα, ἀσθενέστερα.—λίθον· ὁ ποιητὴς
 φαντάζεται τὸ βᾶθρον τῆς Σφιγγὸς λίθινον.—θραύοντι = θραύουσι,
 δύνανται νὰ θραύσουν.—φῶς, φωτὸς ἀνήρ.—ἄδε βουλά=ἦδε βουλή
 ἡ ἔμπνευσις αὐτῆ.

β) Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μίδα, τοῦ βασιλέως τῶν Φρυγῶν, εἶχε στηθῆ
 χαλκὴν Σφίγγ, ἐπὶ δὲ τοῦ βᾶθρου αὐτῆς εἶχε γραφῆ ἐπίγραμμα τοῦ
 Κλεοβούλου, ἐκ Λίνδου τῆς Ῥόδου, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται εἰς τῶν ἑπτὰ σο-
 φῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τὸ ἐπίγραμμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐνταῦθα ἐπι-
 κρίνει ὁ Σιμωνίδης, ἔχει ὡς ἐξῆς :

Χαλκῆ παρθένος εἰμί, Μίδα δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
 Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε νάη καὶ δένδρεα μακρὰ τεθῆλη,
 ἠέλιος τ' ἀνίων λάμπη, λαμπρὴ τε σελήνη,

καὶ ποταμοὶ πλήθωσιν, ἀνακλύζει τε θάλασσα,
αὐτοῦ τῆδε μένονσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ
ἀγγελέω παριοῦσι Μίδαο ὅτι τῆδε τέθαιπται.

Β Α Κ Χ Υ Λ Ι Δ Η Σ

Ὁ Βακχυλίδης (περὶ τὰ 510 - 440 π.Χ.) ἐγεννήθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἰουλίδα τῆς νήσου Κέω, ἦτο δὲ ἀνεψιὸς τοῦ Σιμωνίδου καὶ συνοδὸς του εἰς τὰ ταξίδια. Ἰδιαιτέρως ἐτιμῆθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἱέρωνος τῶν Συρακουσῶν. Ἐγγράψε ποικίλα χορικά ποιήματα, ἐκ τῶν ὁποίων εἶχον σωθῆ ἑλάχιστα ἀποσπάσματα. Ἀλλὰ τὸ 1896 εὑρέθη εἰς τὴν Αἴγυπτον πάπυρος μὲ 13 ἐπινίκους καὶ 6 διθυράμβους του.

Ὁ Βακχυλίδης προήγαγεν ἔτι περαιτέρω τὴν χορικὴν ποίησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωσε τεχνικωτέραν μορφήν, μουσικότητα καὶ ρυθμικότητα.

79 (1). Παιὰν εἰς τὴν εἰρήνην.

α) **Στ. 1 - 5.** τίκτει γεννᾶ, φέρει, χαρίζει.—**μεγάλα** (θηλ.) ἡ μεγαλειώδης.—**καὶ ἄνθεα μελιγλώσσων ἀοιδᾶν** (= ὠδῶν) = ἄνθη μελιστάλακτων ὠδῶν (: ὠραῖα καὶ εὐχάριστα ἄσματα).—**δαιδάλεος** τεχνικός, πολυποίκιλος (: ἐπὶ δαιδαλέων βωμῶν).—**θεοῖσιν**, δοτ. χαριστική.—**αἶθομαι** καίομαι (τὸ ἀπαρ. ἐκ τοῦ τίκτει: κάμνει νὰ καίωνται).—**μῆρα** (βοῶν καὶ μῆλων) μηρία βοῶν καὶ προβάτων.—**τανύθριξ** μακρόμαλλος.—**γυμνασίων τε νέοις... μέλειν** (τὸ ἀπαρ. πάλιν ἐκ τοῦ τίκτει): κάμνει νὰ καταγίνωνται οἱ νέοι εἰς τὰ γυμνάσια (τάς ἀθλητ. ἀσκήσεις).—**αὐλῶν** (ἀρσ.) **τε καὶ κώμων** (ἀρσ.) εἰς τὴν μουσικὴν καὶ εἰς τὰ τραγούδια.

Στ. 6 - 8. ὁ πόρπαξ ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος.—**αἰθὸς** καμένος, μαῦρος: **ἱστοὶ αἰθᾶν ἀραχνᾶν**, γενικὴ πληθ.—**πέλονται** γίνονται, ὑφαίνονται.—**τὸ ἔγχος** τὸ δόρυ.—**ἀμφάκης** (ἀμφήκης) ἀμφίστομος.—**δάμνημι** καταβάλλω, καταστρέφω.—**εὐρώς** μούχλα, σκωρία.

Στ. 9 - 13. **χαλκεᾶν** (γεν. πληθ.) **χαλκῶν** (σαλπίγγων).—**σουλᾶται** ἀφαιρεῖται, διακόπτεται (ὑπὸ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων).—**μελίφρων** γλυκὺς (ἐκ τοῦ μέλι καὶ φρὴν).—**ἄῤῥος** (ἄῤῥος = ἤῤῥος) πρωϊνός.—**θάλπῳ** ζωογονῶ.—**τὸ κέαρ** (κῆρ) καρδία.—**ἐρατὸς** ποθητός.—**βρίθοντ(ι)**, δωρ.=βρίθουσι.—**παιδικοὶ ὕμνοι** νεανικὰ τραγούδια.—**φλέγονται** ἀνάπτουν, ἀντηχοῦν ἐνθουσιωδῶς.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ὁ μόνος διασωθεὶς παιὰν τοῦ Βακχυλίδου. Ὁ παιὰν ἦτο : 1) ἄσμα εἰς τὸν Ἄρην πρὸ τῆς μάχης (ἔ μ β α τ ῆ ρ ι ο ν), 2) ἄσμα εὐχριστήριον πρὸς τοὺς θεοὺς μετὰ τὴν νίκην (ἐ π ι ν ἰ κ ι ο ν)· 3) ἄσμα εἰς Ἄπολλωνα καὶ Ἄρτεμιν εὐχ α ρ ι σ τ ῆ ρ ι ο ν διὰ τὴν ἐκ κακοῦ τινος λύτρωσιν· 4) ἐ π ι τ ρ α π ἑ ζ ι ο ς π ρ ο σ ε υ χ ῆ κατὰ τὸ συμπόσιον.

Κατὰ τὸν παιᾶνα τοῦτον ὁ γλύπτης Κηφισόδοτος (ἀκμάσας τὸ ἀ΄ ἡμισυ τοῦ δ΄ π.Χ. αἰῶνος) κατεσκεύασε τὴν θεὰν Εἰρήνην φέρουσαν εἰς τὰς χεῖρας τὸν Πλοῦτον.

80 (2). Μία ἡ ὁδὸς τῆς εὐτυχίας.

α) εἰς ὄρος (εὐτυχίας ἐστὶν) ὑπὸ ἓνα μόνον ὄρον ἐξασφαλίζεται ἡ εὐτυχία. — ἀπενθής ἀπαθής, ἡρεμος. — διατελῶ βίον διάγω τὸν βίον, ζῶ. — ἀμφιπολῶ σκέπτομαι. — τὸ δὲ παρ' κτλ., ἡ σειρά : ἰάπτεται δὲ ἐὸν κέαρ παρ' ἄμαρ τε καὶ νύκτα χάριν μελλόντων (συμβῆναι). — ἰάπτομαι βλάπτω. — τὸ κέαρ (κῆρ) καρδία — παρ' ἄμαρ τε καὶ νύκτα ἡμέραν καὶ νύκτα. — ἄκαρπον ἔχει πόνον ματαιῶς μοχθεῖ.

β) θυμὸν ἀπενθῆ· ἡ ἀπάθεια ὡς προϋπόθεσις τῆς εὐτυχίας ἀπετέλεσε βραδύτερον τὴν βάσιν τῆς θεωρίας τῶν Στωϊκῶν φιλοσόφων, οἱ ὅποιοι ἔλεγον « μένε καὶ κράτει »· πρβλ. Ἀρχιλόχου « Θάραρος εἰς τὰς δοκιμασίας » (48,5).

81 (3). Διθύραμβος (εἰς τὸν Θησέα).

α) Στ. 1 - 15. (στροφὴ ἀ΄)· τᾶν ἱερᾶν Ἀθανᾶν τῶν ἱερῶν Ἀθηναίων (ἡ δαρ. γεν. πληθ. ἔχει κατὰληξιν ἄν ἀντὶ ὦν ἀττ.). — ἀβρόβιος ἀβροδίαιτος, ἐπιχαρίτως ζῶν. — Ἴωνες· οὕτω καλοῦνται οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς οἱ κυριώτεροι ἀντιπρόσωποι τῆς Ἰωνικῆς φυλῆς. — τί διατί. — νέον νεωστί, πρὸ ὀλίγου. — ἐκλαγε, ἀόρ. β΄ τοῦ κλάζω = ἡγῶ ἰσχυρῶς, ὀξέως (κλαγγή τῶν ὄπλων). — χαλκοκώδων χαλκόστομος, χαλκῆ. — ἀοιδά, ἐνταῦθα = σάλπισμα. — δυσμενῆς ἐναντίος, ἐχθρός. — ἀμφιβάλλω περικυκλῶ ἡ σειρά τῶν λέξ. : ἀμφιβάλλει ὄρια ἀμετέρας χθονός. — κακομάχανος ὀλέθριος, δόλιος κακοῦργος. — ἀέκατι (ἐπιρ.) ποιμένων παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ποιμένων. — σεύοντ(ι) = σεύουσιν ἀπάγουσι—μῆλα αἰγοπρόβατα (ἀγέλας... μῆλων). — ἀμύσσω (ἀμυχή) σπαράσσω, σχίζω. — φθέγγευ=φθέγγου ὀμίλει, λέγει.—εἶ τινη

βροτῶν περισσότερον παντός ἄλλου θνητοῦ. — ἔμμεναι καὶ τιν=εἶ-
ναι καὶ σοὶ ὅτι ἔχεις καὶ σύ.

Στ. 16 - 30. (στροφή β')· βλ. νέον, στ. 3.—ἀμείβω ποσὶν ἀλλάσσω
τόπον, διαβαίνω.—**δολιχος μακρός.**—**κέλευθος(ή)** ὁδός.—**δολιχάν** Ἰσ-
θμίαν **κέλευθον** τὴν μακρὰν (διὰ) τοῦ Ἰσμοῦ ὁδόν.—**κάρυξ=κή-
ρυξ.**—**ἄφατος** ἀνέκφραστος, ἀνεκδιήγητος (μέση λέξις· ἐνταῦθα ἐπὶ
καλοῦ)· **ἄφατα ἔργα** γενναῖαι πράξεις.—**κραταιοῦ φωτός,** ἐννοεῖ τὸν
Θησέα.—**ὑπέρβιος** βίαιος, σκληρός.—**ἔπεφνεν,** ἀορ. β' τοῦ ἀρχήστου
ῥ. **φένω=φονεύω.**—**φέρτατος καὶ φέριστος** (συγκρ. **φέρτερος**) =
ὑπεροχώτατος (**φέρτατος ἰσχύι=ἰσχυρότατος**).—**Κρονίδα τέκος** τέ-
κνον τοῦ Κρονίδου (τέκνον τοῦ υἱοῦ τοῦ Κρόνου· ἐδῶ Κρονίδης νοεῖται
ὁ Ποσειδῶν).—**σεισίχθων**· ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος ὡς σειόντος τὴν γῆν.
—**σῦς, συὸς** ἀγριόχοιρος.—**νάπη** κοιλὰς σύνδενδρος (λόγγος). — **ἀτά-
σθαλός** ἀκατάστατος || **μοχθηρός, κακοῦργος.**—**ἔσχε** κατέλαβε.—**πολυπή-
μων** ὁ προκαλῶν πολλοὺς πόνους, ὀλέθριος.—**ἔξέβαλε** ἀπέριψε, ἐπέ-
ταξε.—**ἀρείων** γεναιότερος.—**ὄπα τελεῖται** τοῦ θά καταλήξουν.

Στ. 31-45. (στροφή γ')· **πολεμήιος** πολεμικός.—**πολλὰν** πολλήν.
—**ὄπαων** ὄπαδός, ἀκόλουθος, δοῦλος.—**ἔμπορος** ὁδοιπόρος, ταξιδιώ-
της.—**οἶ(α)** ὡς, ὡσάν, — **ἀλάτας** ἀλήτης, πλάνης.—**ἄλλοδαμία** ξένη
χώρα.—**ῶδε** οὕτω (ὡς περιεγράφη ὑπὸ τοῦ κήρυκος).—**θρασύς** τολ-
μηρός.—**ὄρμα** παρορμαῖ, παρακινεῖ.—**μήσεται,** μέλλων τοῦ **μήδομαι**=
σκέπτομαι, σχεδιάζω νὰ ἐκτελέσω.—**ῥφρα** ἵνα (ἐνταῦθα με ὀριστικήν).—
αἰὲν ἔρδοντα (ἐνν. ὑποκμ. **τινά,** ἀντικμ. **κακόν**). — **μὴ ἔντυχεῖν**
(= **ἐντυχεῖν**) **κακῶ** νὰ μὴ συναντήσῃ κακόν.

Στ. 46 - 60. (στροφή δ')· **φῶτε,** αἰτ. δυῖκ. συναπτομένη με αἰτ.
πληθ. (**μόνους**).—**ὄμαρτέω τινὶ** (καὶ **ἀμαρτέω**) συνοδεύω τινά.—**οἶ**
= **αὐτῷ** (ἀντικ. τοῦ **ὄμαρτεῖν**).—**φαίδιμος** λαμπρός, ἐνταῦθα=ἰσχυ-
ρός.—**ἔλεφαντόκωπος** ὁ ἔχων ἐλαφαντίνην λαβήν.—**ξεστός ἄκων** στιλ-
πνὸν ἀκόντιον.—**χείρ,** ποιητ. δοτ. πληθ. **χέρεσσ(ι)**=**χερσί.**—**κηῦτυ-
κτον=καὶ εὐτυκτον** (ἐκ θ. τοῦ ῥ. **τεύχω=κατασκευάζω**) καλῶς κατειρ-
γασμένην.—**κυνέα** περικεφαλαία.—**κρατὸς πέρι** (ἀναστρ.) περὶ τὴν
κεφαλήν (ὄνομα ἀχρηστον «κράς», εὔχρηστος ὁ τύπος **τὸ κ ρη** ἢ κε-
φαλή βλ. καὶ σελ. 126 στ. τελ.).—**πυρσοχαίτης** πυρρόθριξ, ξανθός.—**ἀμ-
φί,** εἰς τὸ **στέρνοις.**—**χλαμὺς (ή)** βραχὺς μανδύας, ἔνδυμα τῶν ἐφήβων

ἰππέων.— οὐλιος μάλλινος.—Θεσσαλὸν Θεσσαλικήν.—ὀμμάτων ἄπο (ἀναστρ.) ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ τοῦ βλέμματος.—στίλβειν ἔτι σπινθηροβολεῖ.—Λαμνία (Λημνία) φλόξ·φλόξ τῆς Λήμνου, ὅπου ἐπιστεύετο, ὅτι εἶχε τὸ ἐργαστήριόν του ὁ Ἡφαιστος. — φοίνισσα ἐρυθροπή. — πρῶθηβος ὁ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, νέος.— ἀρήιος πολεμικός— ἄθურμα— παιγνίδιον, τέρψις. μένναμαι ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, ἐνδιαφέρομαι, φρονιζῶ.— χαλκιόκτυπος χαλκόβροντος. — δίζημα ζητῶ νὰ εὔρω.— φιλάγλαος ὁ ἀγαπῶν τὴν λαμπρότητα, φιλόκαλος.

β) Ὁ διθύραμβος εἶναι ἐν ἐκ τῶν εἰδῶν τῆς λυρικῆς ποιήσεως, συνδεόμενον μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου. Κατὰ τὰς Διονυσιακὰς δηλ. ἑορτὰς πολλοὶ ἑορτασταί, μετημφιεσμένοι εἰς σατύρους, τραγόποδας ὀπαδοὺς τοῦ Διονύσου, ὠρχοῦντο περὶ τὸν βωμὸν αὐτοῦ ἐξυμνοῦντες καὶ μιμούμενοι ἐν ἐκστάσει καὶ τολμηρᾷ ποιῆσει τὰ παθήματα ἢ τὰς φαιδρὰς περιπετείας τοῦ θεοῦ.

Τὰ ἄσματα ταῦτα συνοδευόμενα καὶ ὑπὸ αὐλοῦ, κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἄτακτα κατὰ τὸ μέλος, τὴν ποιήσιν καὶ τὸν ρυθμὸν, διμορφώθησαν δὲ τεχνικῶς τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀρίωνος τοῦ Μηθυμναίου (περὶ τὸ 625 π.Χ.). Ἐκτοτε ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν ὠρίσθη εἰς 50, ἐκ τῶν ὁποίων εἰς ἀποσπώμενος ἀνέβαινεν ἐπὶ τραπέζης ἢ ἄλλου βήθρου διὰ νὰ εἶναι ὄρατός (κορυφαῖος τοῦ χοροῦ, ἐξάρχων τὸν διθύραμβον) καὶ ὑποδύμενος τὸν Δίονυσον διελέγετο πρὸς τὸν χορὸν περὶ τῶν περιπετειῶν του.

Βραδύτερον ὁ διθύραμβος ἀπέβαλε τὸν ἀποκλειστικὸν χαρακτήρα τῆς λατρείας τοῦ Διον., αἱ δὲ ὑποθέσεις ἐλαμβάνοντο καὶ ἐξ ἄλλων μύθων ἀναφερομένων εἰς ἥρωας.

Εἰς τὸν διθύραμβον τοῦτον περιγράφεται ἡ πορεία τοῦ Θησέως πρὸς τὰς Ἀθήνας. Κορυφαῖος προφανῶς εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ πατὴρ τοῦ Θησέως Αἰγέως, χορὸς δὲ πολῖται Ἀθηναῖοι.

Στ. 15. Πανδίων· υἱὸς τοῦ Κέκροπος καὶ πατὴρ τοῦ Αἰγέως, βασιλεύσας ἐν Ἀθήναις περὶ τὸ 1300 π.Χ. — **Κρέουσα**, θυγάτηρ τοῦ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηναίων.

Στ. 20. Σίνις (Σίνιδος)· ὀληστής Πιτυοκάμπτης· οὗτος συνέκλινε τὰς κορυφὰς δύο πύλων καὶ προσέδευεν εἰς ἑκατέραν τὰ σιέλη τῶν διαβητῶν, ἔπειτα δὲ ἀφήνων αὐτὰς ἐλευθέρας διεμέλιζεν αὐτούς.

Στ. 21. Λυταῖος· ἐπώνυμον τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς λύσαντος (διαρ-

ρήξαντος) τὰ Τέμπη, ἵνα γύνωνται εἰς τὴν θάλασσαν τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα κατέκλυζον τὴν Θεσσαλίαν.

Στ. 124. Κρεμμυῶν (καὶ Κρομμυῶν)· ὀχυρὰ θέσις ἐντεῦθεν τοῦ Ἴσθμοῦ ἐν Μεγαρίδι (περὶ τοὺς σημ. Ἀγ. Θεοδώρους).

Στ. 25. Σκείρων (καὶ Σκίρων)· περιβόητος κακοῦργος, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν παρὰ τὰ Μέγαρα ἀπόκρημνον τοποθεσίαν «Σκιρωνίδες πέτραι» τὴν σημερινὴν «Κακὴν Σκάλαν», ἠνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ κύβουν διὰ νὰ πλύνουν τοὺς πόδας του καὶ διὰ λακτίσματος τοὺς κατεκρήμιζεν ἐκ τῆς βραχώδους ἐκείνης ἀκτῆς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐφρονεῖθη ὑπὸ τοῦ Θησέως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Στ. 26. Κερκυῶνος παλαίστρα· μετὰ τὸ ἀνωτέρω κατόρθωμα ὁ Θησεὺς ἐφόνευσε τὸν φοβερὸν ληστήν Κερκυῶνα, ὁ ὁποῖος παρὰ τὴν Ἐλευσίνα ἠνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ παλαίσουν πρὸς αὐτὸν καὶ τούτους ἠττωμένους ἐφόνευεν.

Στ. 26. Προκόπτας· ἄλλος διαβόητος κακοῦργος. Οὗτος διαιτώμενος παρὰ τὸν Ἀττικὸν Κηφισὸν καὶ κρατῶν σφῦραν ἠνάγκαζε τοὺς διαβάτας νὰ ἐξαπλώνωνται ἐπὶ σιδηρᾶς κλίνης καὶ, ἂν μὲν οἱ πόδες ἐξεῖχον, ἀπόκοπτε τὸ ἐξέχον μέρος αὐτῶν, ἐὰν δὲ ᾔσαν βραχυτέροι, ἐτάνυε καὶ ἐξήθρωνεν αὐτούς. Ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Προκρούστης.

82 (4). Ἐπίνικος Ἀργεῖω, Κεῖω παιδί, πύκτη, Ἴσθμια.

α) **Στ. 1 - 5. ἄϊξον**, προστ. τοῦ αἴσσω (ἄττω, διᾶττω) ὄρμῳ, πετῶ (πρβλ. διᾶττων ἀστήρ).—**σεμνοδότειρα** ἡ φέρουσα σπουδαίας εἰδήσεις — **Κέος = Κέως** — **χαριτώνυμος** εὐχάριστος, εὐφρόσυνος. — **μάχας (-ης) θρασύχειρος** εἰς ἀγώνισμα, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ στιβαραὺς χεῖρας (πυγμάς). — **ἄρατο** τοῦ αἴρομαι κερδίζω, κατάγω.

Στ. 6 - 10. ἀνέμνασεν (ἀνέμνησεν) ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν μας. — **καλῶν** (οὐδ. γεν. πλ.) ὠραίας ἀναμνήσεις (ἐνδόξων νικῶν). — **ῥσα**, συναπτέον εἰς τὸ ἐπεδείξαμεν. — **αὐχὴν** λαίμῳ (στενὸν γῆς). — **ζάθεος** ἱερώτατος. — **Εὐξαντίς ἡ Κέως** — **ἐβδομήκοντα σὺν στεφάνοις** δι' ἐβδομήκοντα νικῶν.

Στ. 11 - 14. Μοῦσαι αὐθιγενῆς Μοῦσα ἐγχώριος (δηλ. ἐγὼ ὁ συμπολίτης τοῦ νικητοῦ καλῶν τὴν ...)· διότι ὁ Βακχυλίδης ᾔητο Κεῖος.—

γλυκεϊαν καναχάν αὐλῶν, τὸν γλυκὺν τῶν αὐλῶν ἦχον.—**γεραίρω** τιμῶ, ἐξυμνῶ. — **ἐπινικίους**, ἔνν. **ἄσμασι**.— **Πανθείδας (-δης)** πατήρ τοῦ νικητοῦ.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν λεγομένων *ἐπινίκων*. Οἱ ἐπινικοί (ὑμνοὶ) ἦσαν λυρικά ἄσματα ὑμνοῦντα τοὺς νικητὰς τῶν Πανελληνίων ἀγώνων, ἤδοντο δὲ ὑπὸ χοροῦ ἐκ νέων ἐορταζόντων τὴν νίκην.

Στ. 1. Φήμα· π ρ ο σ ω π ο π ο ἰ ἡ σ ι ε ς τῆς φήμης, ἡ ὁποία παρουσιάζεται ὡς «σεμνοδότειρα» θεὰ (ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε καὶ βωμὸς αὐτῆς).

Στ. 2. Κέον ἱεράν, διότι ἐτέλει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν θεῶν

Στ. 8. Εὐξαντίδα· ἡ Κέως λέγεται Εὐξαντίς, διότι ἐπώνυμος τῆς νήσου ἦτο ὁ Εὐξάντιος, υἱὸς τοῦ Κρητὸς Μίνω καὶ τῆς Κείας νύμφης Δεξιθέας.

— *Πόθεν ἐλήφθησαν αἱ ὀνομασίαι τῶν τριῶν τμημάτων (στροφῶν); Πῶς ἐχορεύοντο; Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Βακχυλίδου;*

Π Ι Ν Δ Α Ρ Ο Σ

Ὁ Πίνδαρος (522 - 442 π.Χ.) ἔφερε τὴν χορικὴν ποίησιν εἰς ἄφθαστον ὕψος. Ἐγενήθη εἰς Κυνὸς Κεφαλὰς τῆς Βοιωτίας, ὀλίγον ἔξω τῶν Θηβῶν, καὶ ἐπωνομάσθη Θηβαῖος. Κατήγετο ἐκ τοῦ ἐπιφανεστάτου γένους τῶν Αἰγιδῶν. Ἐσπούδασεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἔγινε, νεώτατος ἀκρόμη, γνωστὸς ὡς χορικὸς ποιητής. Ἐπανεθῶν εἰς τὰς Θήβας παρέμεινεν ἐπὶ τι διάστημα ἀδρανῆς, διότι αἱ Θῆβαι εἶχον ταχθῆ ὑπὲρ τῶν Μήδων, ἡ δὲ πανελλήνιος δόξα ἐστεφάνωνε τότε τὸν Σιμωνίδην, τὸν ὑμνητὴν τῶν ἐλληνικῶν ἀγώνων. Ἄλλ' ἡ ἐλληνικὴ του ψυχὴ γρήγορα τὸν ὤθησε νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν θέσιν καὶ συγκεκνημένος ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν νίκην κατὰ τῶν Περσῶν ἐξύμνησε τὴν δόξαν τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς θυσίας τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἀθῆναι τότε ἐτίμησαν ἐξαιρετικῶς τὸν ποιητὴν, ἡ δὲ φήμη του διεδόθη πανταχοῦ. Φιλοξενεῖται ὑπὸ τῶν ἡγεμονικῶν αὐλῶν καὶ πλείστον ἐπιφανῶν οἴκων τῆς Ἑλλάδος. Ἰδιαιτέρως ἐδοξάσθη ὡς ἄριστος μουσικὸς καὶ ὑμνητὴς τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, οἱ δὲ σφάζομενοι 45 ἐπινικοί πρὸς τιμὴν νικητῶν ἐξ ὅλων τῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος μαρτυροῦν τὴν πανελλήνιον φήμην του. Ἐτιμήθη ἐπίσης καὶ ὡς θρησκευτικὸς ποιητής, αἱ δὲ διάφοροι πόλεις τῆς Ἑλλάδος εἰς αὐτὸν ἀνέθετον τὴν σύνθεσιν ὕμνων καὶ παιάνων

πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν. Ἄλλὰ καὶ ποικίλα ἄλλα εἶδη ποιημάτων συνέθεσε. Ὅλα τὰ ποιητικά του δημιουργήματα συνεκεντρώθησαν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων θαυμαστῶν του εἰς 17 βιβλία. Ἐκ τούτων ἐσώθησαν μόνον τέσσαρα, τὰ περιέχοντα τοὺς ἐπινίκους. Ἀπὸ τὰ ἄλλα μόνον ἀποσπάσματα ἔχομεν τῶν διαφόρων ποιητικῶν εἰδῶν, ἱκανὰ ὅμως νὰ ἐπισφραγίσουν τὴν δόξαν του.

83 (1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος).

α) **Στ. 1 - 6.** θεόδατος (θεὸς-δέμα=κτίζω) θεόκτιστος (ἡ νῆσος Δῆλος). — λιπαροπλόκαμος ἢ ἔχουσα λαμπροὺς πλοκάμους (ὠραιοπλέξουδη). — ἱμεροέστατον ποθητότατον (ἐκ τούτου ἡ δοτ. παιδεῖσαι). — ἔρνος βλαστᾶρι. — ἀκίνητος ἄσειστος, στερεός. — τέρας θαῦμα. — ἄν= ἦν. — κικλήσκουσιν (αἰολ. θαμιστ. τύπος) =καλοῦσιν. — τηλέφαντος (τῆλε-φαίνομαι) ὁ μακρόθεν φαινόμενος. — κυανέα χθῶν θάλασσα.

Στ. 7 -14. τὸ πάροιθε πρότερον. — ἦν φορητὰ ἐφέρετο, ἐπλεεν (ἀνά τὴν θάλασσαν). — ῥιπαῖσιν, ποιητ. αἷτιον (ῥιπή = ὄρμη). — ἄ Κοιογενῆς ἡ κόρη τοῦ Κοίου (ἡ Δητώ). — αἰ ὠδίνες οἱ πόνοι (τοῦ τοκετοῦ). — ἀγχίτοκος ἐτοιμογέννος. — θυία (θύω) μαίνομαι, ὑποφέρω (= ὅταν ὑποφέρουσα ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ ἐπιχειμένου τοκετοῦ . . .) ἐπέβα νιν ἐπάτησεν ἐπ' αὐτῆς (τῆς Δήλου). — δῆ τότε τότε πλέον. — ὄρθαι... κίονες κατακόρυφοι κίονες. — ἀπώρουσαν ἐξεπετάχθησαν (τοῦ ἀποροῦ ἀναπηδῶ). — πρέμνον ῥίζα, πυθμὴν τῆς θαλάσσης (: πρέμνων χθονίων ἀπὸ τὰ ἔργατα τῆς θαλάσσης). — ἄν δὲ σχέθον (= ἀνέσχεθον δὲ) καὶ ἐκράτησαν ἐπάνω τους. — πέτραν τὴν βραχώδη νῆσον. — ἄδαμαντοπέδιλοι (κίονες) ἔχοντες ἄδαμαντίνην (στερεάν) βάσιν. — τεκοῖσ' = τεκοῦσα. — ἐπόψατο (ποιητ. ἀόρ. τοῦ ἐφορῶ) ἠδύτυχησε νὰ ἴδῃ. — ἡ γέννα τὰ τέκνα.

β) Τὸ ποίημα τοῦτο ἦτο προσόδιον, ἦτοι ἄσμα ἀδόμενον μὲ συνοδείαν αὐλοῦ ὑπὸ χοροῦ προσερχομένου εἰς ναὸν ἢ βωμόν. Τὸ παρὸν προσόδιον συνέθεσεν ὁ Πίνδαρος κατὰ παραγγελίαν τῶν Κείων, ἄδεται δὲ ὑπὸ χοροῦ Κείων προσερχομένων εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Στ. 2. ἔρνος (βλαστὸς) λέγεται ἡ Δῆλος ὡς βλαστήσασα ἐκ τῆς θαλάσσης. — παιδεῖσαι Λατοῦς, βλ. Θεόγνιδος. « Εἰς Ἀπόλλωνα » (σελ. 98).

Στ. 7. ἦν τὸ πάροιθε φορητά· ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ Δῆλος ἦτο πλωτή, ἀλλὰ κατέστη ἀκίνητος, ἀφ' οὗτου ἡ Λητώ ἐγέννησεν ἐκεῖ τὰ δίδυμα τέκνα τῆς· διὰ τοῦτο καὶ ἐν στ. 3 ὀνομάζει αὐτὴν ἀκίνητον τέρας (ἀκλόνητον θαῦμα).

Στ. 9. Κοιογενής· ἡ Λητώ ἦτο θυγάτηρ τοῦ Τιτᾶνος Κοίου καὶ τῆς Τιτανίδος Φοίβης.

— Προσέξατε τὰς μεταφοράς, τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα, τὰ ποιητικὰ σύνθετα (διὰ τὰ τελευταῖα βλ. «Σαλαμίνα», εἰς σημειώσεις, σελ. 89 στ. 6).

84 (2). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου.

α) **Στ. 1 - 5.** ἴδετε, ἐπιβλέψατε (λέγει πρὸς τοὺς θεοὺς ὁ Πίνδαρος παρερχόμενος ἐπὶ τὴν ὄρχηστραν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ χοροῦ). — ἐν = εἰς πρὸς. — ἐπὶ... πέμπετε καταπέμψατε ἐπ' αὐτὸν. — κλυτὰν χάριν τὴν θείαν χάριν σας. — πολύβατος παλυπάτητος, πολυσύγχαστος. — οἷ τε = οἷ. — ὀμφαλὸς κέντρον τῆς πόλεως. — θυοίεις εὐόδης, μοσχοβολισμένος (ἀπὸ τὰ θυμιάματα). — οἰχνέω συχνάζω, ἐπισκέπτομαι συχνά (τοῦ αὐτοῦ θέμ. μὲ τὸ οἰχομαι). — πανδαίδαλος κατάτεχνος, κατεσκευασμένος μὲ τέχνην (ἐκ θεμ. τοῦ ρ. δαιδάλλω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου Δαιδάλου, συμβολίζοντος τὴν ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν κατασκευὴν τεχνικῶν ἔργων).

Στ. 6 - 12. ἰόδετος πεπλεγμένος ἀπὸ ἴα («μενεξεδοπλεγμένος» κατὰ Βουτιεριδὴν). — λάχετε δεχθῆτε. — ἐαρίδρεπτος ὁ κατὰ τὸ ἔαρ δρεπόμενος («ἀνοιξιᾶτικος» Βουτ.). — λοιβᾶ σπονδή, προσφορά (πρὸς τοὺς θεοὺς). — Δίοθεν κατ' ἐντολὴν τοῦ Διός. — ἀγλαῖα λαμπρότης: σὺν ἀγλαῖα... αἰοιδᾶν = μὲ τὴν λαμπρότητα τῶν ᾠδῶν (μὲ τὰ χαρούμενα τραγούδια μου). — πορευθέντ(α) ὑποκ. μέ. — κισσοδέτας (ὁ Διόνυσος) κισσοστεφανωμένος (ἡ σειρά: ἴδετέ με πορευθέντα σὺν ἀγλαῖα αἰοιδᾶν ἐπὶ κισσοδέταν θεόν). — Βρόμιος, Ἐριβόας. μὲ τὰ ἐπίθετα ταῦτα προσηγόρευον τὸν Διόνυσον ὡς θεὸν τῆς εὐθυμίας, ἡ ὁποία πολλάκις ἐκδηλοῦται θυρυβωδῶς: βρόμιος = θυρυβώδης ἐκ τοῦ βρόμος = κρότος, πάταγος. ἐριβόας = ὁ ἰσχυρῶς βοῶν, ἐκ τοῦ ἐριβοᾶω. — μελπέμεν (κυρίως τελ. ἀπαρ. ἐκ τοῦ πορευθέντα) = διὰ νὰ ψάλλω. — γόνος υἱός. — ὑπάτων πατέρων, τοῦ Διός. — γυναικῶν Καδμεϊᾶν (= Θηβαίδων), τῆς Σεμέλης (οἱ πληθ. μεγαλοπρεπείας).

Στ. 13 - 18. **ἐναργής** ὀλοφάνερος. — **σάματα** σημεῖα, προμηνύματα.—**τέλεα** αἰ τελεταί, αἰ (ἐαριναὶ Διονυσιακαὶ) ἑορταί.—**οὐ λανθάνει**, ἐνν. **ἡμᾶς**, τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἐορτάζοντας· ἢ σειρά: **ἐναργέα σάματα τελέων οὐ λανθάνει ἡμᾶς** = τὰ ὀλοφάνερα προμηνύματα τῶν ἐαρινῶν ἑορτῶν τοῦ Διονυσίου δὲν μᾶς ξεφεύγουν (διότι βλέπομεν τὴν ἐαρινὴν ὕψιν τῆς φύσεως). — **φοινικοεάνος** κοκκινόπεπλος (ἐκ τοῦ **φοῖνιξ** = κόκκινος καὶ **ἐανός** = πέπλος), ἐπιθ. τῶν **ᾠρῶν**. — **οἰχθέντος** = ἀνοιχθέντος. — **ἐπάγησιν** ἐπιφέρωσιν (αὐται, αἰ ᾠραι), ἢ σειρά: **ὅποτε οἰχθέντος θαλάμου φοινικοεάνων ᾠρῶν ἐπάγησιν εὐοδμον ἔαρ**. — **νεκτέρος** θεῖος, εὐώδης (ἐκ τοῦ **νέκταρ** = τὸ ποτὸν τῶν θεῶν). — **βάλλεται** ρίπτονται, ἐκσφενδονίζονται. — **ἄμβροτος** ἀθάνατος. **ἐπ' ἄμβρόταν χθόνα** ἐπὶ τῆς ἀθανάτου (τῆς ἀγηράστου) γῆς. — **ἐρατὸς** ποθητὸς, εὐχάριστος. — **φόβη** φύλλωμα, ἀνθοδέσμαι.—**κόμαισι μείγνυται** περιπλέκονται μὲ τὴν κόμην, στεφανῶνουν τὴν κεφαλὴν.—**ἀχεῖτε** (= **ἠχεῖτε**) ὑμνεῖτε.—**ὄμφαι μελέων** μελωδικαὶ φωναί, ἄσματα τοῦ χοροῦ (κυρίως **ὄμφη** = φωνὴ τοῦ μαντείου). — **σὺν αὐλοῖς** μὲ συνοδείαν αὐλῶν. — **Σεμέλαν**, τὴν μητέρα τοῦ Διονύσου.—**ἐλικάμπυξ** ἡ φέρουσα στρογγύλον διάδημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

β) Ὁ παρῶν διθύραμβος συνετέθη ὑπὸ τοῦ Πίνδαρου ἴσως ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν «μεγάλων Διονυσίων», διεσώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Διονυσίου Ἀλικαρνασσεως, ὁ ὁποῖος περιέλαβε τοῦτον εἰς τὸ ἔργον του «Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων». — (Περὶ τοῦ Διθυράμβου βλέπε εἰς σελ. 137.)

Στ. 1. **ἴδεν' ἐν χορόν, Ὀλύμπιοι**· ὁ Πίνδαρος ἀρχίζει τὸ ἄσμα του ἐπικαλούμενος τὴν χάριν τῶν Ὀλυμπίων, ἐνῶ μετὰ τοῦ χοροῦ παρέρχεται ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν.

Στ. 3. **ὄμφαλὸς** τοῦ ἄστεως ἦτο ἡ ἀγορὰ (τὸ κέντρον τῆς πόλεως), ὅπου καὶ ὁ βωμὸς τῶν 12 θεῶν, ὁ ἰδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου. Ὀνομάζει αὐτὸν **πολύβατον** διότι ἐκεῖ συνήρχοντο τὰ πλήθη τῶν Ἀθηναίων.

Στ. 5. **πανδαίδαλος** (κατάτεχνος), διότι ἡ ἀγορὰ ἦτο κεκοσμημένη μὲ διάφορα ἔργα τέχνης, ἀγάλματα κτλ. Διὰ τοῦτο καὶ **εὐκλεῆς** (συγκεντρώνουσα καὶ ἐπιδεικνύουσα τὴν δόξαν τοῦ ἄστεως). — **κισσοδέταν θεόν**· ὁ Διόνυσος παρίστατο κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν ἀρχαίων κισσοστεφάνωτος· ὁ κισσὸς καὶ ἡ ἄμπελος ἦσαν ἱερὰ φυτὰ τοῦ Διονύσου.

Στ. 11. **γόνον** κτλ. Ὁ Διόνυσος ἦτο υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέ-

της. Ὁ Ζεὺς ὀνομάζεται **ὑπατος πατήρ** (κατὰ τὸν Ὅμηρον εἶναι «ὁ ὑπατος κρείοντων» καὶ «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε»). Ἡ Σεμέλη ἦτο κόρη τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἀρμονίας.

Στ. 14. Αἱ Ὑραι (προσωποποιοῦσαι τὰς ἐναλλαγὰς τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους) κατὰ τὴν μυθολ. παράδοσιν ἦσαν κεκλεισμένοι ἐντὸς τοῦ οὐρανόυ θαλάμου των· αἱ θύραι τούτου ἤνοιγον κατὰ τὴν ἑναρξιν ἐκάστης ἐποχῆς, αἱ δὲ Ὑραι ἐξήρχοντο συνοδεύουσαι τὴν νέαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους καὶ ἐγκαθιστῶσαι αὐτὴν ἐπὶ τῆς φύσεως. Κατὰ τὴν ἄνοιξιν αἱ Ὑραι εἶναι κοκκινόπεπλοι συμβολίζουσαι τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα τῆς γῆς, καλυπτομένης ἀπὸ πλεῖστα κοκκινόχρωμα ἄνθη.—Τὸ ποίημα εἶναι κατάμεστον ἀπὸ μεταφορᾶς, περιφράσεις, ἄντωνομασίας, κοσμητικὰ ἐπίθετα, ποιητικὰ σύνθετα καὶ εἰκόνας.

—Νὰ εὐρεθοῦν, ν' ἀναλθοῦν καὶ ν' ἀξιολογηθοῦν. Προσέξτε τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ὕφους καὶ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐκφράζεται ἡ ἐνθουσιαστικὴ διάθεσις τοῦ ποιητοῦ.

85 (3). Διθύραμβος πρὸς τιμὴν τῶν Ἀθηνῶν.

(Ἀπόσπασμα)

α) **ταὶ αἰ** (ἄρθρ.).—**λιπαρὸς** περίλαμπρος.—**ιοστέφανος** ἐστεφανωμένος μέλα.—**αἰδίδιμος** πολυῦμνητος (ἐκ τοῦ αἰοιδῆ).—**δαιμόνιος** θεῖος, θεσπέσιος (**δαίμων**=θεός, θεῖον πνεῦμα).—**ᾄθι** ὄπου.—**ἐβάλοντο** ἐθεμελίωσαν, ἐστερέωσαν.—**φαινὸς** φωτεινός, ἀκτινοβόλος.—**κρηπίς** βάσις, θεμέλιον.

β) Μολονότι ἡ πατρὶς τοῦ ποιητοῦ «ἐμήδισεν», ὁ Πίνδαρος δὲν ἔμεινεν ἀσυγκίνητος ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Περσῶν. Ὑμεῖς λοιπὸν ἐν διθύραμβῳ τὴν συμβολὴν τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν νίκην τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐκφράζει τὴν ἀγάπην του πρὸς τὰς Ἀθήνας.

Στ. 2. Ἑλλάδος ἔρεισμα, διατί ;

Στ. 3. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον λείπει μέγα τμήμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Πίνδ. ἐξήγει ἴσως διατὶ ὀνομάζει τὰς Ἀθήνας «Ἑλλάδος ἔρεισμα».

86 (4). Παιὰν ἐπὶ τῇ ἐκλείψει τοῦ ἡλίου.

α) **Στ. 1 - 6. πολύσκοπος** ὁ πολλὰ ἐξετάζων, ὁ ἐπιβλέπων τὰ πάντα.—**μήσσαι**, μέλ. τοῦ **μήδομαι** σχεδιάζω, μηχανεύομαι.—**μᾶτερ**

ομμάτων τροφὴ τῆς ὀράσεως, πηγὴ τοῦ φωτὸς (« σὺ τῶν ματιῶν ἡ μάνα » κατὰ Μεγάρδον). — **ἐν ἀμέρᾳ** κατὰ τὴν ἡμέραν, ἐνῶ εἶναι ἡμέρα. — **κλέπτομαι** ἐξαφανίζομαι, σβήνω. — **ἔθηκας** ἔκαμες. — **ἀμάχανος** ἀνίσχυρος. — **ἰσχὺς** ἡ σωματικὴ δύναμις. — **σοφίας ὁδὸς** (π ε ρ ῖ φ ρ α σ ι ς) σοφία, νοῦς. — **ἐπίσκοτος** σκοτεινὸς. — **ἐπίσκοτον ἀτραπὸν** σκοτεινὸν μονοπάτι (πρὸς τὸ ὁποῖον δηλ. ἐτράπη ὁ ἥλιος ἐκφυγὼν ἀπὸ τὸν κανονικὸν φωτεινὸν δρόμον του). — **ἐσσυμένα** μτχ. πρkm. τοῦ **σεύομαι** κινεῖσθαι ταχέως, ἐκτρέπομαι. — **ἐλαύνω** (μτβτ.) φέρω. — **νεώτερον** εἰς παρομοίαν ἐκφράσεις σημαίνει : κακόν — **πάρος** προηγουμένως· **ἢ πάρος**, β' ὄρ. συγκρ. πρὸς τὸ **νεώτερον** (: προμηγνύεις κανένα κακόν, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρχε προηγουμένως ;).

Στ. 7 - 10. Πρὸς Διὸς δι' ὄνομα τοῦ θεοῦ. — **ἵπποσά** (θηλ. τοῦ) **ἵπποσάας** ἡ δίδουσα δρόμον εἰς τοὺς ἵππους (ἐκ τοῦ ἵππος καὶ σεύω = κινῶ). — **θοὸς** ὁ ταχύπους· **θοάς**, θηλ. αἰτ. πληθ. εἰς τὸ ἵππους ἐκ τοῦ **ἵπποσά** (: ἡ κινεῖσα ταχύποδας ἵππους). — **ἀπήμων** ἄλυπος (**ἀ-πῆμα**). — **ὄλβος** εὐτυχία (εἰς **ὄλβον**, δηλοῖ ἀποτέλεσμα : ὥστε νὰ ἐπέλθῃ εὐτυχία, πρὸς εὐτυχίαν). — **τράπιο** (δηλοῖ εὐχὴν) εἶθε νὰ τραπήῃς, νὰ ἀκολουθήσῃς πλέον τὴν κακονικὴν τροχίαν σου (ὥστε νὰ φέρῃς εἰς τὰς Θήβας κάποιαν καλὴν εὐτυχίαν). — **πάγκοινον** παγκόσμιον. — **τέρας** θαῦμα.

Στ. 11 - 21. **ἦρ(α)** ἄραγε. — **ἀτασθαλία** ἀμαρτία. — **κοτεσσαμένα**, τοῦ **κοτέω** ὀργίζομαι, μνησικακῶ. — **πάμπαν** καθ' ὅλοκληρίαν. — **ἐξαιρέω** ἐξαφανίζω. — **αἰών** ἡ ζωὴ, ὁ κόσμος. — **ἄγνον** ἀμόλυντον. — **σᾶμα** προμήνυμα. — **καρποῦ φθίσις** σιτοδεία, λιμός. — **νιφετὸς** χιοθύελλα, ὁ χιονιάς. — **σθένος νιφετοῦ** σφοδρότης χιονοθύελλης. — **ὑπέρφατος** ἀνώτερος περιγραφῆς, πρωτοφανής. — **οὐλόμενος** κατηραμένος. — **κενώσις** κένωσις ἀδειασμα· **πόντου κενώσις** κατακλυσμὸς τῆς θαλάσσης. — **ἄρ(α)ῖσως**. — **ἄμ πέδον** ἀνά τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. — **παγετὸς χθονὸς** ψῦξις τῆς γῆς. — **νότιος** ὑγρὸς, βροχερός. — **ζάκοτος** λίαν ὠργισμένος, λυσσώδης (ἐκ τοῦ ἐπιτατ. **ζα** καὶ **κοτέω**). — (**θέρος**) **ρέον** ἔχον βροχάς. — **κατακλύσαισα** (δωρ.) ἀφοῦ πνίξῃς μὲ κατακλυσμόν. — **θήσεις** θά κάμῃς, θά δημιουργήσῃς. — **οὐδὲν ὄ,τι** οὐδόλως δι' ὄ,τι (: οὐδόλως θρηγῶ δι' ὄ,τι θά πάθω μαζί μὲ ὅλους). β) Ὁ παρὼν **παιᾶν** (βλ. σελ. 135 περὶ παιᾶνος) ἐψάλη πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ τῇ σχεδὸν ὀλικῇ ἐκλείψει τοῦ ἡλίου, ἡ ὁποία συνέβη τὴν 30

Ἀπριλίου 463 π.Χ., ὥραν 2 μ.μ. Ἡ ἐκλειψις τοῦ ἡλίου θεωρεῖτο κακὸς αἰωνὸς προκαλῶν πανικόν. Ὁ Πίνδαρος ἐκφράζει τοὺς φόβους του μὲ τοὺς στίχους του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν μουσικὴν καὶ μὲ τὰ κινήματα τοῦ χοροῦ, ὁ ὁποῖος στρέφεται πρὸς τὸν ἥλιον καὶ ψάλλει.

Στ. 1. Ἀκτίς ἀελίου (κατὰ συνεκδοχὴν) ἀντί: ἀκτινοβόλε ἥλιε. (Ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὴν «Ἀντιγόνην» στ. 100 ἔχει τὴν ἰδίαν φράσιν. Καὶ ὁ Χορτάτζης εἰς τὴν («Ἐρωφίλην» λέγει «Ἀκτίνα τ' οὐρανοῦ χαριτωμένη»).

Στ. 7. ἵπποσά θοάς· ἐφαντάζοντο, ὅτι ὁ ἥλιος ἐπέβαινε τεθρίππου ἄρματος.

Στ. 19-20. ἡ γαῖαν κατακλύσαισα κτλ. ὅπως ἐγένετο ἐπὶ Δευκαλίωνος, ὅτε διὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐξηφανίσθη τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ἐδημιουργήθη νέον διὰ λίθων, τοὺς ὁποῖους ἔρριπτον ὑπισθέντων οἱ διασωθέντες Δευκαλίων καὶ Πύρα.

—Τί ἐκφράζουν αἱ συνεχεῖς ἐρωτήσεις τῶν στίχων 1-5 καὶ 11-20; Ποῖον νόημα ἐγκλείει ὁ τελευταῖος στίχος; Ποῖα τὰ αἰσθητικὰ στοιχεῖα τοῦ ποιήματος;

87 (5). **Ἐπίνικος εἰς Ὀλυμπιονίκην.**

Ἀσωπίχῳ Ὀρχομενίῳ παιδί πταδιεῖ (476 π.Χ.).

Ἐπίνικος (βλ. σελ. 139) διὰ τοῦ ὁποῖου ὑμνεῖται ὁ νέος (ὁ παῖς) Ἀσωπίχος, ὁ υἱὸς τοῦ Κλεοδάμου ἐξ Ὀρχομενοῦ τῆς Βοιωτίας, νικήσας τὸν ἀγῶνα τοῦ σταδίου (σταδιεύς, σταδιοδρόμος). **Στάδιον** ἦτο ὁ ἀπλοῦς δρόμος ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας μέχρι τοῦ τέρματος τοῦ σταδίου, 192 μ.

α) **Στ. 1 - 10. Καφισίων,** τοῦ Κηφισοῦ τῆς Βοιωτίας.—**λαχοῖσαι** (λαχοῦσαι), μὲ γεν.: διὰ κλήρου λαβοῦσαι.—**ταί τε** καὶ αἱ ὁποῖαι.—**ναίῳ** κατοικῶ.—**καλλίπωλος** ἡ τρέφουσα ὠραίους ἵππους, εὐίππος.—**ἔδρα** χώρα.—**λιπαρὸς** περιλαμπρὸς (ἔδῳ: πλούσιος)· ἡ γεν. εἰς τὸ **Ἐρχομενοῦ** (= Ὀρχομενοῦ).—**αἰδιδίμος** πολυῦμνητος.—**παλαιγόνος** παλαιός, ἀρχαῖος.—**Μινυᾶν** γεν. πλ. (**Μινυαί** οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τοῦ Ὀρχομενοῦ).—**ἐπίσκοποι** προστάτιδες.—**κλυτ' (ε)** εἰσακούσατε.—**ἄνεται**, γ' ἐν. παθ. τοῦ **ἄνω** (καὶ **ἄνυμι** καὶ **ἄνυτώ**) φέρω εἰς πέρας, κατορθώνω (: **πάντα ἄνεται** ὅλα κατορθώνονται).—**βροτοῖς**, ποιητ. αἴτιον.—**εἰ σοφὸς** κτλ., ἐπεξήγησις εἰς τὸ **τερπνὰ καὶ γλυ-**

κέα (δηλ. ἐὰν κανεῖς θά γίνῃ σοφὸς κτλ.). — **ἀγλαός**, ἐδῶ : ἔνδοξος (τὸ νόημα : με τὴν βοήθειάν σας λαμβάνουν οἱ ἄνθρωποι ὅλα τὰ τερπνὰ καὶ γλυκέα χαρίσματα, ὅπως εἶναι ἡ σοφία, τὸ κάλλος, ἡ δόξα).

Στ. 11 - 17. σεμνᾶν, γεν. πληθ.—**ἄτερ** (με γεν.) ἄνευ.—**κοιρανέοντι**, γ' πληθ. τοῦ **κοιρανέω** κυβερνῶ, διακοσμῶ (ἐκ τοῦ **κοίρανος** = ἄρχων). **δαῖς** (γεν. **δαιτός**) γεῦμα συμπόσιον. — **ταμίας** οἰκονόμος, ὁ διευθύνων καὶ ἐπιμελούμενος τινός· (**ταμίαι**, κτγρμ.=αἱ Χάριτες φροντίζουν δι' ὅλα). — **θέμεναι** (μτχ. ἐπιθ.) αἰ ὅποῦαι ἔθεσαν, ἔστησαν. — **θρόνους** (ἀντικ. τοῦ **θέμεναι**) τοὺς θρόνους των.— **αἰένας** αἰώνιος.— **σέβοντι** (=σέβουσι) σέβονται.— **τιμὰ** ἐξουσία.

Στ. 19 - 35. πότνια σεβαστή.—**φιλησίμολπος** ἡ ἀγαπῶσα τὴν χορῳδιάν.—**ἐπακοέω** ἐπακούω, εἰσακούω (**ἐπακοῦτε**, εὐκτ. εὐχετική). — **ἐρασίμολπος**, συνώνυμον τοῦ. **φιλησίμολπος** — **Φιδόισα** (**ἰδοῦσα**), χάριν τοῦ μέτρου ἀναφέρεται πρὸς τὴν τελευταίαν, ἀντὶ **ἰδοῦσαι** : ἐπὶ τῇ θεᾷ. . . — **κῶμος** ἐπινίκιος πομπή.—**ἐπ' εὐμενεῖ τύχα** διὰ τὸ εὐτυχές γεγονός.— **κοῦφρα βιβῶντα** βαίνοντα με ἐλαφρὰ βήματα (**βιβᾶω** καὶ **βίβημι** = βαίνω). — (**ἐν**)**Λυδῶ** **τρόπῳ** με λυδικὴν ἁρμονίαν.— **ἐν μελέταις τ'** καὶ με ἐπιμελελημένους στίχους.— **ἀείδων** ὕμνων, ἵνα ὕμνήσω.— **ἔμολον** ἤλθον (α' πρόσ. διότι ὠμίλει διὰ τοῦ χοροῦ)· τὸ **ἔμολον** ἄορ. β' τοῦ **βλώσκω** ἔρχομαι, πηγαινῶ.— **οὔνεκα** ἐπειδὴ.— **ἽΟλυμπιόνικος**, κτγρμ. (εἶναι ἽΟλυμπιονίκης). — **Ἄ Μινύεια** (πόλις), δηλ. ὁ Ὀρχομενός.— **σεῦ ἕκατι** ἐξ αἰτίας σου (με τὴν βοήθειαν ὑμῶν τῶν Χαρίτων). — **μελαντειχῆς** ὁ ἔχων μαύρους τοίχους, ὁ σκοτεινός.— **Φαχοῖ** (Ἄχοῖ, ἽΗχοῖ), κλητ. : σὺ ὦ ἽΗχώ.— **πατρί**, εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ Ἀσωπίχου (δηλ. εἰς τὸν Κλεόδαμον). — **κλυτός** ἔνδοξος, περίφημος.— **φέρουσα** (**φέρουσα**). ἵνα φέρῃς—**ῥφρα**... **εἶπης**, ἐπεξήγησις εἰς τὸ **ἀγγελίαν**. — **υἴόν**, προληπτ. ἀντί : **ὅτι Φοι υἴος**... — **νέαν χαίταν** τὴν νεανικὴν του κόμην. — **παρ' εὐδόξοις κόλποις Πίσσης**, εἰς τὴν ἔνδοξον κοιλιάδα τῆς Πίσσης (ὑπὸ τὸ Κρόνιον ὄρος, ὅπου ἐτελέσθησαν οἱ ἀγῶνες). — **πτεροῖσι κυδίμων ἀέθλων** (οὐδ.) με τὰ πτερά τῶν ἐνδόξων ἐπάθλων, δηλ. με τὰς ταινίας τὰς κρεμαμένας ἐκατέρωθεν τῶν ἐνδόξων ἐξ ἐλαίας στεφάνων (**κύδιμος** = ἔνδοξος).

β) Ὁ ὕμνος ἀπευθύνεται πρὸς τὰς τρεῖς Χάριτας, Ἄγλαίαν, Εὐφροσύνην καὶ Θάλειαν, αἰ ὅποῦαι ἦσαν τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρυνόμης.

Αἱ Χάριτες ἦσαν ἡλιακαὶ θεότητες, ἐξωραΐζουσαι τὴν φύσιν, φαιδρύνουσαι τὰ ἔμψυχα ὄντα καὶ ἐπιδαφιλεύουσαι πλούσια δῶρα εἰς τὸν ἄνθρωπον (σοφίαν, κάλλος, δόξαν κ.τ.λ.).

Στ. 1. Καφισίων ὑδάτων· ὁ παλαιὸς Ὀρχομενὸς ἔκειτο πλησίον τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισοῦ.

Στ. 2. καλλιπώλος· διότι ἐφημίζετο διὰ τοὺς ἵππους, τοὺς ὁποίους ἔτρεφε.

Στ. 5. Εἰς Ὀρχομενὸν κατῴκουν παλαιότερον οἱ Μινῦαι· οὗτοι κατῆλθον ἐκ Θεσσαλίας ὑπὸ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Μινῦαν καὶ ἴδρυσαν τὸ κράτος τῶν Μινυῶν μὲ πρωτεύουσαν τὸν Ὀρχομενὸν, προώδευσαν δὲ καὶ ἐπλούτησαν διὰ τοῦ ἐμπορίου.

Στ. 25. Λυδῶ τρόπων· ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ μουσικὴ εἶχεν ἐξ ἀρμονίας : δ ω ρ ι κ ῆ ν, φ ρ υ γ ι κ ῆ ν, λ υ δ ι κ ῆ ν, α ἰ ο λ ι κ ῆ ν, ἰ ω ν ι κ ῆ ν καὶ μ ι ξ ο λ υ δ ι κ ῆ ν· ἐκ τούτων ἡ λ υ δ ι κ ῆ ἦτο ἀπαλωτέρα καὶ γλυκυτέρα τῶν ἄλλων, διὰ τοῦτο δὲ ἤρμοζε περισσότερον εἰς ὕμνον τῶν Χαρίτων.

Στ. 30. Ἦχῶ· οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες π ρ ο σ ω π ο π ο ι ῆ σ α ν τ ε ς καὶ τὴν ἠχῶ ἐπλάσαν περὶ αὐτῆς πολλοὺς μύθους. Κατὰ τὸν ἐπικρατέστερον ἢ Ἦχῶ ἦτο ὠραιότατη Νύμφη γαλουχηθεῖσα καὶ ἀνατραφεῖσα ὑπὸ τῶν ἄλλων νυμφῶν, ἐκπαιδευθεῖσα δὲ ὑπὸ τῶν Μουσῶν εἰς τὴν τέχνην τοῦ ἄσματος, τοῦ αὐλοῦ καὶ τῆς σύριγγος. Ἐπειδὴ ὅμως περιεφρονήθη ὑπὸ τοῦ Ναρκίσσου, καταφεύγει εἰς τὰ βάθη τῶν μονήρων ἀντρων, διὰ ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἐντροπὴν τῆς, ἔνθα ἡ λύπη καὶ ἡ ὀργὴ τὴν καταβάλλουν : τὸ σῶμά τῆς τήκεται, τὸ αἷμα τῆς ἐξατμίζεται· μόνον ἡ φωνὴ καὶ τὰ ὄσπᾶ τῆς ἀπομένουν. Καὶ ἡ μὲν φωνὴ διετηρήθη· τὰ ὄσπᾶ τῆς ὅμως ἔλαβον μορφὴν βράχου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν τὴν βλέπουν πλέον ἐπὶ τῶν ὄρεων· ἀλλ' ἀπὸ τὰ βαθέα σπήλαια, ἔνθα κρύπτεται, ἀπαντᾷ ἀκόμη πρὸς τοὺς καλοῦντας αὐτὴν (Ovid Metam. III,342). Ἡ Ἦχῶ ἔχε τὴν δύναμιν νὰ διαβιβάσῃ — ὅπως καὶ ἡ Φήμη — μακρυνὰς ἀγγελίας· ὁ ἀντίλαλος τῆς ἐπινικίου ἐορτῆς δύναται, κατὰ τὸν ποιητὴν, νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι τοῦ Ἄδου, διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὸν πατέρα τοῦ νικητοῦ τὸ ἄγγελμα τῆς νίκης τοῦ υἱοῦ του.

— Ποῖος ὁ χαρακτήρ τῆς ποιήσεως τοῦ Πινδάρου; Ὁμοιότητες καὶ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν διδαχθέντων εἰδῶν τῆς χορικῆς ποιήσεως (προσόδιον, διθύραμβος, παιάν, ἐπίνικος).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
1. Ὁ γραπτός λόγος εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα.....	5
2. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς λυρικῆς ποιήσεως.....	6
3. Εἶδη τῆς λυρικῆς ποιήσεως.....	7
4. Α'. Ἑλεγειακὴ ποίησις.....	7
5. Β'. Ἰαμβικὴ ποίησις.....	8
6. Γ'. Μελικὴ ποίησις.....	9
7. Δ'. Χορικὴ ποίησις.....	9
8. Διαλεκτικαὶ διαφοραὶ.....	10

Α'. ΕΛΕΓΓΙΑΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

1. Η ΕΛΕΓΕΙΑ

	Σελ.		Σελ.
	Κειμ. Σημ.		Κειμ. Σημ.
ΚΑΛΛΙΝΟΣ		11 (3). Ὑποθῆκαι εἰς ἑαυτὸν	24 92
1. Πολεμικὸν σάλπισμα	15 77	ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ	
ΤΥΡΤΑΙΟΣ		12. Συμπόσιον.....	25 94
2 (1). Ὑποθήκη.....	16 80	ΘΕΟΓΝΙΣ	
3 (2). Ὑποθήκη.....	17 82	13 (1). Εἰς Ἀπόλλωνα.....	27 98
4 (3). Ἐμβατήριον.....	19 84	Ὑποθῆκαι εἰς Κύρνον :	
ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ		14 (2). Οὐδὲν φίλτερον πατρὸς	27 98
5 (1). Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀσπίς	19 85	15 (3). Ἦν δὲ κακοῖσι συμμίσγης	28 99
6 (2). Δὲν ὠφελοῦν οἱ θορήνοι	20 85	16 (4). Ὁ διπρόσωπος φλος...	28 99
ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ		17 (5). Εἰλικρίνεια.....	28 100
7 (1). Ἡ νεότης.....	20 86	18 (6). Σπάνιος ὁ πιστός φί- λος.....	29 100
8 (2). Τὸ γῆρας.....	21 87	19 (7). Ἡ πενία.....	29 101
ΣΟΛΩΝ		20 (8). Ἡ ἐλπίς.....	20 101
9 (1). Σαλαμίς.....	22 88	ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ Ο(ΚΕΙΟΣ)	
10 (2). Ὑποθῆκαι εἰς Ἀθηναίους	22 90	21. Ὑποθῆκαι εἰς νέον.....	30 102

2. Τ Ο Ε Π Ι Γ Ρ Α Μ Μ Α

		Σελ.
		Κεim. Σημ.
	ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ	
22 (1).	Εἰς τοὺς Μαραθωνομά- χους Ἀθηναίους	32 103
23 (2).	Εἰς Θερμοπύλας	32 103
24 (3).	Ἐπιτύμβιον εἰς τοὺς πε- σόντας ἐν Θερμοπύλαις	32 104
25 (4).	Εἰς τοὺς πεσόντας μετὰ Λεωνίδου.....	33 104
26 (5).	Εἰς τοὺς πεσόντας ἐν Σαλαμίῃ Κορινθίους ..	33 104
27 (6).	Εἰς πεσόντας ἥρωας ..	33 105
28 (7).	Εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν Μη- δικῶν πεσόντας ἥρωας.	33 105
29 (8).	Σκωπτικὸν εἰς Τιμοκρέ- οντα Ῥόδιον	34 105
30 (9).	Εὐτράπελον ἀφιέρωμα.	34 105
	ΠΛΑΤΩΝ	
31 (1).	Εἰς τοὺς μακρὰν τῆς πα- τρίδος ἀπαχθέντας Ἑρε- τριεῖς	34 106
32 (2).	Εἰς φίλον του οὐρανο- δίφην μετὰ θάνατον...	35 106
33 (3).	Εἰς Σαπφώ.....	35 106

Β'. ΙΑΜΒΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

		Σελ.
		Κεim. Σημ.
	ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ	
	α'. τρίμετρα	
44 (1).	Περιγραφή τῆς Θάσου.	41 110
45 (2).	Ἀδιαφορία διὰ τὰ ἐγκό- σμια	41 110
	β'. τετράμετρα	
46 (3).	Ἡ Μεγαλονομία	44 111

		Σελ.
		Κεim. Σημ.
34 (4).	Εἰς ἀπολέσαντα χρυσοῦν καὶ εὐρόντα βροχόν..	35 106
	ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ	
35.	Εἰς Εὐριπίδην.....	35 107
	ΑΝΑΚΡΕΩΝ	
36.	Ἡ μυκωμένη βοῦς	36 107
	ΦΙΛΙΠΠΟΣ	
37.	Εἰς Φειδίαν ποιήσαντα τὸν Ὀλύμπιον Δία	36 107
	ΠΑΛΛΑΔΑΣ	
38.	Συμβουλή πρὸς ὑπομονὴν	36 108
	ΛΑΕΣΠΟΤΑ	
39.	Εἰς νεαρὰν παρθένον.....	37 108
40.	Εἰς τὴν μακρόβιον καὶ πολὺ τεκνον Καλλικράτειαν ..	37 108
41.	Εἰς ἄγαλμα Νιόβης ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν...	37 108
42.	Εἰς ἄγαλμα Σατύρου ὑπὸ Πραξιτέλους ποιηθέν...	38 109
43.	Ἐπὶ ἀνδριάντος Δημοσθέ- νους	39 109

		Σελ.
		Κεim. Σημ.
	ΣΟΛΩΝ	
	α'. τρίμετρα	
47 (4).	Ἐκ Θεῶν τὰ πάντα .	42 111
48 (5).	Θάρρος εἰς τὰς δοκιμα- σίας	42 111
49 (6).	Τὰ πάντα πιθανὰ	42 112

	Σελ.	Σελ.
	Κειμ. Σημ.	Κειμ.,
σίας του	43 113	ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ (ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ)
' τετράμετρα		52 (1). Ματαίотης τῶν ἀνθρω-
54 (2). 'Αφιλοκέρδεια	44 114	πίνων..... 45 115.
		53 (2). Χαρακτῆρες γυναικῶν 46 116.

Γ'. ΜΕΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

	Σελ.	Σελ.
	Κειμ. Σημ.	Κειμ. Σημ..
ΑΛΚΑΙΟΣ		
54 (1). 'Η αἴθουσα τῶν ὀπλων.	51 118	62 (4). Εἰς ὠραίαν κόρην ἀκό-
55 (2). 'Ηπόλις ἐν τρικυμῖα.	51 119	μῆ ἀνύπανδρον..... 55 124.
56 (3) Καταπολέμησις τοῦ χει-		63 (5). « Ὑπεροχῆ)..... 55 124.
μᾶνος	52 120	64 (6). 'Ρέμβη
57 (4). Συμποσιακὸν ἄσμα ..	52 120	65 (7). Γαμβρός
58 (5). Χαιρεκακία	52 121	66 (8). 'Ο θυρωρός
		56 125.
		56 125.
ΣΑΠΦΩ		ΑΝΑΚΡΕΩΝ
59 (1). 'Ωδὴ εἰς τὴν 'Αφροδί-		67 (1). Παραγγελίαι διὰ τὸ
την.....	52 121	συμπόσιον
60 (2). 'Η ξενιτεμένη φίλη....	54 122	68 (2). Στεναγμοὶ γήρατος ..
61 (3). Εἰς γυναῖκα ἄμουσον..	54 123	69 (3). Γεροντικά παράπονα ..
		57 127

Δ'. ΧΟΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

	Σελ.	Σελ*
	Κειμ. Σημ.	Κειμ. Σημ..
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ		
70. 'Αποσπάσματα	61 128	78 (5). 'Επικρίσις ἐπιτυμβίου
ΑΛΚΜΑΝ		ἐπιγράμματος..... 64 133.
71 (1). Νυκτερινὴ ἡρεμία....	61 129	
72 (2). Τὸ γῆρας	62 129	ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ
		79 (1). Παῖαν εἰς τὴν εἰρήνην ..
ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ		80 (2). Μία ἢ ὀδὸς τῆς εὐτυ-
73. Νυκτερινὴ ἐπιστροφή τοῦ		χίας
ἡλίου	62 130	81 (3). Διθύραμβος (εἰς τὸν
		Θησέα)..... 66 135.
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ (Ο ΚΕΙΟΣ)		82 (4). 'Επίνικος 'Αργείῳ, Κεί-
74 (1). 'Εγκώμιον εἰς τοὺς πέ-		φ παιδί, πύκτη, 'Ισθμια 68 138.
σόντας ἐν Θερμοπό-		
λαις	63 131	ΠΙΝΔΑΡΟΣ
75 (2). 'Ασταθῆ τὰ ἀνθρώπινα	63 132	83 (1). Προσόδιον (εἰς τὸν ναὸν
76 (3). 'Η ζῶη τοῦ ἀνθρώπου..	64 132	τοῦ 'Απόλλωνος).... 69 140.
77 (4). 'Η 'Αρετῆ.....	64 132	

	Σελ. Σημ. Κειμ.	Σελ. Σημ. Κειμ.
84 (2). Διθύραμβος (πρὸς τιμήν τοῦ Διονύσου) ...	70 141	ψει τοῦ ἡλίου)..... 71 143
85 (3). Διθύραμβος (πρὸς τιμὴν τῶν Ἀθηνῶν)	71 143	87 (5). Ἐπίνικος εἰς Ὀλυμπιονίκην. Ἀσωπίχῳ Ὀρχομενίῳ παιδί σταδεῖ
86 (4). Παιάν (ἐπὶ τῇ ἐκλεί-		72 145

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν « Ἐκλογῶν » τοῦ κ. ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ ἐλήφθησαν :

1) Τὰ ὑπ' ἀριθ. 4, 5, 6, 27, 35, 36, 44, 45, 46, 50, 51, 57, 58, 63, 64, 65, 66, 69, 72, 78, 81 ποιήματα.

2) Αἱ ἀντίστοιχοι ἐρμηνευτικαὶ σημειώσεις τῶν ἀνωτέρω ποιημάτων.

*Ἡ λοιπὴ ὕλη τοῦ παρόντος βιβλίου ἐλήφθη ἐκ τῶν « Ἐκλογῶν » τοῦ κ.

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΥ.

Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ βιβλίου ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Κ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΝ
 Ἐπιμελητῆς ἐκδόσεως ΣΤΕΦ. ΓΕΡΑΚΑΡΗ (ἀπ. Δ.Σ. ΟΕΣΒ, 1398/26-4-62)

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσημον, εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἀντίτυπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15)21 Μαρτίου 1946 (Ἔφ. Κυβ. 1946, Α' 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Δ', 1962 (VII) - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 12000 - ΣΥΜΒΑΣΙΣ 1103/7-5-62

Ἐκτύποισις - Βιβλιοδεσία: Τ. ΡΟΥΤΣΗΣ & Σία - Λεονάτου 3, - ΑΘΗΝΑΙ

024000018053

Υπόθεση 834
21
17-02

$$\begin{array}{r} 1960 \\ 1925 \\ \hline 39 \\ 1.8 \\ \hline 57 \end{array}$$

W

750